

FRANJO BARTOLIĆ

U ŠKOLI KOZAREVAC

RIJEKA SJECANJA

FRANJO BARTOLIĆ

U ŠKOLI KOZAREVAC

RIJEKA SJEĆANJA

Došli smo s nešto više od 20 godina života. Ostali smo cijeli radni vijek. Nikada nismo požalili. Rad u Kozarevcu je bio životni izazov i nismo ga željeli propustiti!

*Katarina i Franjo Bartolić
1964-2009.*

2010.

Impresum:

Autor i naslov: *Franjo Bartolić, Rijeka sjećanja*

Podatak o autorskom pravu: *Autor zadržava sva prava proistekla iz Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima.*

Podatak o izdanju: *Naklada 500 primjera.*

Grafička priprema: *Kasper d.o.o. Križevci*

Tisak: *Kasper d.o.o., Križevci*

Fotografije: *Franjo Bartolić, Malo Zeman, Spomenica škole 1971- 2009.*

Mjesto i godina izdavanja: Kozarevac, 2010.

Naziv nakladnika i sjedište: Franjo Bartolić, Kozarevac, Gajeva 5

Franjo BARTOLIĆ

Rijeka sjećanja

CIP zapis dostupan u računalnom Katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice
u Zagrebu pod brojem 736535

ISBN 978-953-56163-0-6

MOJIM NAJDRAŽIM...

Ovu knjigu posvećujem supruzi Katarini jer mije bila životni oslonac i voditelj, suradnik i dobročinitelj.

Knjiga je zahvala vlastitoj djeci koja su bezbroj puta izjavila:

-Mi se nećemo seliti iz Kozarevca.
Ovdje je naš dom i ovdje nam je najljepše.

Knjigu posvećujem generacijama učenika među kojima su bili brojni “veliki ljudi”, puni razumijevanja za sveukupni rad u odgoju i obrazovanju.

Isto tako, knjiga je zahvala brojnim roditeljima, priateljima i mještanima, spremnim da najdragocjenije trenutke daruju za poboljšanje rada u našoj školi.

Konačno, knjigu posvećujem brojnim kolegama i učiteljima jer duboko vjerujem da su svoj životni poziv izabrali zbog ljubavi prema djeci, prema zvjezdanim visinama znanja i odgoja u najljepšem smislu riječi.

-Biti čovjek nad čovjekom čovjek-

(Mijo Sabadija, mesar iz Kozarevca), vrijedi poslovica za učitelje u Kozarevcu koji su radili poslije ratova, ne štedeći sebe u pružanju maksimuma ljubavi, pedagoškog rada, znanja i nježnosti, usprkos društvenog podcjenjivanja i premalo priznanja.

Zahvala i učiteljici Jasni s kojom sam 10-ak godina dijelio tuge i radosti učiteljevanja i suradnje a ona je uvijek bila puna razumijevanja i podrške, bila je uzorna učiteljica.

Osobita mije čast, ovako javno, pozdraviti moje bivše učenike koji su imali talenta, upornosti i htjenja nastaviti školovanje i danas su postali cijenjeni članovi zajednice, naše drage domovine Hrvatske.

Djetinjstvo šumi u dubini duše!

Dobri prijatelji su kao zvijezde, ne vidiš ih uvijek, ali znaš da su tu!"
(Gabriel Garcia Marquez)

MOJA NEZABORAVNA RIJEKA

Kao rijeka koja teče od beznačajnog vrutka u
nepoznate daljine noseći sobom
svu ljepotu prirode, skrivajući u njedrima bogatstvo života,
tako i ljudski životi plove od toplog izvora
do ušća
prolazeći kroz bezbrojne ljepote,
samo ih treba znati vidjeti i osjetiti.
Rijeka nosi tisućljetna sjećanja na vrijeme i ljude,
na uzbudljive trenutke dogadaja
ljubavi i bola, ushićenja
i patnje!

S KATARINOM

Sa suprugom Katarinom sam proveo cijeli radni vijek kao učitelj u maloj područnoj školi podbilogorskog sela Kozarevac.

U knjizi navodim sjećanje na dane provedene u radu od 16. kolovoza 1964. do 23. veljače 2009. godine i puno zanimljivih podataka o povijesti naše škole. Ilustracija su fotografije nastale tijekom prošloga i sadašnjeg stoljeća. S nekoliko životopisnih podataka i zanimljivosti želio sam naglasiti životne prilike rada učitelja u malim seoskim sredinama. Kozarevac nije u tom pogledu iznimka. Slične su prilike, bolje je reći, neprilike, vladale u cijeloj zemlji. Ipak treba naglasiti da je država imala razumijevanje te je davala dodatke za teže uvjete rada u novcu ili drugim oblicima kao što su besplatna drva, povrat troškova za selidbu ili plaćanje stanarine. 1 poslije radnog vijeka ostali smo živjeti u Kozarevcu smatrajući da je to naše prirodno okruženje kojem smo dali, i koje je nama dalo, cijeli jedan životni vijek.

PUT U PROŠLOST

Na Početku

Moguća škola u privatnoj kući

Sustavno poučavanje, kaže nam povijest pedagogije, počinje prije više tisuća godina u tadašnjim modernim civilizacijama Sumerana, Egipćana i Grka. Grčki filozofi Sokrat i njegov učenik Platon u 4. stoljeću prije Krista imali su svoje metode prenošenja znanja. U Europi se javljaju teoretičari o učenju tek u 17. stoljeću. Najveće zasluge za razvoj škola i školstva u Hrvatskoj pripisuju se carici Mariji Tereziji, neospornoj gospodarici u Austro-Ugarskoj monarhiji, premda je zvanični vladar bio **Franjo Josip I.** Dakle, govorimo o zaslugama u razvitku školstva, ali i do vremena Marije Terezije postojale su župne škole u gradskim i seoskim sredinama gdje su djecu poučavali župnici ili kapelani, a nerijetko i orguljaši. Stoga kažemo da tu nije bilo sustavnog i znanstvenog poučavanja. Prva reforma školstva carice Marije počinje 1767. godine a 7 godina kasnije nastaje "Opći školski red" kojim se uređuju metode boljeg odgoja i obrazovanja djece. Učilo se u župnim dvorovima, nerijetko u privatnim kućama a naravno i izgrađenim školskim zgradama. Djeca su učila čitati, pisati, računati i vjerouauk. Prva školska zgrada, i jedina, u Kozarevcu je izgrađena **1875.** godine a kasnije je samo dograđivana.

Velike promjene nastaju, naročito u osnovnom školstvu, nakon spomenute naredbe "Opći školski red" 1774. godine. U Hrvatskoj je 1758. godine tiskana prva školska knjiga na hrvatskom jeziku pod nazivom 'Aritmetika Hrvatske'. Materijalni položaj i društveni status učitelja bili su i tada mizerni. Pučke škole traju četiri godine dok se za potrebe školovanja učitelja osnivaju preparandije. Učilo se na hrvatskom jeziku. Učitelji su smjeli kažnjavati i nagrađivati djecu. U školi su radili učitelji i učiteljice, no ako bi se učiteljica udala to je imalo za posljedicu da ostaje bez službe. Krajem 19. stoljeća škole se mogu otvarati i na mađarskom, odnosno njemačkom jeziku.

Premda gotovo da i nema pisanih zapisa o prvim počecima školovanja u Kozarevcu zna se da je prva javna pučka škola otvorena **1833.** godine, prema zapisu povjesničara **Antuna Cuvaja.**

Kako se župa sv. Franje

Ksaverskoga po drugi puta, osamostalila 1819. godine, ova dva povijesna događaja za Kozarevac imaju svoju poveznicu i veliko značenje. Zna se da su prvi učitelji bili **Franjo Dermenčić, Ivan Bućar i Mihael Gabarić.**

Predstoji dugo vrijeme velike nepoznanice o našoj školi. Nova istraživanja nas upućuju daje škola izgrađena s jednom učionicom **1875.** godine a prethodnih 42 godine je bila na mjestu današnje kuće obitelji Đurinović u Preradovićevoj ulici. U staroj kući, na istome mjestu, vlasništvo Santonjevih, odnosno danas Đurinovićevih, pronađeno je više knjiga i različitih školskih zapisa i propisa iz vremena prije Prvog svjetskog rata. Nažalost, rušenjem kuće nestali su i dokazi o postojanju škole. Dakle, bilo je to vrijeme između 1833. godine i 1875. godine. Škola na današnjem mjestu je imala dva ulaza: jedan od ulice i drugi s dvorišne strane. Postojeći zidovi su debeli, bez dobrih temelja tako daje najveći problem vlaga.

Pred početak II. svjetskog rata dograđena je još jedna učionica. Škola je radila prema svim zakonima koji su uspostavljeni u Austro-Ugarskoj monarhiji i poslije nje. Miješala se mađarska politika, prošlo se razdoblje dvije Jugoslavije, da bi se napisljetu vratili u okrilje domovine Hrvatske. Jedno je ipak zajedničko za sva razdoblja: ovdje se uvijek teško živjelo što su i djeca osjećala na svojim nejakim leđima.

Pod okriljem Crkve od 1833. godine.

Dokumenti: "Osnovna škola Kozarevac osnovana je 1833. godine. Nažalost, za vrijeme 2. svjetskog rata sva je dotadašnja arhiva o ovoj školi, od 1833. do 1940. godine, uništena", zapisano je u Državnom arhivu Bjelovar. Evo dokumenata koji na neki način govore o školi Kozarevac: Statistika narodnoga školstva u Dalmaciji, Hrvatskoj i Slavoniji iz godine 1875. pokazuje da Kozarevac

ima trorazrednu nastavu, mješovitog spola a nastava se polazi cijeli dan. Broj učenika u općoj školi je 35 dok opetovnjaka ima 8 muških i 4 ženskih.

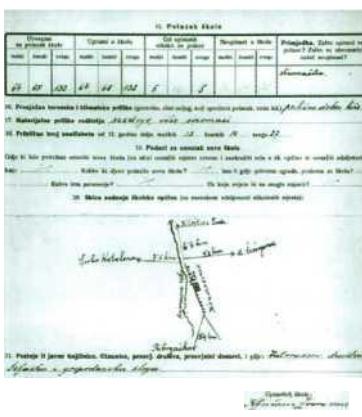
Škola opстоји од godine 1833., utemeljena je od više oblasti. Imanje je općinsko a učitelj je **Mijat Gabarić** s osnovnom plaćom 200 forinti, za orgulje ima zemljische pristojbe. Služi od godine 1845. Ravnatelj je župnik (**Duro**) **Pavišić**. (Upravitelj župe Kozarevac od 1870. do 1887. godine kada gaje udarila kap sa smrtnom posljedicom, n.a.j.U knjizi Građa za povijest školstva u Kraljevini Hrvatskoj i Slavoniji od najstarijih vremena do danas, **Marka Cuvaja** (str. 663.), kaže se ponovo daje godine 1833. osnovana škola u Kozarevcu. Drugih podataka nema. Prema Popisu viših i nižih općih i privatnih pučkih, te strukovnih škola u Kraljevini Hrvatskoj i Slavoniji iz godine 1890. govori se o učiteljima i njihovim berivima, primanjima.

U Kozarevcu je **Jakov Golubić**, godine 1888., namjenski učitelj, imao plaću od 350 forinti i doplatak 100 forinti. Vidi se da jedan učitelj radi cijeli dan a da li je bio i orguljaš u crkvi to se u ovom slučaju ne zna. Tada je u Kozarevcu bila stara kapelica, ruševna i vjerojatno nije imala orgulje ili možda ipak jest. Poznat je podatak da su tada učitelji svirali orgulje u crkvi i za to primali dodatak na plaću.

O orguljama u Kozarevcu bi trebalo istražiti građu.

Gotovo da i nemamo podataka što se je događalo u školi Kozarevac između dva rata. Barem nema službenih podataka a prema pričanju mještana, tadašnjih učenika, bilo je puno učenika i bila je strogoća u razredu. Kada bi se učitelji požalili roditeljima zbog nepodopštine njihove djece došlo bi do grdnih batina a učitelji su bili visoko poštovane osobe. Rad tih vječitih neimara je bio jako težak.

Prema anketnim listovima iz vremena Banovine Hrvatske za školsku godinu **1939/40.** doznajemo daje te godine obveznih na polazak škole bilo: muških 64, ženskih 68, svega 132.

Podravski, Mala

Črešnjevica, Ribnjačka, Suha Katalena i Kozarevac. Službeni zapis se čuva u Državnom arhivu u Bjelovaru. Broj učenika po razredima:

Od obveznika nikako školu nije polazilo 5 dječaka a za razlog se navodi siromaštvo. Nadalje se kaže da su terenske i klimatske prilike prilično dobre a materijalne roditelja "srednje, više loše". Polazak škole: U podacima se kaže da u mjestu postoji: Vatrogasno društvo, Seljačka i Gospodarska sloga.

Uz podatke priložena je skica školske općine Kloštar Podravski, te je vidljivo da u to vrijeme imamo škole: Kloštar

razred:	m	ž	s
I.	19	22	41
II.	22	18	40
III	12	22	34
IV.	11	6	17
L-IV.	64	68	132

Brosurice	Općina: Željezno	Dodatak: Kozarevac
STATISTIČKI PODACI		
1. Približan broj stanovnika Škole, ugodno 1888.	2. Stanovništvo god. 1888. neugodno god. 1888.	3. Stanovništvo: Od točnog je ugodno ugodno 1888. Kočine i slično: 1888. Broj: 1888. Broj: 1888. Broj: 1888.
4. Učiteljski stan: Kraljevina Srbija 1888. Broj: 1888. Broj: 1888.	5. Odjeljenje Škole: Škola u selu Škola u selu Škola u selu	6. Školske godine: 1888/89. 1888/89. 1888/89.
7. Školski predmeti: Matematika, čitanje i pištanje, gramatika, geografija, prirodnim znanstvenim predmetima, 1888.	8. Školski profesori: Žvonimir Ključarić, Živko Gverić.	9. Školski profesori: Žvonimir Ključarić, Živko Gverić.
10. Broj učenika po razredu:		
1. Razred	2. Razred	3. Razred
I. 17 učenika	II. 22 učenika	III. 18 učenika
IV. 17 učenika	V. 14 učenika	VI. 13 učenika
VII. 12 učenika	VIII. 11 učenika	IX. 10 učenika
X. 9 učenika	XI. 8 učenika	XII. 7 učenika
XIII. 6 učenika	XIV. 5 učenika	XV. 4 učenika
XVI. 3 učenika	XVII. 2 učenika	XVIII. 1 učenik
11. Broj učionica:		
12. Riječ je uverljivo učinjen: (da, ne) <i>Nekako ne</i>	13. Nije uverljivo učinjen: (da, ne) <i>Nije uverljivo da je učinjen</i>	14. Nije u spore (da, ne) <i>Nemam uverljivo</i>

Učenici su 100 posto hrvatske narodnosti, govore mješavinom štokavskog i kajkavskog dijalekta, te su u potpunosti rimokatoličke vjere. Jedan podatak kojega je zapisao Zvonimir Ključarić odnosi se na dvosmjenski rad. To znači da su učitelji imali samo jednu učionicu gdje su radili s četiri razreda u dva odjeljenja.

Prema podacima lokalna uprava je podijeljena na srez, općinu i mjesto škole. U našem slučaju imamo srez Đurđevac, općinu Kloštar Podravski i mjesto škole Kozarevac. Bilo je to neposredno prije početka II. svjetskog rata u tadašnjoj Jugoslaviji. Podatke je zapisao **Zvonimir Ključarić**, učitelj u Kozarevcu 1939. godine. Njegova supruga Barica je bila, također, učiteljica. Nisam doznao koje su godine Ključarićevi došli u školu Kozarevac. Jedino stoje poznato o Zvonimиру Ključariću je zapisano u knjizi **Višnje Gverić** "105. rođendan školske zgrade" gdje se kaže daje bio polaznik prvog tečaja Kraljevske učiteljske škole u Križevcima za šk. god. 1920/21. Manje je poznato, jer se o tome poslije rata nije smjelo govoriti, da su učitelja Ključarića ubili članovi Civilne straže, pripadnici koji su podržavali NDH, 1942. godine, u Gradini. Navodno su ga optužili za četništvo i kada se jedne večeri vraćao iz klijeti u Starom briježu pred ulaznim vratima nabacili su mu konopac na vrat i odvukli ga u Gradinu. Tamo su ga zvјerski mučili te kolcima i batinama ubili. Drugoga jutra je nastala potraga za njim a pronašli su ga njegovi učenici. Bilo je to bez suda i ikakvih dokaza daje pripadao četničkom pokretu. Mnogi Kozarevčani su tvrdili da Zvonko nije bio četnik već samo učitelj službene jugoslavenske vlasti i protivnik Pavelićeva režima.

Supruga Barica je s djecom napustila Kozarevac i tako je na neko vrijeme prestao rad škole. Nastavljen je tek 1945. godine. Iz drugog lista STATISTIČKI PODACI doznajemo da je ovdje srez Đurđevac,

općina Kloštar Podravski, škola Kozarevac.

Svi gore navedeni podaci dobiveni su od ustanove "Hrvatski školski muzej, Dokumentacija o školama - Kozarevac", Zagreb. (Podatke je poslala ljubazna gospođa **Sonja Gaćina Skalamera**, arhivist).

U Dokumentaciji o školama zabilježeno je da približan broj stanovnika u Kozarevcu iznosi 999, daje škola osnovana 1833. godine, sagrađena 1875. godine, građena je od cigle, ima jednu sobu veličine 232 kubična metra. Uz školuje učiteljski stan, udaljenost do pošte je 6.5 km, do željezničke stanice 6 km. (primjedba: vjerojatno se računa željeznička postaja Oderjan). Uz školuje školski vrt veličine 200 kvadratnih metara iskorišten za rasadnik (cjepilnjak) s matičnjakom od 150 voćaka i pčelinjakom sa 7 košnica. U školi nema školske kuhinje, s vodom se snabdijevaju iz bunara u dvorištu, obuka je "poldnevna", izmjenična i nema sedmičnog praznika, za šk. god. 1920/21.

Vrijedni podaci iz vremena prije drugog svjetskog rata. Kozarevac je u to vrijeme imao i veći broj kuća i više stanovnika od današnjeg broja. I broj učenika je bio neusporedivo veći od sadašnjeg stanja. Veliki je broj kuća bio na Kloštranskom brijegu a dolazak s toga mesta do škole bio je težak. Naime, Kloštranski brijeg je poviše mjesto nešto dalje od Zagrebačke ulice prema Kramaricama. Danas ovdje vlada pustoš.

Promjene na školskoj zgradi dolaze prije početka Drugog svjetskog rata dogradnjom jedne učionice. Ona je građena sa svrhom da u nju stane što veći broj djece o čemu očito govori njenih 74 kvadratnih metara površine. To je omogućilo, kako ćemo kasnije vidjeti, da ovdje rade i viši razredi osnovne škole. Svojim postojanjem i svrhom ova zgrada spada u red najstarijih u Hrvatskoj a malo je takvih i u Europi. Cijelo su vrijeme odgovorni za rad sustava školstva odgađali projekt izgradnje nove škole u Kozarevcu iz samo njima znanih razloga. Pisali su ravnatelji u godišnjim izvješćima o potrebi gradnje nove škole, govorio sam i ja, upozoravao, no očito da ta izvješća nitko nije ni pročitao a kamoli ozbiljnije krenuo u značajnu investiciju.

Nažalost i sami mještani nikada nisu bili dovoljno odlučni da traže svoje pravo na bolje školske uvjete i rad škole. Početkom 80-ih godina, u vrijeme ravnatelja **Franje Galjera**, postojala je ozbiljna namjera da se gradi nova škola. No svađe i nesuglasice pojedinaca u selu zaustavile su projekt i gradnju.

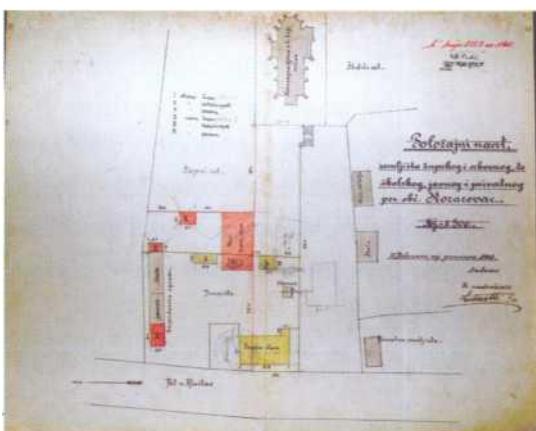
Banalan razlog za to se našao u određivanju mesta

gradnje, hoće li to biti u donjem ili gornjem dijelu sela. Ubijala me zavist i glupost kojoj se nije moglo stati na kraj. Prolazile su puste godine. Redale se gospodarske i društvene krize, dolazilo povoljnije vrijeme.

Mijenjale se vlasti i državna uređenja. Gradile se potrebne i nepotrebne tvornice i mnoge gluposti, samo je naša zgrada ostala postojana, kao klisurina. Bile su to godine muke i patnje učenika i učitelja. Debeli zidovi podsjećaju više na neku srednjevjekovnu utvrdu nego na prostore gdje borave školska djeca. Ipak zahvaljujući debelim zidovima u prostorijama je u vrućim ljetnim danima, sasvim ugodno.

Arhivistica u Bjelovaru

Položajni nacrt škole iz 1875.

VATROGASCI I II. SVJETSKI RAT

Dobrovoljno vatrogasno društvo Kozarevac (DVD) je osnovano 1930. godine. Slučaj je odredio da iz Mađarske u Kozarevac prvo stigne ručna prskalica 1928. godine na zaprežnu vuču koja je kupljena prilozima mještana.

Osnivači ili utemeljitelji

DVD-a Kozarevac su bili ljudi od ugleda u mjestu a po svojim nazorima na svijet gledali su u budućnost. Među njima su bili svećenici, učitelji, lugari, trgovci, imućniji gospodarstvenici i ostali viđeniji ljudi mjesta. Oni su imali viziju i mudrost da prosude o potrebi dragovoljno organiziranih, svjesnih, sposobnih i hrabrih ljudi, odlučnih da stave i svoje živote na kocku sudbine u situacijama potrebitim za spašavanje života i ljudske muke.

Među prvim osnivačima u Kozarevcu su bili župnik **Ante Bubanić**, ujedno i prvi predsjednik društva. Zatim je tu bio tajnik, učitelj **Zvonko Ključarić**. Od nabave glazbenih puhačkih instrumenata 1933. godine učitelj Ključarić vodi glazbu. Komandir (zapovjednik) je **Ivan Šogorić** a posebne dužnosti još su imali trgovac **Zvonko Galjer**, **Martin Strunjak**, **Rok Budrović**, **Alojz Budrović**, **Vjekoslav Njerš**, poduzetnik **Martin Sraka**, **Martin Golubić**, **Stjepan Mihalin** i **Blaž Budrović**. Za vrijeme rata je prestalo s radom a partizanska **Brigada 'Braća Radić'** je 1944. godine odnijela komplet puhačkih instrumenata koje bivša država Jugoslavija nikada nije vratila ili naplatila. Rad je ponovo obnovljen, prema nekim zapisima, 1947. godine. Osobno sam bio član DVD-a Kozarevac od 1964. godine. Prva intervencija mije bila kod obitelji Vinka Budrovića kada je gorio i

izgorio štagalj, a prva akcija u DVD-u Kozarevac je bilo skupljanje dobrovoljnih priloga za kupnju vatrogasne cisterne. Društvo je tada imalo jednu ručnu špricu i gotovo više nikakvu opremu. Za pohvaliti je veliko prijateljstvo koje je, uglavnom, bilo prisutno među članovima. Dakle, selo je imalo vatrogasce, te Seljačku i Gospodarsku slogu. Također je poznato da je uoči rata izgrađena nova učionica koja je trebala, barem donekle, ublažiti teške uvjete i težak rad učiteljima i učenicima u Kozarevcu. Problem je bio u prevelikom broju učenika koji su polazili nastavu samo u jednoj učionici.

U UČIONICI SUD - U PODRUMU ZATVOR

Tužno je da u povjesnicu jedne škole treba upisati razdoblje kada je ona služila u ratne svrhe. To sigurno nije jedinstven takav slučaj, jer su velike i prostrane školske prostorije bile pogodne za smještaj vojnika i organizaciju

Partizani u selu

vojnih i političkih aktivnosti u vrijeme rata, ali ovdje se odigrao čin ratnog zločina kojega su počinili partizani krajem **listopada i početkom studenoga 1944.** godine. U borbenoj koordinaciji partizana i Rusa u oslobođanju Podravine, partizani su ušli u oslobođeno selo te u dograđenoj učionici naše škole smjestili **vojni prijek sud** a podrum stana im je poslužio kao zatvor. Žrtve su dovodili iz većeg dijela Podravine i svaki onaj koji je dospio u podrum bio je osuđen na smrt. Među osuđenima i strijeljanim bila je ijedna učiteljica iz Pitomače. Osuđena je i ubijena samo zato jer joj je suprug bio časnik u domobranima. Prijе egzekucije jadnike je ispovijedao upravitelj župe svećenik **Ante Bubanić**. Među onima koji su vršili strijeljanja u Opakoj rijeci i Suhari i pri tome uživao, tako je sam izjavio, bio je mještanin koji je u vrijeme rata došao s partizanima u Kozarevac. Da absurd bude veći poslije rata je primao ogromnu mirovinu. O jezivim pričama iz školskog podruma često sam razgovarao s **Andelom Hadija**, svjedokinjom, koja je pomagala

Mjesto masovne grobnice

zatvorenicima koliko je mogla i smjela. Od tih priča “kosa se dizala na glavi”.

Podrum za osuđenike na smrt stoji još i danas u sklopu stana. Kad god bi ulazio u njega hvatala me jeza a pred očima mi prolazile slike tih jadnih mučenika i patnika. Bilo je tu čak i djece stare oko 15 godina. Doduše

nisam našao u njemu nikakav znak boravka zatvorenika jer su učiteljice poslije rata temeljito očistile cijeli stan, pa i podrum. Vrata su mu nakon poplava s ciglane 1972. godine zazidana. Iznad vrata je prozor koji se i sada vidi i bio je jedino svjetlo u tami.

Odvedeni zarobljenici iz školskog podruma ubijani su, uglavnom, na dva mesta u Bilogori: u Suhari i Opako rijeци.

Na mjestu masovne grobnice u predjelu Opaka rijeka podignuto je 1996. godine Spomen-obilježje. Sudjelovalo sam u radu Komisije za ispitivanje podataka i obilježavanje mjesta gdje su u Drugom svjetskom ratu stradali mještani općine Kloštar Podravski. Prilikom otkrivanja spomen-obilježja sudjelovala su i školska djeca.(Nešto više o tom stradavanju govori moja knjiga **Vrijeme zločina.**)

Za vrijeme Drugog svjetskog rata mjesto se navodi kao “ustaničko” jer su nekoliko puta navratile partizanske grupe ili veće postrojbe kao što su bile Brigada 'Matija Gubec' ili

Brigada 'Braća Radić'.

Puno je mladića otišlo u partizane. Doduše, bilo je i pripadnika vojske Nezavisne države Hrvatske (NDH), te mladića

koji su bili u redovima okupatorske njemačke vojske. Veliki broj mještana je nestao u tim vojskama a brojni su stradali na poznatom **Križnom putu** u svibnju 1945. godine. Jedno je vrijeme za vrijeme rata radio u Kozarevcu i Kotarski komitet Komunističke partije Jugoslavije (KKPJ) zajedno s Kotarskim komitetom Komunističke partije Hrvatske(KKKPH).

Da se ne zaboravi istina: Ustaše su objesile nevine Kozarevčane.

VELIKA ŠKOLA U MALOM MJESTU

UDŽBENICI S POČETKA NOVE JUGOSLAVIJE

Lik predsjednika Tita je bio u svim udžbenicima

Smjelo smo pošli, iz mraka i strave, kroz krvavu buru, u bitaka dim. Bratstvo, jedinstvo da pobedu slave! Da slobodna zasjaš ljepotama svim!

Republiko naša, pod suncem slobode, Duh Tvoj u vjekove nek ponosno sja! Putevi slave nek Te vječno vode, I stijeg Tvoj nek samo za pobjede zna!

Cedomir Minderović

Gore je prva pjesmica u Čitanci za treći razred osnovne škole iz 1947. godine. Uz pjesmu je ilustracija kola kojega plešu svi narodi u državi a neki likovi još imaju puške preko leđa. Druga pjesmica je Lijepa naša domovina od **Antuna Mihanovića**. Slijedi priča Tito i golubovi pa opet Pjesma o pesti. Zatim imamo pjesmu Druže Tito i priču Maršal među borcima.

Slijede tekstovi o borbi, Titu, narodnim herojima. Nakon 88 djela ideološkog karaktera nalazi se dio Povijest gdje ima dosta elemenata i zemljopisa, te junačkih hrvatskih pjesama.

Čitanka za treći razred, kao uostalom i ostale učeničke knjige, su imale fotografije predsjednika FNRJ Josipa Broza Tita. Veličala su se njegova djela i tako se stvarao kult ličnosti. Teme su bile o junaštvinama, slobodi, izgradnji, ljepotama domovine i vrijednim ljudima.

U Hrvatskoj, mora se i to reći, tekstovi su govorili o našoj republici, zvala se **Narodna Republika Hrvatska**.

I dok je država otimala i posljednje zrno pšenice i kukuruza, seljaku uzimala stoku pod "otkup", omladina je ludo vjerovala u budućnost. S pjesmom su odlazili na radne akcije po dva mjeseca da bi na kraju dobili iznošeno odijelce i par raspadnutih cipela. 1 ja sam dva puta odlazio na omladinske radne akcije: Saraorci u Srbiji i Đevđelija u Makedoniji. Bili smo mladi i zdravi a u svezi Makedonije imam tužne uspomene. Dan prije povratka kući jedan omladinac iz Slavonije se utopio u Vardaru. Kupanje na rijeci je bilo zabranjeno, no zabrane su valjda zato da bi se kršile. Išao sam na sprovod tom nesretnom mladiću, ali sam zaboravio njegovo ime pa čak i rodno mjesto.

Sjećam se najčešćih parola koje smo uzvikivali na temperaturi višoj od 40 stupnjeva Celzijusa: "Za koga?-Za Partiju!" "Za koga?-Za Tita!" "Za koga?-Za narod!"

Pjevale su se rodoljubne pjesme te pjesme o Titu i Partiji. Plesala se kola a najčešća su bila 'Užičko kolo' i 'Kozaračko kolo'.

Teški poslovi seljaka zemljoradnika. Seljak je tjeran u seljačke radne zadruge po uzoru na Sovjetski savez (SSSR), a Vlada je uvela "otkup" kako bi mu najveći dio ljetine otela od usta, ne štedeći ni djecu. Dobiveno žito, već kod vršenja, popisivali su vladini povjerenici i često su seljacima oduzimali cijeli urod. Narod je govorio: -Pomeli su tavane! Mnoštvo je naroda jednostavno gladovao. Nešto su bolje prošli rudari u rudnicima lignita "Babičanka" koji su primali državne vrednije 'točkice' s kojima su kupovali robu u trgovinama.

Osmogodišnje školovanje u Kozarevcu

Konačno oslobođenje Podravine dolazi krajem travnja i početkom svibnja 1945. godine. Dolaskom partizana i osnivanjem NO (Narodni odbor) nastaju nove okolnosti i za školske prilike.

O prilikama u školi odmah poslije rata 1944/45. godine doznajemo iz **Spomenice škole**. Tu se navodi da škola ima dvije sobe, učionice, 11 puta 8 i 10 puta 7 metara. Krovište je oštećeno 10 posto, na zgradi ima 4 jednokrilna prozora veličine 194 puta 90 centimetara i da su na svima uništena stakla. Nastavni predmeti su bili: hrvatski ili srpski jezik, povijest, zemljopis, prirodne znanosti, račun, crtanje, lijepo pisanje, pjevanje i tjelesni odgoj-svega 21 sat.

Koliko je stanje tada u školi bilo loše govori podatak da u školi ima 20 klupa a potrebno ih je više od 50. Učiteljski stanje u zasebnoj zgradi i ima sobu, kuhinju i smočnicu. Potrebno je bilo okreći zidove, staviti novi pod jer je u sobi umjesto poda bila nabita zemlja. Sve ove podatke je zapisala **Nada Marušić** koja je radila kao učiteljica 1946. godine i bila upraviteljica škole.

Još jedan primjer iz Statističkog lista za osnovne škole iz 1945/46. školske godine gdje imamo podatke daje škola sedmogodišnja i daje osnovana 1889. godine a obnovljena 1941. Vjerujem daje ovo potpuno krivi podatak s obzirom na službene dokumente.

Iz Statističkog lista iz 1947. godine doznajemo da u siječnju u školi Kozarevac rade **Nada Habijanec** i **Ivka Bušetićan**. Opet prvi razred ima 48 učenika, drugi 50, treći 20, četvrti 16 i peti 15 učenika ili sve skupa 149 malih glavica koje očekuju znanje. Prethodno doznajemo da je godinu dana ranije jedno vrijeme radila, učiteljica **Anka Budišin**, koja je otišla u Pitomaču. Školske godine 1947/48. imamo na školi 134 učenika polaznika i 20 polaznika u 5. i 6. razredu. Taj broj se manje- više zadržao do 1956/57. školske godine kada škola postaje osmogodišnja i ima 62 polaznika od 1-4. razreda i 43 polaznika od 5-8. razreda. Upraviteljica u školi, **Nada Habijanec** iz 1946. godine, navodi da u prvom razredu ima muških 32, ženskih 58 učenika, u drugom razredu 2 muška, ženskih 8, u trećem razredu 5 muških, ženskih 5, u četvrtom

razredu muških 14, ženskih 3, a to je značilo da školu polazi 127 učenika od kojih pored Hrvata imamo i 10 Mađara. Na školi su radila dva učitelja. Veliki broj učenika u prvom razredu govorio o puno ponavljača.

U jesen se organizira nastava za onu djecu koja nisu mogla polaziti školu u prijašnje četiri godine ali i za djecu koja su dorasla za prvi razred. Mjesto ubrzano radi na otklanjanju posljedica rata.

Učiteljica Nada Habijanec

Jako je aktivna omladina koja odlazi na izgradnju autoputa Bratstvo-jedinstvo i Novog Beograda. Rade i Antifašističko vijeće žena (AFZ) kao i Narodni front (NF). U školi se osniva Školski odbor te se među prvim poslovima postavlja ograda oko školskog vrta "koji je bio jedna pustoš". Tako je zapisala Ivka Bušetić početkom 50-tih godina. Bila je upraviteljica u školi i prva je počela voditi Spomenicu škole koja je nakon nekog vremena u vlažnom prostoru gotovo potpuno uništена.

Pored toga, zapisano je u Spomenici, podignut je školski štagalj i obnovljen bunar. I podaci koji slijede uzeti su iz 'Spomenice osnovne škole Kozarevac' iz 1952. godine ili kako se tada naziva škola "Narodne škole Kozarevac". Ovdje radi šestogodišnja škola u četiri odjeljenja

koje vode tri učiteljice: **Elizabeta Gajnik, Ivka Matijašec i Štefanija Šogorić**. Bilo je priredaba a kao kruna svega organizirana je Titova štafeta.

Prvi razred u Kozarevcu

Kao posebna 'poslastica' govori podatak da je u novoj školskoj godini rad započela sama **Ivka Matijašec**. Samo najbujnija mašta može zamisliti rad sa šest razreda. Nešto kasnije se Štefica Šogorić vraća s porodiljskog dopusta a na školu dolazi i **Franjo Pintarec** koji prima dužnost upravitelja i normalno radi u razredima. Evo kako je to izgledalo u Kozarevcu u školskoj godini 1953/54. Prvi razred je vodila Štefica Šogorić. Odjeljenje drugog i trećeg razreda vodi Franjo Pintarec a četvrti razred Ivka Matijašec. U petom i šestom razredu su predmetno radili sve troje a tako su i dijelili honorare. Učitelji se žale na slabu ishranu djece što je utjecalo i na uspjeh a za vrijeme velikoga snijega i hladnoće mnogi nisu mogli dolaziti na nastavu jer nisu imali prikladnu odjeću i obuću. Usprkos određenih poteškoća u školi je 1. svibnja 1954. godine svečano otvorena školska knjižnica.

-U godini 1954/55. rad je započeo po novom Nastavnom planu i programu.

Javlja se priroda i društvo: skupni i povezani oblici elemenata iz prirode i društvenog života. Novi Nastavni plan i program traži punu i široku samoinicijativu učitelja, te aktivno sudjelovanje učenika u svim mogućim prilikama-dio je zapisa **Franje Pintareca**. Tome dodaje da su prilike rada jako teške. Škola se uz to upustila u poduzetništvo jer je školsko zemljište iznajmila Karlu Škafaru za ciglanu. U to vrijeme i Dobrovoljno vatrogasno društvo (DVD) Kozarevac namjerava graditi vatrogasnici dom, no prikupljena drva za paljenje cigle su tajanstveno iščeznula tako da u konačnici od doma ništa. Slično se dogodilo i s materijalom za društveni dom.

Učiteljima Ivki i Franji Pintarecu je za dvije godine dosadio ovakav život i zato su tražili premještaj u drago kotarsko mjesto. Tijekom ove godine osnovan je i Školski savjet kojega su članovi bili: Antun Budrović, Franjo Pintarec, Andrija Skec, Mijo Sabadija, Imbro Pandur, Ivan Imbrišić, Ivan Šogorić, Franjo Kovačev i Ivka Pintarec.

-Nema naročitog interesa u odnosu na društvenu problematiku i opće potrebe od strane ljudi.

Treći razred u Kozarevcu

Mnogo toga trebalo bi učiniti (nogostup do Kloštra, seosku cestu, društveni dom i dr.), ali učinjeno nije ništa...zbog nedostatka društvene svijesti, te sebičnosti i ličnih interesa, nije se gore navedeno moglo realizirati-piše dalje Franjo Pintarec, očito razočaran okolnostima u školi i izvan nje.

Te su godine 94 učenika šestogodišnje škole vodila tri učitelja: **Ivka i Franjo Pintarec te Stefica Šogorić**. U travnju i svibnju Franjo Pintarec je na seminaru u Varaždinu a sav posao su obavile dvije učiteljice. Po završetku školske godine supruzi Pintarec su dobili premještaj, no ostalo je nepoznato u koju školu. Prema nekim saznanjima bila je to Osnovna škola Velika Trešnjevica.

Učiteljica Elizabeta Gajnik-Liza, 1956. godine se premješta, po potrebi službe, na Narodnu šestogodišnju školu u Kladare. Tako su opet ostale samo dvije učiteljice. Već je ranije zapisano da učitelji imaju plaću 3.200- dinara a kao honorar za predavanja u višim razredima dobivaju isto toliko novaca kojega dijele prema broju održanih sati.

Učiteljice u Kozarevcu

S početkom školske godine 1955/56. dolazi do značajnih promjena u radu škole u Kozarevcu. Najznačajnija promjena odnosi se na uvođenje sedmorazredne nastave i u promjeni nastavnih djelatnika. Jednom sam razgovarao s **Andrijom Turkovićem** iz Đurđevca, učiteljem, a kasnije

novinarom, poznatijim kao "Jandraš Pajdaš", a on mi je ispričao da se sredinom 50-ih godina svojim 'dužim jezikom' nešto zamjerio tadašnjim općinskim strukturama te je po kazni bio 6 mjeseci poslan na rad u Kozarevac. To njega nije ni malo pokolebalo, brzo se sprijateljio s mještanima, kupili su tambure i osnovali tamburaške društvo i pjevački zbor. Kasnije je rado dolazio u Kozarevac i kako je bio izuzetno vesele naravi rado je popio čašu vina s mještanima.

No, vratimo se na rad u školi. Na školi su u četiri odjela radila četiri učitelja i to: I-III. razred Štefanija Šogorić, II-IV. razred Ivan Filipović, V. i VII. razred Katica Filipović i u VI. razredu Anica

Kovačić. Odaziv u školuje bio nešto manji no kada je 12 roditelja kažnjeno s 2.500 dinara globe od Prekršajnog suda u Đurđevcu, polazak se naglo poboljšao.

Istovremeno 31. kolovoza. 1956. učiteljica Štefanija Šogorić, s plaćom od 9.500-dinara, te dopunskom plaćom od 1.400 dinara, se premješta u četverogodišnju školu Dinjevac.

Štefanija Šogorić

U pionire su primani učenici prvih razreda

Velika vлага u školi gotovo je u potpunosti uništila Spomenicu škole koju je započela pisati Ivka Bušetinčan 1952. godine. Zatim su je djelomično vodili Gajnik, Pintarec, Filipović i Homolka. Pet godina nije ništa upisivano a onda je **Duro Babić** 1963. godine zapisao neke podatke. Nova Spomenica škole se vodi sustavno od 1971/72. školske godine.

Konačno nove školske 1955/56. godine uvodi se i 8. razred. Školu ukupno polazi 103 učenika i sve je to palo na leđa 4 učitelja. Kako je Štefanija Šogorić premještena u Dinjevac na njeno mjesto dolazi Slavica Blaga. Konačno nove školske 1955/56. godine uvodi se i 8. razred. Školu ukupno polazi 103 učenika i sve je to palo na leđa 4 učitelja. Kako je Štefanija Šogorić premještena u Dinjevac na njeno mjesto dolazi **Slavica Blaga** iz Prugovca. Njezin dolazak navijestio je pojačanje učiteljskog kadra. Naime, 31. 08. 1956. ona je došla kao pripravnica- učiteljica (XV. platnog razreda). Evo, za primjer, njene plaće: osnovna joj je plaća bila 9.800- dinara a dodatak na teže uvjete rada 1.300-dinara. Dodatak smo i mi primali nekoliko godina.

Godine 1957. dolazi do promjene upravitelja škole jer je na tu dužnost postavljen **Ivan Filipović** kada su školu u Kozarevcu napustili učitelji Pintarec.

U jesen 1957. godine Slavica Blaga već se premješta na Narodnu osmogodišnju školu Bednja, NO općine Lepoglava. Novim rješenjem Anica Kovačić učiteljica Narodne osmogodišnje škole Kozarevac, s osnovnom plaćom 9.800-dinara i dodatkom od 1.500-dinara se premješta u Osmogodišnju školu Suha Katalena. Tada su još učitelji imali pravo dobiti putne i selidbene troškove. Te godine prvi razred ima 24, drugi 22, treći 13, četvrti 10, peti 15, šesti 14, sedmi 5 i osmi razred 7 učenika. Ukupno 109 učenika.

Kako je mogao biti organiziran rad gdje u kombiniranom odjelu ima u prosjeku 25 učenika, neka sam dragi Bog zna. Pored toga radilo se samo u dvije učionice što je značilo pre malo prostora i to bez ikakvih nastavnih sredstava. Začudo nastava se odvijala svakodnevno, izuzev, kako piše Filipović, velikih hladnoća u zimi. Premda bi trebalo očekivati veliku i učestalu pojavu epidemija zaraznih bolesti, to se nije događalo. Da situacija bude još ljepša' u drugom polugodištu u Podravske Sesvete odlazi Katica Filipović a po potrebi službe na zamjenu u Dinjevac na dva mjeseca odlazi i Anica Kovačić. Sva je nastava praktički ostala na dva učitelja. Zaista se treba diviti tim hrabrim ljudima koji su ostali i radili u ovako teškim problemima.

DOLAZAK HOMOLKE I PROMJENA STATUSA ŠKOLE

Tudić, Homolka i Nikšić

Tu su bili i brojni tečajevi koje su vodili učitelji kao što su tečaj šivanja, kuhanja, prve pomoći i brojni drugi. Mjesna knjižnica ili Dobrovoljno vatrogasno društvo nisu mogli bez pomoći prosvjetnih radnika. Koliko je to bilo sati rada nikada nitko

Školske 1957/58. godine učitelji Filipović više ne rade u Kozarevcu. Vjerojatno su ih slomili problemi sa školom, problemi teških uvjeta rada u nastavi i društvenoj zajednici kakva je bila u Kozarevcu.

Teško da su uživali u prekrasnoj pjesmi slavuju ili razigranom proljeću.

U Spomenici je tako zapisano da na školi rade sljedeći učitelji: **Drago Homolka** (upravitelj škole), **Katica Homolka** (predmetni učitelj), **Milica Kovač i Ankica Kovačić** (razredne učiteljice). Niža dva razredna odjela vode Ankica Kovačić (I-II.) i Milica Kovač (III-IV.), dok su u višim razrednim predavalci supruzi Homolka. Radilo se opet po nekom novom Nastavnom planu i programu, no i danas se pitam, kao iskusani učitelji, što su ti jadnici mogli napraviti u realizaciji nastavnog plana i programa. Pored rada u nastavi i razne društvene organizacije ili savezi imali su prema učiteljima svoje velike zahtjeve. Mora se znati da mjesto nema zdravstvenu ambulantu, nema veterinarsku stanicu, nema električnu struju ni telefon, nema asfaltiranu cestu. Stoga su mještani dolazili u školu po različite savjete i usluge.

neće izračunati. Selo ima Poljoprivrednu zadrugu i jednu trgovinu koju drži "Sloga" iz Đurđevca. U međuvremenu je otvorena dječja mlječna kuhinja koja je radila s prekidima zbog tehničkih razloga'. Zabilježimo da je te godine u selo uvedena električna struja, mjesto je dobilo za nagradu radio-aparat jer su svi izašli na izbore. Ima tu raznih organizacija a Drago Homolka je stigao biti sekretar SK i SSRN-a (Socijalistički savez radnog naroda). Kaže se da u mjestu radi i Ciglarsko poduzeće. Nekako u to vrijeme Zadruga je kupila prvi traktor u selu.

Zanimljiv je podatak o zabilježenoj jedinoj kradi u školi. Ukratko, netko je u vrijeme zimskih praznika provalio u školu i ormare i tom prigodom odnio stvari. Članovi Komisije Ivan Nikšić, Franjo Tudić i Vinko Budrović su utvrdili da za manjak stvari ne odgovara upravitelj Drago Homolka. Doznajemo daje u to vrijeme čistačica bila Ana Horvat. Od značajnih jugoslavenskih zbivanja bila je smrt druga Moše Pijade i održan je VII. kongres SKJ-e (Saveza

*Duro Lanščak u društvu učiteljica
komunista Jugoslavije).*

Primanje u pionire prvih razreda bilo je upriličeno uoči **Dana Republike**, 29. studenoga. Djeca su primala pionirske marame, kape i značke. Tom su prigodom obvezatne bile priredbe. Pored svega prvoškolci su davali i svečanu obvezu: "Danas kada postajem pionir.."

Zanimljivo je da su nove vlasti odmah poslije rata dopustile predavanje vjeroučitelj u školi. Vjeroučitelj je bio župnik **Dragutin Denačić**. Prvu pričest su djeca primala s navršenih 10 godina, otprilike u trećem razredu.

Konačno godine 1959/60. na 14. sjednici Općinskog vijeća i 14. sjednici Vijeća proizvođača donijeta je Odluka, 18.07.1959. godine, da u Kloštru Podravskom radi po obliku "centralna" škola s razredima od prvog do osmog razreda. Osnovna škola u Podravskim Sesvetama je "centralna" škola s razredima od prvog do osmog razreda. Osnovna škola u Prugovcu je "područna" škola s razredima od prvog do četvrtog a radi s dva odjeljenja. Osnovna škola u Dinjevcu je "područna" škola s razredima od prvog do četvrtog a radi s dva odjeljenja. Osnovna škola u Mekišu je "područna" škola s razredima od prvog do četvrtog a radi s jednim odjeljenjem. Po dosadašnjoj organizaciji radi Osnovna škola u Kozarevcu s razredima od prvog do osmog a radi s četiri odjeljenja. Isto je tako zapisano i za Osnovnu školu Suha Katalena. Odluke za škole u Kozarevcu i Suhoj Kataleni se mijenjaju tek kasnije, ali iste godine. Te zadnje godine (1959.) upravitelj Homolka piše daje sljedeći broj djece po razredima: prvi-32, drugi-21, treći-19, četvrti-10, peti- 8, šesti-11, sedmi-17 i osmi-7 učenika.

Izmjenama i dopunama odluka NOO, 23. 11. 1959. godine, o određivanju osnovnih škola u 1. članku se mijenja odluka u svezi Kozarevca i sada glasi da Osnovna škola Kozarevac postaje "područna" škola. Osnovne škole Kloštar Podravski, s razredima od prvog do četvrtog. Zanimljivo je da Suha Katalena ostaje u dotadašnjem obliku, dakle osmogodišnja škola. Predsjednik Općine je bio Ivan Senčar. U spisima iz 1963. godine kaže se daje u Kozarevcu Područna škola "Stevo Došen", da su učenici od prvog do četvrtog razreda i polaze nastavu u dva odjeljenja. Broj je bio sljedeći: prvi razred-25, drugi-19, treći-19 i četvrti-16, svega 79 učenika. Radila su dva nastavnika a već smo ranije rekli da su to Branka Sabolić i Đuro Babić.

Bila je to kratka povijest naše škole u Kozarevcu od njenog osnivanja 1833. godine do zatvaranja kao osmogodišnje škole 1959. godine. Prošlo je 126 godina a iz zapisa doznaјemo da nije radila jedino u vrijeme ratnih operacija 1943-1944. i nešto 1945. godine. Prošlo je gotovo 65 godina novije povijesti, u 20. i početkom 21. stoljeća.

Izgubili su se mnogi akteri i osobe iz priče o školi Kozarevac, mnogi od njih su umrli a mnogi su nastavili život u nekom drugom dijelu svijeta. Samo nam mašta može pomoći da zamislimo slike prohujalih vremena: djecu, ljudе, običaje, kulturu, arhitekturu, razvoj i propadanja mjesta, strašne slike ratova, patnji, plača, ljubavi i mržnje. Ponekad priča naliči na onu poznatu o Trnoružici, onda se opet vraća na Ivicu i Maricu pa ponovo poprima obrise bajke Ružno pače.

Rasle su i odlazile generacije a naša je škola ostala postojana i draga. Priča o stanovanju učitelja u Kozarevcu spada u žanr horora. Velika starost stana, slabo održavanje, krađa dasaka na tavanu, velika vлага, zatvor za osuđenike na smrt samo mogu biti naslovi za neku drugu priču o učiteljskom radu u Kozarevcu.

SAVJETNICI (INSPEKTORI) O ŠKOLI KOZAREVAC

Zapisnici o pregledu škole, uglavnom, kada je radila kao Osnovna škola Kozarevac.

(Iz Državnog arhiva u Bjelovaru)

Kroz cijelo vrijeme postojanja školstva i škola postojale su usporedno i prosvjetno-pedagoške službe, ili kako su se u koje vrijeme već zvalе, koje su vodile nadzor nad radom svake prosvjetne ustanove.

Službenici za taj posao su birani iz redova uzornih učitelja ili su imali dobre veze u državnim školskim institucijama. Kroz povijest su dobivali i različite nazive poput "inspektori", "nadzornici", "savjetnici" a prečesto su se u ulogu "školobrižnika" uživljavalii ravnatelji i pedagozi. I sam se sjećam nekoliko pregleda Prosvjetno-pedagoške službe gdje

su dolazili na pregled ljudi u najavljeni vrijeme i zaista su bili velika pomoć. Međutim, bilo je i takvih koji su dolazili nenajavljeni i tražili eventualne pogreške u radu a najčešće su provjeravali da li je sve po propisu i na vrijeme upisano u službene dokumente učitelja i razrednog odjeljenja ili su tražili "dlaku u jajetu".

U uvjetima velikog broja učenika, premalo učitelja, gotovo nikako riješenog prostora, vršeni su nadzori u Narodnoj školi Kozarevac. Evo što o tome svjedoče dokumenti pod nazivom "Zapisnici o pregledu škole". Nadzor su poslije rata vršili predstavnici prosvjete pod okriljem NOO Đurđevac. Naravno, zapisnike nisam doslovno prepisao jer bi o tome mogla nastati zasebna knjiga, već sam ih kratio i uzeo ono što sam smatrao najvažnije: Prvi je nastao 6. lipnja 1946. dakle krajem prve školske godine poslije rata.

Postavljanje izolacije zbog velike vlage

-31-

U njemu stoji da je školska godina počela 1. prosinca 1945. godine jer do tada nije bio postavljen namještaj. Nadalje se kaže da se rad odvijao pod vrlo nepovoljnim uvjetima koji su uglavnom

Vrijeme kada je 1. razred imao 24 učenika posljedica rata.

Zgrada je bila oštećena, učila i namještaj potpuno uništeni. Nastava se odvijala u jednoj učionici, s oba odjeljenja. Od početka školske godine do 1. veljače 1946. godine radila je samo učiteljica **Nada Marušić** a tada u školu dolazi i **Ivka Devčić-Bušetićan**. Veliki problem je i u nedolasku djece u školu a to je iznosilo oko 33 posto ukupnih obveznika. Bušetićan je radila u prvom odjeljenju s prvim i drugim razredom i to je odjeljenje imalo svega 5 mjeseci nastave. Učiteljica je bila početnica i nedovoljno iskusna ali je pokazala veliku volju. Treći i četvrti razred je poučavala učiteljica Nada Marušić-Habijanec. "Nastavnica je bila uredna, marljiva i početnica u učiteljstvu", zapisao je inspektor.

Trebalo bi se ovdje malo zaustaviti i nešto više reći. Učiteljica Nada je tek počela službovati i to s djecom koja dvije godine nisu išla u školu. Ivka je počela raditi u drugom polugodištu, također kao početnica u radu. Umjesto da obje dobiju veliku pohvalu za hrabrost što su se uopće primile posla, na nekim mjestima inspektor piše da gradivo nije temeljito obrađeno. Koliko licemjerstva je ovdje iskazano kao da su te nesretnice krive što je bio rat. Treba dodati da su bile zadužene i za "prosvjećivanje narodnih masa" gdje su postigle punu harmoniju. Što je značilo prosvjećivanje narodnih masa nije teško zaključiti u vrijeme stvaranja nove države gdje su na vlasti bili komunisti "pod kapom Rusije". Dolaskom u Kozarevac 1964. godine još je kratko vrijeme na snazi bila ruska metodika u kojoj je stajalo da se nastavni sat organizira tako da uvod mora trajati 5 minuta, (za kombinirano odjeljenje to je 2,5 minute po razredu), glavni dio sata 30 minuta, vježbanje 5 minuta i provjeravanje

5 minuta. Ako bi netko odstupio od zacrtanog plana to bi mu bilo uzeto za veliko zlo. Glavnina sadržaja Godišnjeg plana i programa se temeljila na sadržajima o drugu Titu, Komunističkoj partiji, zgodama iz NOB- a i pionirima.

Ponovni pregled je izvršen 17. lipnja 1947. godine gdje inspektor nalazi daje školska godina počela na vrijeme, prekida ili bolovanja nije bilo, rad se odvijao u dvije smjene jer nije bilo dovoljno klupa. Ministarstvo je poslije polugodišta školi ipak dodijelilo dovoljan broj klupa. Školu vodi **Nada Habijanec** i radi u prvom i drugom razredu. Na školi je i **Ivka Bušetinčan**.

Inspektor dolazi u školu ili. lipnja 1948. Tada utvrđuje da nije bilo problema s početkom i tijekom nastavne godine. Na školi postoji 6 razreda formiranih u 4 odjeljenja. Peti i šesti razredi imali su samo zimsku nastavu i prekinuli su s nastavom prema propisu. Na školi je 178 obveznika a polaznika 168! U prvom i trećem razredu poučava **Štefanija Šogorić** (rođena Salković), kojoj je ovo prvo radno mjesto a stručne škole nema. U drugom i četvrtom razredu poučava **Ivka Bušetinčan**. U petom i šestom razredu poučavale su obje nastavnice.

Novi zapisnik od 14. veljače 1949. godine kaže da je školska godina počela redovno, 1. rujna 1948. godine, da na školi rade dvije učiteljice, da postoji šest razreda u pet odjeljenja jer je u prvom razredu zbog velikog broja djece ustrojeno čisto odjeljenje. Peti i šesti razredi imaju minimalnu nastavu i to utorkom prije podne i petkom poslije podne. Nastava se

Siromašna kuća u Kozarevcu

odvijala normalno samo do 13. rujna kada je Štefanija Šogorić nastupila porodiljski dopust koji je trajao do 23. studenoga. Sa svim odjeljenjima radila je jedna učiteljica, Ivka Bušetinčan! Mislim da ovdje nije potreban komentar. Ipak se postavljaju pitanja: što su radile općinske i prosvjetne vlasti daje škola bila u takvom stanju?

Da lije naselje s pozitivnom ratnom prošlošću zaslužilo da u školi radi jedna učiteljica koja je usto bila početnica u radu? Naravno, na takva pitanja inspektor ne daju odgovor. Inspektor piše 'u prvom razredu nije dovoljno rađena analiza i sinteza'. Bože moj, pa kada je učiteljica Bušetinčan uopće stigla išta raditi. Mnogi bi se već prvi dan okrenuli iz škole i netragom nestali u nekoj od državnih službi a ne da vode školu kao ravnatelji i rade sa šest razreda s oko 170 učenika. Tko je tu bio normalan a tko blesav, pitanje je potpuno logično. I Ivka se udala za Kozarevcana Slavka Bušetinčana, te kasnije preselila u Pitomaču.

Novije zapisnik o pregledu rada nastao 14. listopada 1949. godine kaže da na školi rade drugarice **Ivka Bušetinčan i Stefanija Šogorić**. Prvi razred ima 46 učenika, treći 25 učenika. Tu radi Stefanija Šogorić. Drugi razred ima 35 učenika a četvrti 36, vodi ih Ivka Bušetinčan. Kao dodatak ona je i upravitelj. Dakle u nižim razredima ima 142 učenika. Svi su učenici opskrbljeni knjigama, osim 4. razreda koji nema čitanke. U školi je potrebno urezati stakla na učionici i hodniku. Potrebna je i ograda oko školskog vrtića a upraviteljica je tražila jednu školsku peć. U stanuje umjesto poda zemlja i upraviteljica skromno moli pod jer ovakvo stanje nepovoljno djeluje na zdravlje nastavnice i njene djece. U novom zapisniku od 2. lipnja 1950. opet se utvrđuje da na školi rade drugarice **Štefanija Šogorić i Ivka Bušetinčan**. Odaziv u školuje slab a jedan od uzroka je i velika udaljenost djece do škole.

- Nedavno sam bio u šumi Suhara, tamo ispod Gašparine, gdje je postojala prava ulica. Danas nema žive duše- kaže mi prijatelj. Isto tako mnoštvo kuća je bilo na Kloštranskom brijezu u nastavku sadašnje Zagrebačke ulice. Dolazak djece iz tih krajeva naselja zaista je bio problem. Kao što smo već rekli obitelji ispod Gašparine i Turnarova brijeza su dijelom naseljene na školskom zemljištu u Suhari a ljudi s Kloštranskog brijeza su jednostavno nestali, iselili, poumirali. Danas je tamo pustoš jer su i vinogradi zapušteni. Siromaštvo je tutnjalo Kozarevcem, a tutnji i danas.

Evo nas gotovo 60 godina u prošlost naše škole. Svaka od zapisanih riječi pobuđuje nostalgiju a kada sam porazgovarao s Antunom Horvatom iz Kozarevca, rođenim 1928. godine, koji je išao u školu za vrijeme Ključarića, kaže mi daje bilo puno učenika i daje Zvonimir rado pribjegavao 'drvenoj pedagogiji'.

Ako bi se Zvonko posvadio sa svojom Baricom kosa bi mu na glavi stajala u vis a to je bio znak malim vragolanima da se pripaze jer ako bi netko u takvom raspoloženju naljutio učitelja imala je službena trska dobrega posla. Još bi se učitelj potužio roditeljima i nova kazna je obavezno slijedila. Kada je s Baricom sve bilo u redu i učitelj je bio dobro raspoložen i, kaže Antun, u školi je bilo lijepo a učitelj se poštano odnosio prema svakom učeniku. Antun je isao u školu između 1935- 1939. godine, dakle prošlo je 70 godina od njegova školovanja.

Drugi pregled iste godine je izvršen 7. lipnja 1950. U prvom i drugom razredu i tom je prigodom ustavljeno da je slab uspjeh u prvom razredu jer od 44 učenika lije neocijenjeno a 11 ima negativan uspjeh. Dakle pola razreda praktično je slaboga znanja, ponavlja razred.

Godinu dana kasnije, 13. siječnja 1951. radi se u dvije učionice jer su u toj drugoj prostoriji bili ostakljeni prozori. Još je bila ravnateljica **Ivka Bušetinčan** a **Stefanija Šogorić** učiteljica. Na kraju ove školske godine, a bila su dva pregleda. Inspektor utvrđuje daje stanje poboljšano jer je sagrađena školska ograda, ali školski vrt nije posađen. Škola je dobila zemljopisnu kartu, kartu FNRJ. U prvom i trećem razredu radi **Ivka Bušetinčan** (74 obveznika) a u drugom i četvrtom radi učitelj **Andrija Turković** (u drugom polugodištu), već smo rekli došao je po kazni zbog opakog jezika. Te su se godine promijenila tri nastavnika. Turković je planirao još osnovati kulturno-prosvjetno društvo ili seljačku slogu a sve je to trebalo pripojiti u Narodnu knjižnicu.

Krajem školske godine 1951/52. novi pregled i zapisnik gdje стоји daje učitelj (zanimljivo inspektori pišu za jedne "učitelj" a za druge "nastavnik") Andrija Turković upućen na jednu godinu na muzički studij. Školu opet preuzimaju Ivka Bušetinčan i Stefanija (Štefica) Šogorić do 1. veljače 1952. a od tada radi samo **Ivka Bušetinčan** jer je učiteljica Šogorić otišla u Zagreb na rad u specijalni IV. razred Učiteljske škole. Da nam bude jasnije završila je Učiteljsku školu. Škola ima pet razreda i 112 obveznika a 108 polaznika! Mislim daje sada svima jasno zašto sam te učiteljice nazvao herojima. Šest dana u tjednu raditi s pet razreda i više od 100 učenika primjer je kakvoga je teško naći možda i u svijetu.

Zapisnik od 8. lipnja 1953. godine, dakle pred kraj školske godine, kaže da u prvom i drugom razredu radi učiteljica **Elizabeta Gajnik**. U trećem razredu radi učiteljica **Ivka Matijašec**, dok u četvrtom predaje **Štefanija (Šefica) Šogorić**. U petom i šestom razredu predavale su, nije potvrđeno, vjerojatno sve tri učiteljice.

Godinu dana kasnije, 17. lipnja 1954. godine, do 12. travnja radila su na školi tri učitelja a odlaskom **Štefanije Šogorić** na porodiljski dopust zamjenjivala ju je **Ivka Matijašec**. U petom i šestom razredu preuzeo je predmete **Franjo Pintarec**.

Na kraju školske godine 1954/55. inspektorji utvrđuju da su 15. lipnja 1955. godine radila tri učitelja: **Franjo Pintarec**, **Ivka Pintarec** i **Šefica Šogorić**. Dakle nema više Ivke Bušetičan. Te je godine Franjo Pintarec bio dva mjeseca u Varaždinu zbog stručnog usavršavanje, iako je već i ranije ocjenjivan kao odličan učitelj.

U studenome školske 1955/56. godine, piše u zapisniku, rade **Šefica Šogorić**, **Anica Kovačić**, **Katica Filipović** i **Ivan Filipović**. Tijekom prošloga ljeta premješteni su Franjo Pintarec i Ivka Pintarec u Medvedičku i Virovski Crnec a na njihova mjesta došli su Katica Filipović i Ivan Filipović. Kao četvrti učitelj primljena je svršena učiteljica Učiteljske škole Anica Kovačić.

Na školi ima 7 razreda.

Prvi i drugi razred vodi Štefanija Šogorić, treći i četvrti Ivan Filipović, a viši razredi čine dva odjeljenja i to peti i sedmi razred, te šesti razred kao jedno zasebno odjeljenje. Tu rade učiteljice **Katica Filipović i Anica Kovačić**.

Novije pregled izvršen 13. listopada 1956. godine gdje se utvrđuju učitelji: upravitelj **Ivan Filipović, Slavica Blaga, Katica Filipović i Anica Kovačić**.

Slijede zapisnici Nastavničkog zbora iz 1957. godine. Tako je 13. studenoga 1957. zapisano - da drug Homolka daje primjedbu-, iz čega zaključujemo da su na školu došli **Homolkini, Katica i Drago**. Drago primjećuje da roditelji slabo surađuju. Tom su sastanku bili nazočni Katica Kovačić, Drago Homolka, **Milica Kovač i Ankica Kovačić**. Pretpostavljam daje Katica Homolka bila na porodiljskom dopustu.

Još je nekoliko zapisnika na kojima nema zabilježeno velikih promjena, osim da na školu dolazi Milica Kovač. Na još jednom sastanku bili su prisutni predstavnici Kotara Đurđevac: **Pavao Šogorić i Đuro Šostarec** a, između ostaloga, kaže se da u višim razredima učenici uče njemački jezik. Postoje i djelomični zapisnici Školskog odbora od 1954- 1957. godine u kojima stoji daje sklopljen ugovor s Karlom Škafar za ciglanu (od svake peći 500 komada cigle), a članovi Školskog odbora su bili: Antun Budrović, Imbro Pandur, Ivo Imbrišić, Andro Skec, Ivan Šogorić, Franjo Kovačev, Mijo Sabadija, Karlo Škafar i Ivka Pintarec.

Tako je i k nama dolazio pedagog, izuzetno iskusani, no pokoran na svaki državni dopis ili zahtjev. To je naličilo na ropski odnos prema višim institucijama a prema učiteljima prava tiranija. Znali smo se međusobno šaliti zbog toga. -Što bi bilo da našem pedagigu dođe dopis u kojem stoji da treba ubiti jednog učitelja?- Drugi bi u šali odgovarao: -Ništa. On ne bi

pitao da li je to potrebo već bi tražio koga treba smaknuti- najčešći je bio zaključak. Sjećam se dolazaka mog dragog pedagoga-inspektora koji bi se pojavio u kombiju s crnom torbicom, sijedom kosom, bijelim brčićima i urednom odijelu. Pušio je više od dvije kutije cigareta dnevno no na pregledima se nije ni trenutak dizao sa sata.

Ušao bi u razred, pristojno se rukovao i zatražio dnevnik, imenik, pregled slobodnih aktivnosti i pripremu. Sjeo je u zadnju klupu, izvadio povelik notes i crno penkalo te stao pregledavati dokumentaciju i pisati. Sjedio je tako pod hrvatskim jezikom i uporno pisao, sjedio za vrijeme matematike i pisao, nastavio isto i kod prirode i društva.

Kako se djeca nisu hranila u školi odmori su bili kratki a moj jad i čemer sve veći. Bio sam gladan, žedan a i cigareta bi mi dobro došla jer me nervoza sve više hvatala. -Koga li vraka taj čovjek uporno piše, dobro ili loše?-sve me više progonila sumnja. Za vrijeme kratke stanke napišem supruzi ceduljicu da spremi nešto za jelo jer ēu izludjeti i to pošaljem po jednoj pametnoj djevojčici. Dođe supruga u razred i pravi se kao da ništa ne zna a ja namigujem, bećim oči, glavom pokazujem na moju moru u zadnjoj klupi. Katica se nasmije i pozove na doručak. Izgleda daje i moj inspektor bio gladan i željan cigarete tako da smo napravili odmor. Idemo u stan, pušimo, popijemo rakiju, jedemo, pijemo vino, pušimo, pijemo kavu... i sada ja jadan mislim daje inspekcije dosta. Grdno sam se prevario, pregled se nastavlja i pod tjelesnim odgojem a crni notes se puni novim pismenom. Sada je valjda dosta, mislim jer sam ja ipak učitelj, završio sam škole kao i moj "inspektor", no muka se nastavlja i peti sat, za vrijeme dopunske nastave. I što je bilo na kraju? Ponovo smo otišli na vino a "sijeda glava" mi kaže - kolega, sve je bilo dobro, no mogli ste obraditi ono i na drugi način. Skoro sam poludio od bijesa, pa naravno, ne postoji recept kako ćeš pristupiti nekoj nastavnoj jedinici, ima tisuću načina.

Rad je postao jednoličan i zamoran. Sve se danima ponavljalio. Do podne nastava, poslije podne piši pripreme i to uvijek jedan dio isti: Osnovna škola Kloštar Podravski, Područna škola Kozarevac, Nastavna jedinica... „Nastavne metode“ i sve tako po redu. Kako mi je to prekipjelo požalio sam se Babićevima kojima je to isto ranije dosadilo pa su smislili jednu 'univerzalnu' pripremu, pripremili su djecu na nju i kada bi došao 'domaći inspektor' brzo bi upisali datum... i svi su bili zadovoljni. Postoji ipak jedna činjenica: nikada nisam došao na sat a da nisam unaprijed znao što će i kako raditi. Bilo je to kratko zapisano i uvijek je služilo svrsi. Najbolji su bili satovi koji su velikim dijelom bili kreacija učenika. S druge strane neki su pak učitelji imali privilegiju i nisu bili maltretirani pregledima.

Gotovo me danonoćno progonila misao o tome kako najbolje postupiti da djeca jednostavno shvate ili najlakše usvoje znanje koje sam želio dati. Ponekad je to bio trnovit i težak put a onda bi opet doživio iznenadenje jer sam pretpostavljao da će biti teško a ono djeca nauče lako i temeljito. Učiteljima je škola u krvi. Našla bi se dva učitelja i već nakon pozdrava krenulo bi "Znaš moj Ivica... Roditelji moje Anice...", vječita su tema bila školska djeca i školski problemi. Učitelji žive sa svojim učenicima, školskim problemima, cjelokupnim životom u školi. Znao se naći među nama 'neučitelj' i kada bi nas upozorio u razgovoru 'ma jednom dosta o toj školi' mi bi rekli 'e, nećemo više'

Kada tako živiš i radiš, daješ cijelog sebe učenicima, raduješ se svakom njihovom uspjehu i tuguješ u trenutcima neuspjeha, prigovaranje ili podmetanje a za minutu, dvije, opet je bila tema škola.

pa bili oni s najboljim namjerama ili zlobom, jednostavno te živcira i samo ometa u radu.

Naravno i prosvjetno-pedagoške službe i pregledi rada su potrebni u onoj mjeri da se poboljša rad u školi ili otklone materijalne nedaće i negativnosti, no to ne smije prijeći u maltretiranje. Suradnju s roditeljima sam smatrao izuzetno važnom komponentom uspjeha.

POČETAK RADA PODRUČNE ŠKOLE KOZAREVAC

Tu prestaju zapisи upravitelja Drage Homolke a nastavljeni su zapisom Branke Sabolić i Đure Babića od 1962/63. godine koji su radili sada već na Područnoj školi Kozarevac. Kako su oboje ovih vrsnih učitelja bili neoženjeni između njih je planula ljubav i već sljedeće godine postaju supruzi Babić.

Među najvažnije događaje u povijesti škole u Kozarevcu spada ukidanje viših razreda (V-VIII.) i njihovo preseljenje u Osnovnu školu "Stevo Došen" Kloštar Podravski. Škola u Kloštru Podravskom je dobila ime po narodnom heroju iz Drugog svjetskog rata Stevi (Stevanu) Došenu koji je rođen u selu Došeni na Banovini. Došen je smrtno ranjen u prosincu 1944. godine na Željezničkom kolodvoru Kloštar Podravski u borbi s ustašama Rafaela Bobana. Bio je komandant Brigade "Matija Gubec" koja je opet bila u sastavu Trideset druge divizije. Zbog mjesta pogibije Došena, škola je u Kloštru dobila njegovo ime a tako su nazvana i njena područna odjeljenja. Godinama su društveno-političke organizacije, Poljoprivredna zadruga Kloštar Podravski i naša škola održavali prijateljske veze s mjestom Jabukovac na Baniji, nedaleko Petrinje.

Dakle, 1958/59. ukinuti su u Kozarevcu viši razredi a ovdje ostaju samo niži u najčešćem obliku da jedan razredni odjel čine prvi i drugi razred a drugi odjel treći i četvrti razred. Promjenom oblika rada Škole Kozarevac odlaze i njeni učitelji.

U školskoj godini 1961/62. radi učiteljica **Slavica Vrbanić** a kao primjer teških uvjeta rada govori podatak daje drugi učitelj, **Đuro Leščan**, bio tek gimnazijalac, dakle završio je gimnaziju bez ijednog stručnog predmeta. Nove okolnosti nastaju 1962/63. školske godine. U školu, na mjesto Slavice Vrbanić dolazi učiteljica **Branka Sabolić**, rođena u Virju. Gotovo cijele školske godine radila je sama sa 79 učenika u dvije smjene. Teško je i zamisliti poteškoće na koje je nailazila, no učitelji su oduvijek imali samo pravo na rad a nagrade i priznanja su pripadali nekome drugome. Tijekom drugog polugodišta došao je, doduše, još jedan učitelj, **Ivan Sarić**, no već nakon dva tjedna odlazi na bolovanje i više se nikada nije vratio. Tako moram povući svoju tvrdnju da "učitelji mogu sve", ima ih koji se slome već nakon prvih teškoća.

Kako je stanje bilo bijedno te školske godine govori podatak daje usred zime nestalo ogrjeva pa je nastava morala biti prekinuta sve do 11. veljače. Da bi Branka imala još manje vremena, s djecom je uvježbavala priredbe, a tu su se 'ugurale' i dvije omladinske zabave s priredbama.

Ove je godine izabran novi Školski odbor u koji su izabrani: Mirko Feliks, Pero Osman, Imbro Pandurić, Stjepan Kuš, Ante Pongračić, Ilija Šušenj, Tomo Šogorić, Branka Sabolić a predsjednik je bio Vinko Budrović.

Često sam s Brankom Sabolić-Babić razgovarao o tom vremenu. Kaže daje bila mlada i sve je stigla uraditi na način daje stanova u školskom stanu a hranila se u susjedstvu. Tako je izbjegla trošenje vremena na kuhanje a mogla je, bar kratko, porazgovarati o normalnim ljudskim temama.

Već je do sada školsko zemljište u Suhari besplatno darovano za izgradnju obiteljskih kuća doseljenicima iz šume ispod Gašparine a tada ravnatelj Galjer prodaje preostalo na mjestu ciglane obitelji Hadija uz "blagoslov" predsjednika Školskog odbora Vinka Budrovića. I mali komadić oranice u Zagrebačkoj ulici se prodaje, uz obrazloženje da sav novac treba za kupnju školskog autobusa. Hadijevi kasnije prodaju to zemljište za ciglanu koja je opet samo nanosila štetu školi, crkvi i cijelom Kozarevcu. Za primjer su škole u Dinjevcu i Prugovcu: Galjer je htio prodati školska zemljišta, no ljudi su se usprotivili i školsko vlasništvo je ostalo.

Nastava je završena 30. lipnja 1963. kada su učenicima podijeljene svjedodžbe i nagrade.

NAŠE UCITELJEVANJE U KOZAREVCU

Bio je kraj kolovoza 1964. godine. Pred nama duga prašnjava cesta. Negdje u daljini naziru se obrisi Bilogore. Pokraj nas, sporošću umornih putnika promiču nezreli kukuruzi i stmaci pokošene pšenice. Između nas platnena tamnosiva putna torba i "sva pokretna imovina", mali izbor odjeće za mene i suprugu. I 500 tadašnjih dinara, sva novčana imovina koja nam je ostala poslije svatova. Tamo u plavetnilu Bilogore i svjetlosti podnevnog neba naš je budući život. Žuljaju me cipele, psujem njihove tanke vrhove, najradije bih išao bos.

To je Kozarevac, selo za koje smo uvijek govorili da se ugnijezdilo poput slavuja podno pitome Bilogore, okruženo brežuljcima i okičeno vinogradima s podrtim starinskim klijetima pokrivenih slamnatim krovovima i malim prozorskim okнима na blatom zidanim zidovima.

Naš treći posjet Kozarevcu i konačan dolazak. Sada smo potpuno svjesni da nas tu čeka prvo učiteljsko mjesto predodređeno mojom stipendijom i potpisanim ugovorom da će poslije završetka Učiteljske škole u Križevcima raditi tamo gdje mi odrede općinske vlasti iz Đurđevca.

Stipendiju za daljnje školovanje sam dobio prvo u Ferdinandovcu a nakon što mije kratko vrijeme općina Ferdinandovac pomagala došlo je do pripajanja Ferdinandovca u općinu Đurđevac. Učenici i studenti su sada svoje ugovore o stipendiranju premjestili u Đurđevac. Dakle znao sam, u proljeće 1964. da me za rad čeka Kozarevac o kojem sam tada vrlo malo znao. Cijela je okolina čula za Rokovske zabave a sve ostalo bilo je obavijeno tajnom, skriveno velom nepoznanica. U mjestu nisam imao ni rodbine, ni prijatelja, pa čak ni poznanika. U prosvjetno-pedagoškim službama u Đurđevcu samo su kratko rekli da je to malo mjesto, da je četverorazredna škola s dva odjeljenja, da su тамо dobri ljudi i da ћu izdržati par godina što ћe mi dobro doći za praksu. Nitko nije govorio o uvjetima rada.

Škola ima svoj stan za učitelje izgrađen kada i školska zgrada, 1875. godine. Trosobni stan ima i podrum sa zapadne, dvorišne, strane. Za njega su vezane stravične priče koje govore o vremenu rata. Sobe zlokobno zjape prazne. Kao da se njima nečujno skicu sjene nedavno minulih vremena u potrazi za molitvom ili sućuti. Vjetar je negdje

“Pokretna imovina” se sastojala od drvenog kreveta, ormara i stola, te dva tresnuo prozorom.

kompleta pribora za jelo. I srećom limeni lavor za pranje. Sve je to samo pojačalo dojam tuge i siromaštva. Vani je sijalo vruće sunce, rode i lastavice se spremale na odlazak u tople krajeve a mi smo došli u Kozarevac.

Ulica Ljudevita Gaja 1. ili kako smo najčešće pisali “Gajeva 1”. U raznim dokumentima je zapisano da škola ima stan za učitelje i

Stan i škola u Kozarevcu

školski vrt. Iza školskoga vrta je bilo prekrasno zemljишte.

Zna se da su u stanu još prije II. svjetskog rata stanovali učitelji Ključarić a kasnije i drugi učitelji, najčešće bračni parovi.

Međutim sada su svi digli ruke od stana jer je trebalo puno ulagati za njegovo uređenje. I službene osobe u školi ili SIZ-u za školstvo su govorili samo da se riješe problema ovoga stana “Vi koristite stan a mi za njega i ne znamo”. Tako se nikada nije vodio u Stambenoj zajednici. To je značilo što god je rađeno u stanu išlo je na naš račun, sve smo mi to platili. Naravno, veliki građevinski poslovi se nisu isplatili jer nije bio ničije vlasništvo.

-Sve će biti u redu, sve čemo mi to prebroditi. Naučeni smo raditi i ne bojimo se posla-mislim tumarajući sobama u kojima nema ni prikladne struje a o vodi i plinu mogu samo sanjati.

U malom odvojku početka Ulice Ljudevita Gaja i početka Ulice Petra Preradovića nalaze se još crkva i crkveni stan. Sav je prostor svojim upornim radom oplemenio gospodin Karlo Škafar. Čovjek pun dobrih ideja, neizmjerno zaljubljen u prirodu. Prije 60 godina osjetio je potrebu da posadi mali park u kojem dominiraju lipe i klenovi. Danju bi Karlo kopao jame i sadio sadnice a noću bi lopovi lomili nježne stabljike. Nepokolebljivi Škafar je ipak uspio u namjeri. Danas je ovdje park kojemu se svi dive, pun mirisnog cvijeta lipe i šarenila jesenskog lišća. Koje li ljepote kada lipe svojim zelenim krošnjama zaogrnu hladovinu parka i začuje se veseli smijeh djece a radosni glasići odlepršaju pokraj zidina stoljetne crkve u daleka prostranstva pitomih brežuljaka. Na ulazu u dvorište stajala je stara kruška. Nikada nisam do tada pojeo tako slasne plodove kao što ih je darivala ova plemenita voćka. U dvorištu i vrtu još je nekoliko starih voćaka a susjed mi pripovijeda da su ovdje učitelji imali rasadnik i da su djeca učila cijepljenje plemenitog voća. Otuda u cijelom selu mnoštvo jabuka i krušaka jer su djeca uzgojene voćke nosila kućama gdje su im udahnula novi život.

Školski vrt i sada стоји. Druge godine nakon dolaska u školu doživjeli smo razočarenje u obliku potpuno uništenih plodova koji su rasli u školskom vrtu i u koje smo uložili sate i sate rada. U vrtu smo uzbajali povrće. Cijeloga smo proljeća i ljeta kopali, štihali, sadili. Smiješila se bogata jesen i naplata našega rada.

Prije početka nove školske godine, one 1965., nismo cijelo vrijeme bili u Kozarevcu jer se rodila mala Andreja. Prije početka sjednica i nastave došli smo se diviti našim paprikama, rajčicama i kupusu, ali umjesto našega ponosa dočekala nas je strahota, strava i pustoš. Cijeli je vrt bio naprsto izgažen, temeljito uništen a plot porušen. Osim suza i glasnog jecaja moje supruge nije ostalo ništa što bi moglo ublažiti bol. Negdje u krošnjama lipe kriještala je svraka pokušavajući da nas otjera s te puste zemlje.

Naša je bol bila posljedica obijesnih mladića iz Grabrovnice i Prugovca koji su se zaželjeli tučnjave tko zna kojim povodom a kako je bojno polje bilo na našem vrtu, oružje letve iščupane iz plota, to smo mi ostali bez povrća. "Gdje smo došli, dragi Bože?", pitanje se

samo nametnulo.

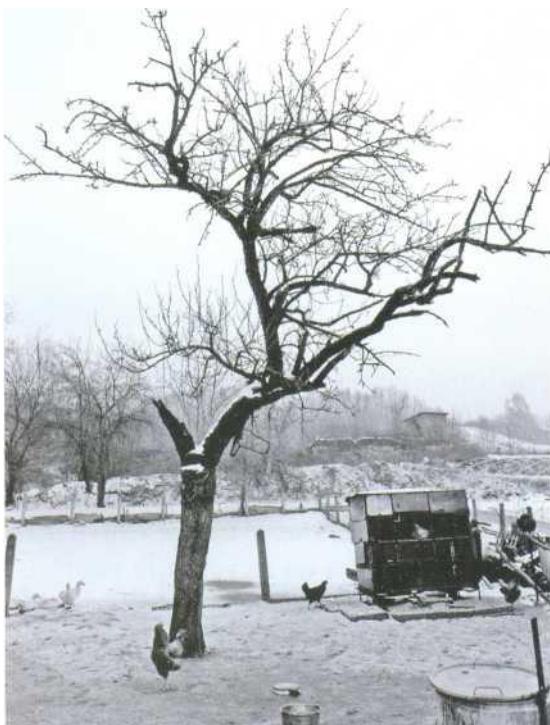

Prigodom iste zabave vatrogasci su provalili u stan i uzeli štednjak, jedini namještaj kojega smo dobili uz stan. Štednjak sam vratio natrag uz dosta muke i prepirke. Takve tučnjave u Kozarevcu bi mogle poslužiti za neki novi roman "Rat i mir". Zabave za Ivanje i Rokovo dečki iz mjesta ili okolnih sela su koristili za svoje obraćune. Najčešće su u

pitanju bile djevojke koje su se rado družile s dečkima iz drugih mjesta a kako je u to vrijeme bila 'velika potražnja' za djevojkama jer je neoženjene muške čeljadi bilo puno, to bi dolazilo do tučnjava između dva a ponekad i više sela. Rjeđe bi to bile bitke unutar mjesta. U rat bi se umiješali i oženjeni muškarci. Više puta je svemu bio uzrok alkohol. Sebi sam dao obećanje da će svim silama pokušati obuzdati te krvave tučnjave. Kasnije se sve to prirodno umirilo. S vremenom se smanjivao broj mladića, seoske zabave su postajale rjeđe a sve više momaka ostaje neoženjeno. Danas je nekoliko snaha u Kozarevcu koje su došle iz drugih mjesta a mnoge djevojke su svoje životne suputnike našle u drugim sredinama. Puno

je te mladosti otišlo u zemlje Zapada i nikada se nije vratilo na ognjišta djedovine.

U sjaju zalazećeg sunca stanem u vrt i svim srcem poželim da opet dođu bećari pogaziti povrće i polomiti ogradu, samo da dođu i da ih ima puno. S obližnjeg crkvenog tornja tri se puta oglasila sova a ljudi kažu da opet navješće nečiju smrt. U žičanu ogradu zaplete se zalutali istočni vjetar, podigne nekoliko žutih jesenskih listova i zaputi se na zapad. Bože, što bih dao da ponovo vidim babilje ljeto', da se osladim sočnim kruškama sa stabla na ulazu u dvorište i da pojedem, svježu rajčicu u našem vrtu! Nostalgija teče venama!

Stara jabuka još postoji

KASNO JE LJETO, IDEMO ŽIVOTNIM PUTEM

Kasno je ljeto 1964. godine. Obavljene su sve pripreme za početak nove školske godine. Održali smo sjednice učiteljskih i razrednih vijeća, na sjednicama aktiva pripremili i donijeli planove i programe rada. Bilo je to vrijeme kada je planove, za svaki predmet, trebalo upisivati u Dnevnik rada. Naravno, sve seje obavljalo rukom. Ponekad su ravnatelj ili pedagog tražili da se i za njih napiše jedan primjerak. Trebalo je pripremiti imenike, napisati veliki broj raznih podataka o razrednom odjelu i učenicima. Sve je to iziskivalo puno vremena i dugotrajnog rada.

Ipak, najsvečanije je bilo prvoga dana nastave. U većini godina nastava je počinjala 1. rujna. I tog našeg prvog radnog dana rano sam se probudio. Trebalo je prvo naložiti peć u stanu. Zatim je trebalo donijeti vodu s bunara u dvorištu kako bi se ugrijala za umivanje. S vremenom smo postali ranoranioci, no, ionako nisam od uzbudjenja mogao puno spavati. U jutro je bila moja smjena jer smo radili samo u jednoj učionici.

Odjeljenje trećeg i četvrtog razreda kreće s početkom u 8 sati a odjeljenje prvog i drugog razreda u 13 sati.

Sa suprugom očekujemo prve učenike. Dolaze u gruplicama, vedri, nasmijani. Bila su to razvijena i zdrava djeca. Opaljena lica govore da su puno boravili na zraku ali ni jedan nije bio negdje na moru, nije se ovdje znalo za posebno ljetovanje. Radili su puno poljskih poslova a djevojčice trećeg i četvrtog razreda poznavale su sve vrtne alatke i znale besprijekorno obavljati poslove u povrtnjaku. Kasnije sam se uvjeroio kako djeci nije trebalo skretati pažnju na čistoću učionice ili okoliša. Svakodnevno bi uzimali metle u ruke i sve se blistalo i sjajilo. U zimi su pomagali čistačici tako da su očistili snijeg, pomogli nositi drva i sami su vodili brigu o vatri u peći. Bila su to izuzetno vrijedna djeca, pametna i poslušna. Na njima jednostavna i uvijek čista odjeća. Kosa uredno počešljana, obuća očišćena i u vrijeme kišnih dana kada je blata bilo do koljena.

U parku šareno lišće poigrava pod nogama. Beskonačne dječje igre. U svima nama razigrana mladost.

Nije se moglo dogoditi da neki učenik prođe pored učitelja i ne kaže -Zdravo, druže nastavniče! Mnogi će se prisjetiti da smo te riječi -druže, nastavnik- i -zdravo- zamijenili s -učitelju i -dobro jutro, dobar dan, doviđenja! Stariji ljudi bi u susretima pozdravljali s -učo- ili samo -učiteljice- i to bi nam bilo jako dragoo. Voljeli smo te skromne i poštene ljude a oni su voljeli nas. Kada je trebalo pomoći obaviti neki veći posao u školi sve se to pomagalo bez da bi uzeli jedan dinar iako su i sami bili siromašni.

Priča o školskoj peći mogla bi stati u rubriku -vjerovali ili ne. Bila je okrugla i željezna, dijelom od guša, na kamenom postolju, postavljena nešto malo više od sredine učionice prema južnoj strani desnoga zida. Vrata za loženje i čišćenje su bila sa strane i kada se ugrijala trebalo je dobro paziti da se ne opečeš. Svake smo godine ujesen dobivali oko 15 prostornih metara drva i oko 2 tone ugljena. Drva su se trebala ispiliti na kratko i zato je škola u Kloštru Podravskom dala napraviti cirkular na trofaznu struju. Tada bi došao prijatelj **Zvonimir Đuračić** i uz pomoć čistačice drva bi bila isplnjena. Kasnije su djeca drva pospremala u drvarnicu gdje bi stao i ugljen. Samo spremanje se vršilo s veseljem.

Zvonimir Đuračić i Marica Tudić

dodavati i nekoliko komada. Svaki bi odmor bio dodatna radost. Na pojurila po lopte i nastavila s veselom igrom kao da nisu prije toga dva sata dosta teško radila. Slijedio je nastavak rada i sve tako dok nisu drva bila spremljena i dvorište pometeno. U zimskim danima naša se starica peć redovito prvo dimila.

Morali smo otvarati prozore a mi bi stali uz peć. Bilo je dobro na onoj strani tijela gdje je grijala peć a s druge strane bilo je hladno. Tako negdje do 9 sati radili smo u zimskim kaputima a zatim bi se razgorjelo naše “centralno grijanje” a da bi došli do svježeg zraka opet smo otvarah prozore. U takvim uvjetima nastajali su divni pismeni sastavci, smisljao sam teže zadatke iz matematike jer su oni u računici bili unaprijed riješeni i poznati, u opisima prirode mislim da nije bilo boljih. Tako je to radila većina, no bilo je i tada djece kojima škola baš i nije išla. Djeca su se međusobno pomagala. U tom početku nije bilo djece “sa smetnjama u razvoju” ili onih s disleksijom ili disgrafijom.

Premda se nikada nisam hvalio pred drugima bilo je velikih uspjeha na natjecanjima i nagrada na natječajima. Usprkos bezbrojnih nedostataka u školi i sa skromnim nastavnim sredstvima u lošim školskim uvjetima postizani su rezultati kojih se ni danas ne bih postidjeli.

Vratimo se temi o pomoćno-tehničkom osoblju. Vječiti razgovori su bili o životnim prilikama i neprilikama, o nekom posebnom jelu ili piću. Ipak su najčešće teme su bila naša djeca koja su polako odrastala, učenici u našoj školi ili o tome kako bi se moglo poboljšati materijalno stanje na školi a time i uvjeti rada u njoj.

Djeca su napravila lanac' tako da su stali jedan do drugoga. Dva snažnija učenika bi bila na početku i kraju lanca i drva bi putovala od ruke do ruke. Rijetko bi se dogodilo da bi nekome ispaо komad drveta premdа su neki moje zaprepaštenje djeca bi odmah pokušavali odjednom

Šumilo je prijateljstvo u dubini duše, disalo se punim plućima. Nažalost, kasnije si je Pero oduzeo život, Karlo je umro a samo sa Zvonkom teško da bih mogao ponoviti ritual naših gableca. Puno dobrih i korisnih stvari su Zvonko, Karlo i Pero napravili u ovoj školi i tako pridonijeli da život bude ugodniji. .

Početkom 70-ih godina školstvu se ipak smiješe bolji dani.

Plaće su i dalje premale, no do novaca se dolazi lakše. Tako se konačno počinju popravljati neki dijelovi školske zgrade i nabavljati nova nastavna sredstva. Druga stvar koja me muči su stalna prepiranja "uvaženih stručnjaka" oko jezika u školi. Dolazi nam "hrvatskosrpski" ili "srpskohrvatski" jezik i novosadski dogovor oko "točka" i "tačka" i slične gluposti zbog, kako kažu, ravnopravnosti jezika.

Moj je osobni stav bio da će se ravnopravnost ispuniti onoga trenutka kada narodi stvore svoj povjesni pravopis i gramatiku i da se svima omogući izražavanje na materinjem jeziku. Kako za Hrvate, tako za Srbe, Slovence ili Makedonce. Nikada nisam mogao službeno zapisati, a to je lako provjeriti u starim dnevnicima, "hrvatskosrpski" jezik već samo upisivao "hrvatski jezik". Tvrdo je tada stajalo učenje cirilice u trećem razredu i obrada tekstova na tom pismu.

Konačno jedna odlična vijest. U ljeto 1979. godine pristupilo se uređenju staroga dijela zgrade gdje je osposobljena prostorija blagovaonice i još jedna učionica. Veliku zaslugu za ovaj vrijedan projekt imaju tajnik SlZ-a za školstvo u Đurđevcu Josip Stipović, ravnatelj Osnovne škole "Stevo Došen" Kloštar Podravski Zvonimir Dorogi, predsjednik Mjesne zajednice Kozarevac Mato Skec i moja malenkost. I ne samo da su uređene prostorije kuhinje i učionice već je na tavan zgrade, gdje nije bilo ni dasaka, stavljena mješavina šute i betona, napravljena je sveukupna rekonstrukcija električne mreže i na

krovište je postavljen gromobran. Djelomično je popravljeno i krovište a sve je radove izvelo privatno poduzeće "Međurečan" iz Kalinovca (vlasnik Vid Međurečan). Tako je omogućeno da se nastava odvija u jednoj, dopodnevnoj smjeni, a poslijepodne je radila mala škola.

'Veliki koraci za malu školu', rekli su roditelji. I bili su u pravu. Društvena zajednica je počela voditi veću skrb o školi u Kozarevcu.

Za stanovništvo tadašnje SFR Jugoslavije zbio se veliki politički događaj jer je 4. svibnja 1980. godine umro dugogodišnji i doživotni predsjednik Josip Broz-Tito.

Prethodno se liječio u Ljubljani. Pokopan je u Kući cvijeća (kako smo mi oduvijek bili sposobni izmišljati bombastične nazine kao što su Vatreni ili Snježna kraljica) u Beogradu. S djecom smo jedne godine bili u toj Kući cvijeća.

Te, 1980. godine, Dobrovoljno vatrogasno društvo organizira proslavu 50-godišnjice svoga osnivanja i rada (osnovano je 1930. godine). Povodom proslave govorio sam o radu DVD-a Kozarevac kroz proteklih 50 godina.

Sljedeće školske godine radi se u dva kombinirana odjela a na školi ima 49 učenika. Od toga broja prvi i drugi razred polazi 24 redovna polaznika a vodi ih učiteljica **Katarina Bartolić**. Na kraju školske godine svega tri učenika nisu uspješno završila razred.

Već dugo vremena javlja se problem igrališta. Za sve sportske aktivnosti imali smo na raspolaganju samo prostor ispred škole, praktično u parku. Tu se igra nogomet, rukomet, graničari, pa čak i košarka. Atletska je natjecanja bilo lakše organizirati. I na tako malenom, skučenom prostoru stasali su izvrsni sportaši. S ponosom se sjećam **Đurđe Pajska** koja je dospjela do rukometne reprezentacije Jugoslavije

Puno sam vremena i živaca potrošio kako da se u Kozarevcu izgradi nogometno igralište. Razmišljali smo o prostoru Ciglane, no teren je bio premali. Čak smo jedno vrijeme tražili prikladno mjesto u

Zagrebačkoj ulici. Konačno je pronađeno mjesto u Suhopoljskoj ulici gdje je prethodno pomaknuto korito rječice Kozarevčice. Svake smo godine upriličili barem jedan prijateljski susret s učenicima iz Prugovca ili Dinjevca. Naravno, do tamo smo išli pješke, za nas mali maraton.

Pored posjeta starijim osobama učenici su sudjelovali u ospozobljavanju stanovništva za neke ratne prilike (poznato NNNI, Ništa nas ne smije iznenaditi.)

Konačno se pristupa postupnom poboljšanju uvjeta rada. Uređena je druga učionica a postavljena je djelomično izolacije protiv vlage. Malo je to pomoglo jer još nije uređen krov a na tu investiciju trebalo je čekati više od 25 godina.

Kada se spomene "Novi nastavni plan i program" pomišljamo na to da će se nešto mijenjati oko organizacije školstva ili unutar pojedinog nastavnog predmeta. Točno, od 1981/82. godine uvodi se zakon kojim se u prvi razred upisuju djeca s navršenih 6 godina starosti, umjesto dotadašnjih 7 godina. Puno je održano rasprava i potrošeno vremena na "za" i "protiv" a na kraju je odlučeno kako je to predložila država. Bilo je poteškoća u prvom razredu, teškoća su imali i roditelji, teže su se snalazili prvačići a naravno da svaka novost donosi određene promjene navika i za učitelje. Djeca su slabo ovladala govorom do svoje 6. godine i zato je trebalo puno govornih vježbi. Uz to i tempo obrade slova, kako tiskanih tako i pisanih, išao je užurbano i s dosta poteškoća. Ljutiti se na promjene u nastavi bilo bi glupo. Škola nije jednom bogomdana i određena dogmom, no kada se ona mijenja prema nekim dnevnopolitičkim idejama, a ne temeljem struke, onda je to pogubno za njen napredak. Kroz puno godina rada bilo je i puno promjena i svaka je donosila tvrdnju "kako je baš ta najbolja". Zapravo su u Zagrebu sjedili i donosili prijedloge promjena jedni te isti ljudi. Bili su totalni poslušnici vlasti zbog toga su ostajali na svojim dobro plaćenim mjestima i kao navijeni satovi govorili su riječi koje su političari rado slušali umjesto da su se u rad uključivali mladi stručnjaci neopterećeni političkim pritiscima. Začudo da su na takvim temeljima iz škola i fakulteta izlazili vrhunski stručnjaci koje je poznao i cijenio svijet, samo kod nas nisu se mogli razmahati svojim idejama. Za to im je trebala volja politike i starih školskih "stručnjaka". U takvim

okolnostima mladi stručnjaci i inovatori odmah poslije škole odlazile u razvijene zemlje Europe i Amerike, odlaze u svijet.

Nažalost, vrijeme koje nam je došlo nije donijelo više pameti ni mudrosti. Maše se parolama pred očima razvijenog svijeta kako naša država ulaze u školstvo i priznaje stručnost. Nešto se i ulaže, no to je prema potrebama kap u moru.

Dok vlada zakon novca i profita stečenog na muci radnika i seljaka, dok got se ljudske vrijednosti mijere po materijalnom bogatstvu, dok god vlada nehumanii kapitalizam, hrvatski će narod tonuti u sve dublju tamu. Duboko vjerujem da će uskoro, ne političari, već taj narod upoznati vrijednosti obrazovanja i kulture a tada će doći bolji dani za Hrvatsku.

Velikih promjena u godinama što dolaze, barem kada je u pitanju rad u školi, nije bilo. Djeca, učitelji, Aktiv žena i Mjesna zajednica rade na podizanju parka "88 ruža za Tita". Akcija je pokrenuta kao uspomena na predsjednika Tita. Zamislili smo da bude mali park u samom središtu mjesta, ne da obilježavamo neko osobito ideološko značenje, već smo željeli estetski urediti važan prostor.

Poslije sadnje ovoga parka malo su mjesni dužnosnici uradili na proljepšanju zaokruženog prostora sa sadržajem: park ispred škole, park cintora i prostor ispred farofa. Treba reći da su u zadnjih nekoliko godina župnici dali asfaltirati prilazni put u dvorište a iza farofa je dječje igralište.

Međutim ovdje nedostaje nogostup, otvorene su odvodne grabe sa smrdljivom vodom a do boga vapi uređenje prostora ciglane. Uz nešto finansijskih sredstava, angažiranja mještana i puno dobre volje Kozarevac bi mogao dobiti daleko ljepši izgled. Dio školskog namještaja može se slobodno staviti u neki muzejski prostor jer nema nikoga da se u 21. stoljeću založi i natjera odgovorne na ulaganja za ljepši i bolji život djece. Često sam pitao lokalne političare što su učinili za mlade da ostanu u svojim selima, na ognjištima svojih pradjedova. Jesu li im dali prostor za gradnju kuća, jesu li pomogli pri gradnji stanova u kojima će živjeti, jesu li izgradili dječe vrtiće, koliko su spremni uložiti u infrastrukturu i komunalije a koliko u sustav školstva, crkve. Svaki od takvih "političara" ima neko opravdanje zbog nerada a zapravo svakome od njih interes je državno mjesto jer će bez njega opet biti jedno velikoništa. U to sam vrijeme razmišljaо o mjestu gdje bi se mogla izgraditi nova škola sa školskom sportskom dvoranom i prostorom igrališta - i nisam video dobro rješenje. Jedino je rješenje prostor sadašnje ciglane.

Školske godine 1982/83. u školi je bila Republička inspekcija a savjetnik Antun Šramek u Izvješću zapisuje da u školi nedostaje sportskih terena i objekata. Zašto danas lokalna samouprava ne kupi cijeli prostor Ciglane i sačuva ga za mjesto škole. Idealan prostor i jedini u Kozarevcu koji bi mogao zadovoljiti neku bolju budućnost primjerenu Evropi. Oni koji o tome odlučuju, nažalost, nemaju razumijevanja.

-Budući je ove godine nastala ekonomskiа kriza u cijelom svijetu, to se odrazilo i na našu zemlju. U krizi su tvrtke, privatna poduzeća, u stečaj odlaze veliki trgovачki lanci. Isključena je svaka mogućnost investiranja čime se onemogućuje i bilo kakva izgradnja školske zgrade ili objekata. U vrlo teškom materijalnom položaju su se našli prosvjetni radnici u cijeloј zemlji. Osobni dohoci su mali a troškovi života sve više rastu-zapisano je u Spomenici škole.

Kako je sve to dobro poznato pa nas nikakve krize ne mogu iznenaditi. Možda ipak jako grijesim jer se danas, u recesiji i velikoj krizi u koju smo opet dovedeni, otpuštaju radnici, tisuće ljudi mjesечно ostaje bez radnog mesta, suze, bol i patnja na svakom koraku. I štrajkovi glađu. U očaju. S druge strane moćnici grade golf igrališta, viletine koje čuvaju stražari, kupuju ogromne jahte i privatne zrakoplove. Pojedini menadžeri primaju plaću po nekoliko stotina tisuća kuna mjesечно. Pored političara vrhunske zvijezde u kulturi i sportu su oni koji ne plaćaju poreze, snimaju porno-filmove, svakodnevno pljuju po narodu i puni su skandala. Siromah radnik i seljak im je dobar samo kada daje novac i ide na glasovanje. Tako smo, eto, zagazili u 21. stoljeće, puni razočaranja, bolestina, neimaštine i jada. Mito i korupcija čine nezamislive stvari. Gradnje i izgradnje zemlje mora biti, investirati se mora, razvijati turizam je potreba ali planski i u interesu Hrvatske i njenih naroda. U interesu budućih pokoljenja. Treba se zapitati što će ostati od prirodnih ljepota koje nam je sam Bog podario. Zato trebamo misliti na svako mjesto Lijepe naše.

Sredinom 80-ih godina postupno se uvodi novi Nastavni plan i program. Uz školske novotarije provodi se još jedna državna igra: uvodi se opisno ocjenjivanje učenika. Navodno to je potrebno jer brojčana ocjena ne iskazuje dovoljno sposobnost i interes pojedinca. Velika većina prosvjetnih djelatnika je bila da se uz opisno ocjenjivanje upisuje i brojčana ocjena, no prevladalo je mišljenje 'stručnih pametnjakovića' tako da smo se nekoliko godina zaista mučili s izmišljanjem opisa uspjeha a onda smo jednostavno pokupili šablone pa za onog učenika koji bi bio brojčano ocijenjen s 'odličan-5' imali smo već gotove obrasce i tako redom za svaku ocjenu. Takav rad oduzimao je učiteljima puno vremena i živaca. Trebalо je opisnu ocjenu upisati u imenik, zatim u Matičnu knjigu i konačno u Učeničku knjižicu. Poslije svega toga učenici bi pitali: -S koliko sam ja prošao? Tada se ponovo domišljaju oni isti 'stručni pametnjakovići' da bi trebalo ponovo uvesti brojčano ocjenjivanje svakoga mjeseca "5, 4, 3, 2, 1" a uz takvu ocjenu se u imenik upisuje 'zabilješka o napredovanju'¹ Na polugodištu i krajem školske godine daju se ocjene "odličan-5, vrlo dobar-4, dobar-3, dovoljan- 2, ". Kada učenik ne zadovoljava prolaz u sljedeći razred, dobiva

“nedovoljan-1“. Tako je ostalo do danas s tim da se u Matične knjige i Učeničke knjižice upisuju samo brojčane ocjene. Nije to bilo jedino razdoblje u kojem su se provodile reforme a zatim njihove odredbe uskoro brisale.

Stručni aktivи

Jedan od pametnih projekata u našoj školi je bilo cijelodnevno održavanje Stručnih aktiva razredne nastave. Naime, aktivni su se održavali četiri puta godišnje i to svaki put u drugom mjestu školskog područja. Radi lakše organizacije aktiva spajale su se po dvije područne škole. Službeni bi dio bio, recimo, od 9-13 sati a zatim se nastavilo s ručkom i druženjem. Za tu prigodu domaćini bi pripremili jelo i piće. Predavanja su bila na visokom stručnom nivou, vrlo korisna, uz opširnu raspravu sudionika, među kojima je bio i pedagog **Zelimir Fribec**. Ponekad bi bio pozvan i vanjski suradnik. Učiteljima su dobro pripremljena predavanja donosila obilje koristi. Dobro se sjećam da sam kao predavač trebao pročitati brdo stručne literature koju u običnom radu nikada ne bih pročitao i proučio. Vrlo ažurno smo pratili sve promjene u osnovnoškolskom obrazovanju.

Takve aktive smo pripremali zajedno s Područnom školom Dinjevac i uvijek smo nastojali da hranom i pićem zadovoljimo ukus svakog učitelja. Pravi zaljubljenik u aktive je bio **Željko Kovačić**, učitelj u Podravskim Sesvetama. Prava poslastica za sve je bila dobro pripremljeno meso od divljači.

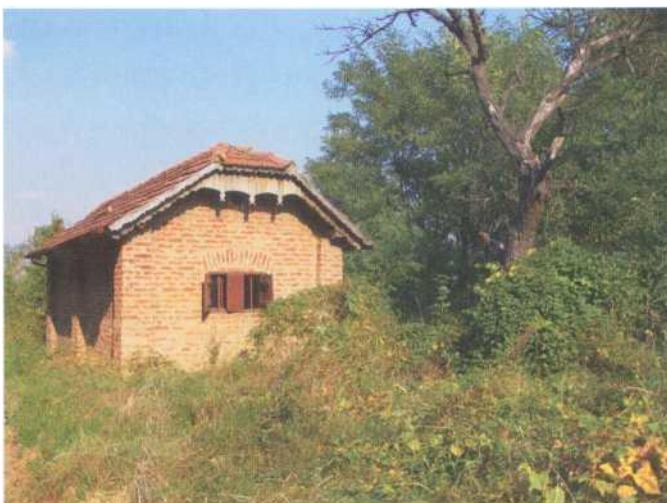

Stručni aktiv učitelja u Dinjevcu

KAPITALISTIČKO ISKUSTVO

Pa, eto, da čovjek doživi i to! Dozlogrdilo radniku trubljenje kako je kriza u cijelom svijetu a pojedinci kupuju jahte, odlaze u egzotične lovove na lavove i slonove u Afriku i Aziju, oni treći ne znaju od obijesti što sa sobom. Gledam svoju djećicu u razredu. Skromno su obučeni i obuveni, uredni i pristojni. Raduju se dolasku Ivana ili Rokova kada mogu otići do licitara i kupiti slatkiše ili jestinu igračku. Razgovori s roditeljima obeshrabruju: ljudi ne vide pozitivnu budućnost. Boje se za sebe i sudbinu svoje djece jer Srbija i Kosovo vriju. Svatko tumači da je u pravu i svi tumače da su drugi u krivu. U Rumunjskoj revolucija i pogubljenje vrhuške, puca željezna zavjesa u Njemačkoj a u Hrvatskoj radnicima i seljacima dozlogrdila 'ekonomski kriza' iza koje se skriva bezobrazno bogaćenje pojedinaca i grupica vlastodržaca.

Ranije smo učili kako su radnici i seljaci dizali bune protiv feudalaca i kapitalista, kako su krvlju plaćane 'stare pravice' i 'neotuđena prava radnika i seljaka'. Sada, pri kraju XX. stoljeća priželjkujem i radujem se najavi štrajka. Redaju mi se slike Seljačke bune, zamišljam užarenom krunom okrunjenog Matiju Gupca, pada mi na pamet priča o Juri koji se nakon petnaest godina vraća u domovinu da bi siromašan ovdje umro. Gdje je opet Veli Jože? Što se dogodilo s pjesmama 'Padaj silo i nepravdo', što s 'Crvenim makovima' Mihovila Pavleka Miškine?

Tko će to razumjeti: radnici upravljaju, radnici vladaju a sada radnici prijete štrajkom!

Školske godine 1989/90. u škole se ponovo uvodi brojčano ocjenjivanje uz pismene zabilješke o učeniku. Predvoditelj prosvjetara bio je Sindikat "Preporod" kojemu je na čelu bio Vinko Filipović. U novijoj hrvatskoj povijesti postoji Sindikat hrvatskih učitelja, Sindikat srednjih škola i još nekoliko sindikata. Stalne optužbe vladajuće stranke (HDZ) govore da u sindikatu ima puno novaca, da su plaće funkcionara velike i da se prosvjetari obmanjuju. Ima u tome puno istine, no to je za neku drugu raspravu i knjigu. Vesna Kanižaj, predsjednica Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama je imala zdrav pristup rješavanju strašnih problema u školstvu ali ju je vlast jednostavno slomila.

DRUŠTVENE I POLITIČKE PROMJENE

Samo nešto više od 10-ak godina prije kraja 20. stoljeća, koje će ostati zapamćeno po velikim izumima, ali i dva krvava svjetska rata u kojima je poginulo i ranjeno na stotine milijuna ljudi, porušeno i popaljeno bezbroj sela i gradova, gdje su vladali siromaštvo i velike gospodarske krize, SFRJ si je dopustila još jedan rat. Počelo je promjenom Ustava kojim su republike dobile mogućnost veće demokracije i samostalnosti, konačno i mogućnost odcjepljenja. Slovenija je upravo tim idejama vođena na Izvanrednom 14. kongresu Saveza komunista Jugoslavije (SKJ) te pokrenula niz inicijativa koje su srpski komunisti redom odbacivali. Slovenci napuštaju Kongres i to je bilo ‘Pogrebno zvono za Pariju’. Raspadom komunista dolazi do osnivanja nekih bivših političkih stranaka ili osnivanja sasvim novih od kojih je Hrvatska demokratska zajednica (HDZ) u Hrvatskoj polučila velike rezultate. S predsjednikom Franjom Tuđmanom HDZ je došao na političku vlast u Saboru. Ukratko Srbi odbijaju ovakve promjene, traže ostanak u Jugoslaviji ili vlastitu samostalnost unutar Hrvatske. Novu vlast nazivaju ustaškom i traže zaštitu Srbije i JNA. U Srbiji svu vlast preuzima predsjednik Milošević i konačno dolazi do Domovinskog rata 1991. godine. O tome su napisane brojne rasprave, analize, pa i književna djela. Početkom Domovinskog rata područje je, naročito ono bilogorsko, zahvaćeno ratom. U pamćenju će ostati osvajanje vojarne u Bjelovaru na početku 10. mjeseca 1991. godine. Zaplijenjeno je puno naoružanja među kojim je bilo tenkova i topova. Po velikoj tragediji u to vrijeme pamtimo eksploziju ”Barutane”, velikog vojnog skladišta eksploziva i vojne opreme nedaleko Bjelovara. Rika i tutnjava s potpuno uništenog mjesta čula se stotinu kilometara daleko. Ludi zapovjednik vojarne u Bjelovaru je u borbi smrtno stradao. Rat bijesni svuda po Hrvatskoj. Polako se privikavamo na uzbune zbog preleta vojnih zrakoplova.

Naši mladići odlaze na bojišnice širom Hrvatske. Prva žrtva iz Kozarevcaje bio **Dražen Horvat**. Rođenje 16. travnja 1971. Poginuo je 22. listopada 1991. u oslobođanju Banovine kod mjesta Slana. Bio je pripadnik ZNG, točnije **Prve pješačke bojne „Crne mambe“, Druge gardijske brigade “Grom”**.

Svake sam godine barem jednom s djecom posjetio grob junaka na mjesnom groblju. Kao posljedica velike tragedije otac Vinko je ubrzo umro a majka Marica se teško razboljela. Brat Ivica, jako narušenog zdravlja živi s obitelji u Đurđevcu. Kao uspomenu na poginulog Dražena, "Crne mambe" redovito organiziraju nogometni turniri za djecu branitelja pod nazivom "Memorijalni turnir Dražen Horvat".

Usporedno s razvojem demokracije rastu apetiti nacionalista i radikala, ukida se samoupravljanje a uvodi kapitalizam kojemu mnogi daju pridjev 'divlji'. Država zakonima oduzima društvenu imovinu a zatim je dijeli pojedincima ili jeftino prodaje stranim državama (među imovinom su prodane i hrvatske banke). Mnoštvo dobrih tvornica jednostavno propada jer novi vlasnici žele samo novac, poljoprivreda je na koljenima. U krizi društvenih odnosa i u stalnoj borbi za vlast među strankama selo osiromašuje, veliki broj je neženja i rodi se mali broj djece.

Domovinski rat je odjednom stavio sve Hrvate u domovini i izvan nje na jednu stranu. Velika složnost i herojstvo doveli su do konačne pobjede 1995. godine.

Mjesto pogibije Dražena Horvata

Život za slobodu: Grob Dražena Horvata

TELEFON I PLIN U ŠKOLU

Početkom 90-tih godina mjesto je još uvijek u općini Đurđevac dok se selo

vodi kao Mjesna zajednica Kozarevac sa svojim projektima razvoja i vlastitim proračunom. Najviše se novaca prikupi samodoprinosom i on se troši na zajedničke potrebe. Mjesto je na taj način izgradilo vodovod na principu arteškog bunara koji ipak nije davao dovoljno vode, naročito u ljetnim mjesecima. Stoga se ponovo kod nogometnog igrališta gradi dubinski bunar od 63 metra u kojem je razina vode 40 metara i gdje se može dobiti 1200 litara kvalitetne vode u minuti. Sljedeći projekt je telefonska centrala. Postavljanje telefonske mreže

Uvođenje plina u školu
pomogao je INA-Naftaplin. Gradnja je počela u Đurđevcu a Kozarevac dobiva mjesnu centralu 2002. godine.

Da bi dobili telefon u školu i na farof sa župnikom Trkmićem išao sam u Bjelovar u središte Pošta i telefona. Putem prema Trojstvu su nas presretale straže Civilne zaštite. Ipak smo u PTT-u dogovorili priključak a cijena je iznosila astronomskih 2 200 njemačkih maraka.

U školskoj godini 1990/91. u proljeće Katarina Bartolić odlazi na liječenje i bolovanje a na zamjenu dolazi Miroslav Rabađija iz Kalinovca.

PROPADANJE SEOSKIH SREDINA

Jedan od najboljih razgovora što sam ih vodio s nekom osobom je bio s upraviteljem Župe Kozarevac Vladimirom Trkmićem. Tema je bila: "Propada li hrvatsko selo?". Rezultati istraživanja u župi te 1996. godine su pokazali potvrđan odgovor. Evo što je rekao Trkmić na pitanje što će se dogoditi s demografskom slikom župe Kozarevac za 15, 20 godina.

-Što će se dogoditi s demografskom slikom u sljedećih 15 do 20 godina? To je teško reći i teško je odgovoriti. Ako se ovako nastavi župa će se po stanovništву prepoloviti. To znači da od sadašnjih 1.896 stanovnika spadne na kojih 900. Od 1971. do 1991. godine to se dogodilo. Pad stanovništva je bio od tadašnjih 3.600 na današnjih 1.900. Zamislite si to. Pokušajte si zamisliti koliko će još biti praznih kuća. Kozarevac je nekada imao i nastanjena brda. Tamo je danas šuma i korov. Ali, ne bi trebalo jadikovati. Valjalo bi ozbiljno prići problemu sela-rekao je V. Trkmić. Da bi se problemi rješavali, misli Trkmić, trebalo bi shvatiti da se i na selu može živjeti. Treba početi od temelja što znači ne samo govoriti kako se voli domovina nego to treba svaki čovjek i pokazati. Pri tome je kritički govorio o političarima koji dolaze u sela samo pred izbore dok su jedino crkva i škola i u malim sredinama uvijek prisutni. Trebalo bi vratiti stare zanate, razvijati seoski turizam, kvalitetno pomagati poljoprivredu.

Dokazano je podacima daje u Kozarevcu između 1990. i 1995. godine rođeno 50-ero djece dok je istovremene umrlo 97 osoba. U odnosu na cijelu župu to je izgledalo ovako: 137 rođenih i 247 umrlih. Sam Kozarevac je prije 15 godina imao 198 kuća i 701 stanovnika. Danas više nema potrebe za gradnju novih kuća iako je posljednjih nekoliko godina pokazalo da mladi vole ostati na selu samo im trebaju minimalni uvjeti za život.

Upravo ova godina, 2009. uzdrmana krizom i recesijom, pokazuje da se seljačkom gospodarstvu izbjijuju i posljednji aduti za preživljavanje. Poticano stočarstvo gubi dah a uložena sredstva poput opakog zmaja gutaju skupi krediti i visoke kamate. Stočari se uz plač rastaju sjedinim blagom, stokom, i odlaze u stečaj gdje im banke otimaju muku, radost

i ljubav stvaranu vjekovima na njihovim imanjima. Pitanje je jednostavno: da li je hrvatski narod želio ovakav život i je li ga zaslužio? Odgovor bi trebalo potražiti na mjesnom groblju gdje leži junak koji je svojih dvadeset godina darovao svojoj domovini i svom narodu.

Trećeg rujna 1996. godine počela je nova školska godina koja je završila 13. lipnja 1997. U prvi razred je upisano 17 učenika i to je posljednja godina s tako velikim brojem. Učenici su primili besplatne udžbenike. Prvi je razred imao izbor raditi po dva alternativna nastavna programa.

U školi rade dvije skupine izvannastavnih aktivnosti, literarno- recitatorska i nogometna. Učenici su dali tri školske priredbe i bili su na posvećenju spomenika žrtvama 2. svjetskog rata podignutog u Opakoj Rijeci. Treći i četvrti razred imaju zajedno 18 učenika. Učenici imaju dodatnu i dopunsku nastavu. Velika je novost izgradnja sanitarnog čvora u školi. Radovi su počeli 2. srpnja 1997. a dovršeni 6. rujna iste godine. U školi preporod na radost učitelja i učenika.

SPORT I KULTURA

Njezini članovi su bili: Petar Gašparac (predsjednik), Željko Skec (trener), Ivan Tudić (tajnik) i članovi: Ivan Karaš, Vitomir Skec, Željko Poreduš, Blaž Pandur, Ivica Imbrišić, Darko Imbrišić, Mato Horvat, Drago Janči, Željko Horvat, Drago Sabadija, Tihomir Janči, Željko Santo, Vitomir Tišljarec, Antun Karaš, Ivan Kuš, Franjo Karaš, Ivan Budrović, Darko Sabadija i Tihomir Skec. Aktivno su pomagali osnutak i rad: Antun Šušen, Ivica Krapec, Petar Koprolčec, Franjo Šantek,

Franjo Bartolić i Mladen Horvat.

NK Bušpan

Prema riječima **Petra Gašparca**, predlagacha Osnivačke skupštine Nogometnog kluba "Bušpan" Kozarevac, klub je osnovan na osnivačkoj skupštini održanoj 16. travnja 1998. godine u prostoriji škole.

Iste se godine Bušpan natječe u 4. županijskoj ligi a kako nisu imali svoje igralište, utakmice su igrali u Prugovcu. Na kraju prvoga dijela sezone zauzeli su 6. mjesto na tablici i time bili u danim okolnostima zadovoljni. Kratko vrijeme iza osnivanja pristupilo se planiranju i gradnji nogometnog igrališta u Suhopoljskoj ulici.

Sve je to trajalo oko 4 godine da bi službeno otvorenje bilo 30. lipnja 2002. godine. Prijedlog prvog predsjednika Petra Gašparca je bio da klub dobije ime "Bušpan" prema staroj gradini i nekadašnjoj utvrdi Bušpangrad za koju neki povjesničari kažu da se zvala Fišpangrad.

Kako Kozarevac nije nikada imao nogometni klub za ime su se lako odlučili. Nakon otvorenja igrališta, kojega je blagoslovio velečasni Mijo Lasović, "Bušpan" se nekoliko sezona natjecao u najnižoj, 4. županijskoj ligi a zatim je prešao za stupanj u viši rang, 3. županijsku ligu.

Jedan od višegodišnjih predsjednika Nogometnog kluba "Bušpan" je bio Darko Sabadija. Dužnost je obavljao i u vrijeme gradnje igrališta. Nemjerljiv doprinos u gradnji a kasnije kao igrač dao je Siniša Pavlović, poduzetnik iz Kloštra Podravskog. Pored muških sastava u Kozarevcu je bio i jedan sastav žena koji je igrao samo na nekoliko turnira.

-Igralište smo izgradili velikim zalaganjem nekolicine ljudi u mjestu i pomoći što su nam pružili župnik u Kozarevcu i Hrvatske vode. Župnik je dopustio da se dio crkvenog zemljišta koristi za izgradnju, a Hrvatske vode su djelomično preselile rijeku tako da se je dobilo igralište dimenzija gotovo 100 puta 70 metara. Njegova je gradnja trajala nepunih pet godina i sada smo ponosni na svoje djelo-rekao je Franjo Karaš, predsjednik Mjesnog odbora u Kozarevcu.

Na otvorenju igrališta

-Izuzetno mije drago da sam danas u ulozi predsjednika Mjesnog odbora nazočan jednom značajnom događaju za malo mjesto kakav je Kozarevac, jer se zapravo događa nešto povijesno. Nikada do sada mladež ovoga kraja nije imala mjesto gdje bi se mogla okupljati i što je njima najvažnije-baviti se sportom.

Po onome kako je "nogomet najvažnija sporedna stvar na svijetu" svi smo ovdje priželjkivali nogometno igralište koje bi poslužilo mladima za igru i zabavu, školskoj djeci da se može držati nastava tjelesnog odgoja i dakako mladeži koja može imati svoj nogometni klub.

Sretan sam da danas u Kozarevcu ostaje sve više mlađih, da ovdje nalaze svoj interes i svoj kruh i zato s ponosom mogu reći da sam sretan što smo napravili baš igralište. Napravili smo ono što treba i mlađima a i nama ostalima koji ćemo pratiti i pomagati razvoj baš mlađih naraštaja.

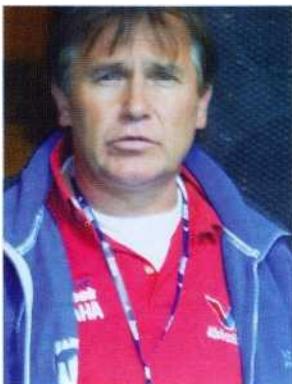
Zbog dobrog zemljишta igrati se može i poslije kiša ili za vrijeme duljeg perioda suše.

Stoga se, osim službenih utakmica, često organiziraju razni turniri i prijateljske utakmice. Među najznačajnije spada turnir pripadnika ratne postrojbe "Crne mambe". Tada budu i igre za djecu pripadnika-veterana legendarne bojne. Nogometni klub Bušpan ostao je sve ove godine aktivan. Međutim, nedostatak mladeži i teškoće u organizaciji, skupa oprema, veliki troškovi odigravanja utakmica i putovanja polako smanjuju rezultate i zanimanje ljudi u Kozarevcu.

To i činjenica da u općinskom proračunu ima sve manje novaca za šport dovelo je do toga da se Bušpan jedva bori za opstanak u 3. županijskoj ligi (područje Đurđevac).

Motokros klub Karaš

Daleko veće rezultate postiže motokros klub Karaš, kojega je osnovala obitelj **Antuna Karasa** iz Kozarevca. Ova je obitelj, otac **Antun**, majka **Vesna**, te sinovi **Ivan** i **Hrvoje**, donijela je za naše prilike vrlo smionu odluku. Odlučili su na svojem imanju izgraditi motokros stazu i osnovati motokros klub. Među vozačima su, naravno bili Ivan i Hrvoje.

Imao sam čast prvi objaviti vijest u novinama o rađanju novog kluba u Podravini. U njemu je stajao tekst: -Nenavikle Kozarevčane ili slučajne putnike na cesti Kozarevac-Sandrovac iznenadit će grmljavina snažnih motora čija se jeka odbija o šumovite bregove Bilogore. Oni, pak, koji sve znaju što se zbiva u selu objasnit će da to vikendom treniraju članovi novog Motokros kluba "Karas" na čijem je čelu privatni poduzetnik Antun Karaš iz Kozarevca.

-Ovi naši političari stalno pričaju da treba razvijati seoski turizam s raznim sadržajima koji mogu biti odlazak u lov i ribolov. Kako ovo podbilogorsko područje ima idealne terene za enduro i kros staze, a mladi ljudi ionako vole snažne i brze motore, moja je ideja da turistima i športašima pružimo zadovoljstvo vožnje i strast natjecanja-rekao je Antun Karaš i obrazložio kako smatra daleko sigurniju vožnju pod kontrolom nego onu kroz naselja gdje se mladići iživljavaju plašeći ljude brzim motorima. Za početak klub raspolaže s četiri motora marke *Yamaha* i *Honda* s pripadajućom opremom. Uz sinove, starijeg Ivana i mlađeg Hrvoja, veći broj mladića pokušava otkriti prve tajne motokrosa.

-Hrvoje će na proljeće biti potpuno spreman za natjecanja- najavljuje tata Antun, no, i mama Vesna ne propušta ni jedan trening i stalno pomaže savjetima.

Evo još dio vijesti iz 2007. godine: - Prošle nedjelje u Jastrebarskom je održano svjetsko prvenstvo u motokrosu na kojem je po prvi puta nastupio 15-godišnji Hrvoje Karaš, član AMK Karaš teama iz Kozarevca. Hrvoje je vozio u klasi motora MX2 u kojoj su motori do 250 ccm.

-Već je veliki uspjeh uči u kvalifikacijama među 40 najboljih iz svijeta. Hrvoje je u prvoj vožnji bio na 32. mjestu dok je u drugoj vožnji bio 26. tako daje u ukupnom poretku zauzeo 28.mjesto. Kako je to bio prvi nastup u svjetskoj eliti motokrosa mi smo izuzetno zadovoljni-kaže Hrvojev tata Antun Karaš. Naredne vožnje **svjetskog prvenstva** se voze u Europi (Slovačka, Bugarska, Slovenija, Švicarska), no Karasovi se još nisu odlučili gdje će voziti jer im je sada u prvom planu **prvenstvo Europe** a tu Hrvoje odlično stoji.

Među one koji su značajnije doprinijeli kulturnim zbivanjima u Kozarevcu je Aktiv žena Kozarevac koji od 1991. godine mijenja naziv u Udruga žena Kozarevac. Svojom aktivnošću držale su red u mjestu, održavale priredbe, imale posuđe za svatove.

Svakako se treba prisjetiti i Ženskog pjevačkog zbora s dirigentom **Pavлом Banom**. Bio je rodom iz Kozarevca a pomagao je rad do visoko uznapredovale bolesti i gotovo do zadnjeg časa života.

1 nastupi djece na školskim priredbama uvijek su privlačili dosta gledatelja. Organizacija priredbi bi počela za Dan Republike i Dan armije a zatim se nastavljala za Novu godinu, Dan žena i Prvi svibanj.

Zatim je dolazila Titova štafeta i priredba povodom završetka školske godine, obično kao Dan škole.

Pjevački zbor Kozarevac

NA PRIJELAZU STOLJEĆA

Školske godine 1997./98. upisano je u prvi razred 8 učenika, u 2. razredu je 16 učenika, 3. razred broji 8 učenika i

KOJSHTV BHAKJC
VESTRAHACKOC
SABORA EZABRA-

NOVI SABOR

saborskih

Doduše, pomalo žalimo za onim našim piljenjem i spremanjem drva i ugljena, no naše grijanje je sada "gospodsko"⁴⁴. Školska je godina završila 12. lipnja 1998. godine, tjedan dana ranije od planiranog. Razlog tome leži u najavljenom štrajku prosvjetnih djelatnika pa su ministar Pugelnik i Vlada predusreli značajnije posljedice.

Školske godine 1997./98. upisano je u tom razredu stalni nepolaznik. Te je godine bilo ukupno 39 učenika i to se smatralo dobrim brojem. Na kraju školske godine svi su učenici pozitivno ocijenjeni, naravno osim nepolaznice. Uvjeti rada uvođenjem centralnog grijanja na plin su znatno poboljšani.

Usprkos ovih neplaniranih zbivanja svi su učenici na vrijeme ocijenjeni i primili su knjižice 29. lipnja 1998. godine. Odlični učenici su primili nagrade. Naša je škola te godine predstavljala Dane kruha u Novigradu Podravskom.

Školska godina 1998/99. je započela 7. rujna s tim da smo u prvi razred upisali 7 učenika, drugi broji 8 učenika, treći 16 i četvrti 9 učenika.

Odjel prvog i drugog razreda vodi Katarina Bartolić i to je njena zadnja generacija u radnom dijelu života. Odradila je 35 godina radnoga staža.

Više nije potrebno govoriti da su opet mijenjani planovi i programi i da se je kasnilo s izdavanjem udžbenika puna dva tjedna.

Nikako da se spoji nekoliko godina s istim knjigama tako da bi roditelji mogli jeftinije kupiti knjige. Novim udžbenicima džepovi se pune izdavačkim kućama, puni se državni proračun jer je i za udžbenike PDV 22 posto a ni autori ne prolaze loše. Očito primjećujemo što znači kapitalizam koji kod nas ima i pridjev "divlji". Prema nekom planu političara u Hrvatskoj treba da postoji 200 bogatih obitelji a sve drugo treba biti siromašno. Radnik, seljak, intelektualac i svi drugi, osim političara i novopečenih tajkuna, imaju zadaću raditi u tvornicama, na njivama, u rudnicima i na bezbrojnim drugim poslovima za sramotno niske plaće. Doslovno se vrši izrabljivanje. Novac se skuplja u državni proračun, legalno i ilegalno se troše milijarde kuna i država pada u sve veće dugove. Ipak, štrajkovi su mlaki, nema složnosti, ističu su nacionalni sportovi, glorificira politika, "Hrvatska ima ovo najbolje na svijetu, Hrvatska je u onome najbolja na svijetu". Organiziraju se megalomanske priredbe i privlači narod samo da zaboravi svoj bijedni i ponižavajući položaj. Grade se preskupe sportske dvorane dok u manjim mjestima škole nemaju dvorane za tjelesni odgoj. Samo ove godine za potrebe svjetskog prvenstva u rukometu koje je organizirano u Hrvatskoj potrošene su milijarde kuna. Postepeno se gube stečena prava radnika od dostojne plaće do zdravstvenog osiguranja. Uvodi se pravilo: tko ima novaca taj se lijeći a sirotinja na jedan specijalistički pregled ili operaciju čeka mjesecima.

Odavde su, iz kozarevečkog džepa, novac i bogatstvo oduvijek samo odlazili. Teško im je bilo svratiti i podići ovaj kraj. Nema industrije a škrta pjesculja daje slab urod.

VJERONAUK PONOVO U ŠKOLI

Školsku godinu 1999./2000. pamtim po nekoliko značajnih događaja. Vjerojatno za sve nas je bio najvažniji podatak da je 2000. godina bila zadnja godina 20. stoljeća koje je sa sobom odnijelo bezbroj tako važnih događaja. Vrijeme je to rođenja naših roditelja i nas samih, djetinjstvo, školovanje, prve ljubavi, brak, vojska, posao...događaji koji moraju izazvati snažne emocije. Ponovo naglašavam strahote prošloga stoljeća.

Bilo je to doba strašnih ratova među kojima na prvo mjesto izbijaju Prvi i Drugi svjetski rat

a izazvala ih je pohlepa, mržnja, grabež. Stradali su milijuni ljudi među kojima veliki broj djece a broj stradalih vojnika i na jednoj i na drugoj strani nikada se neće točno utvrditi. Govori se o stotinama milijuna žrtava. Stoljeće je to najvećih ljudskih patnji i stradanja u koncentracijskim logorima, stoljeće najgorih zakona na štetu ljudi i rasa, ljudskog dostojanstva. Bilo je to stoljeće i velikih otkrića, razvoja nuklearne energije koja se opet iskoristila za uništavanje (Hirošima, Nagasaki) i zastrašivanje. To je vrijeme podjele na blokove i utrke u naoružavanju. Stvaranja i propadanja cijelih država i naroda.

Od ove školske godine u školue uveden vjeronauk, jedan sat tjedno. Vodi se kao izborni predmet i roditelji trebaju potpisati izjavu da pristaju da im dijete polazi te satove. Prvi vjeroučitelj u našoj školi je bio svećenik **Mijo Lasović**. Ostala su mi prelijepa iskustva iz toga vremena.

Bilo je to vrijeme velike pobune seljaka koji su traktorima blokirali pola Hrvatske i pod motom "Ukinimo kmetstvo" tražili bolji život. Sve je to imalo kratkoročne učinke a kao posljedica svega je teži život ribara i seljaka.

ŠKOLSKA GODINA 2000./2001.

Nastava počinje 11. rujna. Prvo polugodište završava 22. prosinca, drugo počinje 15. siječnja 2001. godine da bi školska godina završila 15. lipnja 2001. godine. Osim jedne nepolaznice četvrtog razreda svi su drugi učenici pozitivno ocijenjeni. Nastavu u kombiniranom odjelu prvog i drugog razreda vodi učiteljica Jasna Kovačev, dok kombinirani odjel trećeg i četvrtog razreda pripada meni. Pored redovne nastave organizirana je dopunska i dodatna nastava kroz cijelu školsku godinu. Po jedan sat tjedno održana je i izborna nastava iz vjeronomaka kojega predaje **časna sestra Viktorija** iz Kloštra Podravskog. Engleski jezik u četvrtom razredu predaje učiteljica **Renata Bratanović**.

U ljetu s dvorišne strane škole postavljena žičana ograda. Radovi su obavljeni kao dobrovoljni radovi mještana.

U mjestu rade Ženski pjevački zbor i Nogometni klub „Bušpan“. Za njegove potrebe je izgrađeno nogometno igralište. Školska godina je uspješno privедena kraju.

5 učiteljima iz SFRJ u Petrinji

Eto nas tako u 21. stoljeću. Naslušali smo se raznih priča o "kraju svijeta", o satovima koji "će poludjeti" o kaznama koje stižu čovječanstvo. Mimo je dočekana ponoć uz, kao i svake Nove godine, puno ljubljenja i najljepših želja.

ŠKOLSKA GODINA 2001./2002.

Prvi dan škole je bio 10. rujna 2001. godine. Opet se sve ponavlja. Odjel prvog i drugog razreda preuzima Jasna Kovačev, treći i četvrti Franjo Bartolić. Organizira se dodatna i dopunska nastava, ustrojene su grupe slobodnih aktivnosti, već uobičajene: literarno-recitatorska i nogometna skupina. Vjeronauk predaje Josip Drvoderić, a engleski jezik Renata Bratanović. U školi je opet jedna nepolaznica četvrtog razreda. Školska je godina završila 14. lipnja 2002. godine. Tijekom godine ostvareno je 175 nastavnih radnih dana. Na kraju školske godine organiziranje izlet u Krapinu i Sutinske toplice.

Te godine objavljujem članak u Školskim novinama pod naslovom "Infrastruktura malih područnih škola na minimumu".

-Bez obzira na to kako gledali na selo, moramo biti sigurni da i tu teče život, doduše u sve manjim i manjim potocima, da su i tu djeca željna znanja i tu se njeguje kultura humanih odnosa-između ostaloga

Pred očima mi je bila naša škola u koju se tako malo investiralo. Prvenstveno na uređenje školskog prostora i okoliša, nabavu nastavnih sredstava, opreme, gradnju dječjeg igrališta.

napisao sam u članku.

Prema političkom i teritorijalnom ustroju Hrvatske, Kozarevac je naselje u općini Kloštar Podravski koja opet pripada Koprivničko-križevačkoj županiji. To znači, prema političkoj hijerarhiji, daje županija neposredno ispod Vlade RH i mnoge se važne odluke donose u njoj. Svake četiri godine bira se lokalna uprava i samouprava

i prije samih izbora počinju brojne predizborne aktivnosti među koje spada i postavljanje brojnih kamenja temeljaca za nove školske zgrade i školske sportske dvorane. Poslije izbora se zaboravlja na dana obećanja. Stoga je sve manje nade da će u Kozarevcu jednoga dana osvanuti mala i lijepa zgrada za područnu školu. S djecom uređujemo park i pokušavamo uzgojiti cvijeće i zelenilo ispred škole. U hladu lipa to nam ne uspijeva usprkos velikog truda.

Kratka priča u svezi lipa. Jedno poslijepodne sam sjedio u školskom kabinetu i radio kad odjednom dotrče djeca sva usplahirena, uplašena, izvan sebe "Učitelju ruši se lipa". Potrčao sam u park i video da se jedna lipa gotovo raspolovila od račvi grana do korijena. Prijetila je rušenjem na školu. Prvo sam sklonio djecu a zatim pozvao župnika Josipa Drvoderića u namjeri da pokušamo zajedno, barem lancem, učvrstiti pukotinu. Istovremeno smo pozvali predsjednika Mjesnog odbora Franju Karasa, koji je bio šumski radnik i vatrogasce iz Đurđevcu za pomoć. Ukratko Karaš je uspio srušiti lipu bez ikakvog oštećenja škole a kada je Ivan Posavec građevinskim strojem povukao

deblo, neočekivano i nenajavljenno srušila se i druga lipa. Na moju veliku radost nitko u toj zbrici nije stradao. Bilo je to pravo čudo. Škola je bila sačuvana a kroz šalu s predsjednikom Karasom smo govorili daje trebalo lipu pustiti da padne na školu i danas bi imali novu.

ŠKOLSKA GODINA 2002/2003

Proljetni mraz je nanio štete u voćarstvu pa su kruške i jabuke slabije urodile. Jesenje bila lijepa. Kukuruzi su dobro rodili. Za vinograde nije bilo najpovoljnije vrijeme zbog bolesti grožđa (jaki napad botritisa) tako da su vinogradari počeli s berbom već početkom rujna. Kako su cijene pšenice niske seljaci je siju u malim količinama.

Školska je godina počela 9. rujna 2002. Na sjednicama razrednih i učiteljskih vijeća, te na Stručnom aktivu razredne nastave je dogovorenko koji će

se udžbenici i kojih autora koristiti u nastavi. Puno se vremena potrošilo na "rasterećenje" obveza učenika u smislu svladavanja pojmove i sadržaja u pojedinim nastavnim predmetima. Tako je Ministarstvo prosvjete i športa, na čelu s ministrom Vladimirom Strugarom, izdalo dokument pod nazivom "KURIKULARNI PRISTUP PROMJENAMA U OSNOVNOM ŠKOLSTVU" s podnaslovom "Razrada okvirnog nastavnog plana i programa u funkciji rasterećenja učenika". Dokument je napravio Zavod za unapređivanje školstva u srpnju 2002. godine. Ukratko, više se govori o teorijskim pristupima nastavi i razradi nastavnih programa i pripremanju učitelja za nastavu, dok u dijelu od kojega su učitelji navise očekivali, stvarno rasterećenje, nema praktično ni govora. Izvjesni i po mnogima nevažni dijelovi programa se trebaju obraditi, ah se neće provjeravati. Tko to zna zašto su onda stavljani. Promjenama nitko nije zadovoljan.

Kombinirane razredne odjele preuzimamo učiteljica **Jasna Kovačev** i ja. Jasna vodi prvi i drugi razred a treći i četvrti su pripali meni. Spremačica u školi je **Marica Tudić** koja radi na školi već 30-ak godina no s pola radnog vremena. Uobičajeno se vodi i mala škola za djecu predškolske dobi. Formiranjem razreda formiraju se i dodatni oblici izvannastavnih aktivnosti: literarno-recitatorsku skupinu vodi Jasna Kovačev a nogometnu skupinu ja. Izbornu nastavu, vjeronauk, vodi župnik **Josip Drvoderić** a redovno se provode dodatna i dopunska nastava. Engleski u četvrtom razredu predaje **Renata Bratanović**.

Kada su u pitanju školska nastavna sredstva, škola je tijekom godine dobila jedan stari i jedan novi grafoскоп. I to bi uglavnom bilo sve osim što su prebojane školske ploče. Školska je zgrada i dalje u svom uobičajenom stanju. Mjeri se i planira izmjena krovišta, mjere se zidovi za novu

fasadu, razgovara se o novoj stolariji. Sve je ipak ostalo na dogovoru.

Zima je na prijelazu 2002. na 2003. godinu bila s obiljem snijega. Djeca su uživala u igrama na snijegu a o školskoj dvorani ili novoj školi nije vrijedno ni razmišljati. Selo živi uobičajenim ritmom. Više ljudi umire nego se rađa djece. Proljeće je došlo naglo s kasnim mrazem. Bilo je suho kao i cijelo ljeto tako daje pšenica slabo rodila, nije bilo graha, podbacio je prihod povrća. U lipnju smo organizirali izlet s djecom u Hrvatsko zagorje. Na kraju školske godine svi su poslovi na vrijeme završeni. Ponavljača nije bilo.

ŠKOLSKA GODINA 2003/2004.

Prvo polugodište počinje 8. rujna 2003. godine i traje do 19. prosinca 2003. godine. Drugo polugodište traje od 12. siječnja 2004. godine do 18. lipnja 2004. godine. Proljetni odmor učenika je od 8. travnja do 18.

travnja 2004. godine. Nastava se organizira i izvodi u 35 petodnevnih nastavnih tjedana i 175 nastavnih dana, što se utvrđuje Godišnjim planom i programom rada škole. Odjel prvog i dragog razreda vodi učiteljica **Jasna Kovačev** (u međuvremenu se udala i preuzela prezime Vukres). Odjel trećeg i četvrtog razreda vodim ja. Pri školi se formiraju uobičajene grupe izvannastavnih aktivnosti (literarno-recitatorska i nogometna), za izbornu nastavu učenici su izabrali vjerouauk kojega predaje župnik **Josip Drvoderić**. Engleski jezik predaje **Vjekoslav Čulo** jer je učiteljica Renata na porodiljom dopustu.

U kolovozu su izmijenjeni prozori na učionici trećeg i četvrtog razreda, te ulazna vrata u školu. Radovi su naknadno nastavljeni i u rujnu. Postavljen je novi prozor na školskoj kuhinji, te izmijenjeni prozori na učionici prvog i drugog razreda.

Planirano postavljanje nove fasade se odgađa za neko bolje vrijeme.

U župi je počela izgradnja vjeronaučne dvorane i malog igrališta za djecu jer je zemljište besplatno ustupio župnik. U mjestu i dalje postoji Nogometni klub "Bušpan" koji sada nogometne utakmice odigrava u Kozarevcu. Aktivno je i pjevačko društvo žena koje i nadalje vodi Pavao Ban.

Sto se tiče zbivanja u svijetu 2003. godina je bila godina katastrofe. Pored pojave terorizma u najgorem obliku, bezbrojnih bombaša samoubojica, vrše se napadi na željeznička postrojenja i zrakoplovne veze. SAD su povale pravi rati protiv terorističke organizacije E1 kaide i njenog vođe Osame bin Ladeni i predsjednika Iraka Sadama Huseina. Bili su to krvavi ratovi s uporabom silne vojske. Na kraju su Amerikanci uhvatili Sadama Huseina, osudili ga i objesili. Gerilsko ratovanje se nastavilo i u sljedećoj godini. Stotine tisuća mrtvih i raseljenih u potresima, poplavama, tajfunima i vrućinama, tisuće razorenih naselja, stotine potrovanih, tisuće izgorjelih hektara šuma. Posljedice su prirodnih katastrofa. Nezapamćena suša je trajala više od 7 mjeseci i u Hrvatskoj. Procjenjuje se daje suša uzrokovala štete veće od 1,4 milijarde kuna. Požari su osobito poharali Hvar, Vis, Biševo, Lastovo, no gorjelo je cijelom obalom. Krajem godine iranski grad Bam pogodio je katastrofalan potres u kojem je oko 40.000 ljudi poginulo i oko 30.000 je ozlijedenih. Potresi su pogodili Alžir, Meksiko i Tursku.

Strašne vrućine su u kolovozu pogodile i Europu. Temperature više od 40 Celzijevih stupnjeva su izazvale prave valove umiranja. Veliki šumski požari su pogodili mnoge krajeve svijeta. Sredinom ožujka u Hong Kongu se je pojavila, do tada nepoznata virusna zaraza pod nazivom SARS. Svijet je i dalje mučio AIDS, kravljé ludilo (krajem godine zabilježeni su slučajevi i u SAD-u), dogodile su se brojne eksplozije plina a 1. veljače 2004. godine svijet je šokirala eksplozija shuttlea (raketoplana) Columbia u kojem je poginulo sedam astronauta. Bilo je potonuća podmornica i brodova. Krajem 2003. godine (23. studenoga) održani su državni izbori za zastupnike Hrvatskog državnog sabora na kojima je pobijedila Hrvatska demokratska zajednica (HDZ), te je početkom 2004. izabrana nova Vlada kojoj je premijer Ivo Sanader, ujedno i predsjednik HDZ-a. Za ministra, sada nazvanog Ministarstvo

znanosti, obrazovanja i športa, izabran je nestranački član Dragan Primorac. Najavio je reformu obrazovanja.

U drugom polugodištu je došlo do promjene u predavanju likovne kulture i engleskog jezika. Likovnu kulturu (svaki drugi tjedan po 2 sata) predaje učiteljica **Mihaela Lončar**, dok engleski jezik predaje učiteljica iz Koprivnice, **Aleksandra Dobrić**. Dolazeći na posao 1. veljače je u Kozarevcu imala prometnu nesreću (zaleđena cesta) učiteljica Jasna tako da zamjenu vrši **Martina Turk**, no nakon tri tjedna bolovanja razredni odjel opet preuzima Jasna.

Rad u školi se odvija normalno uz organiziranu dopunska, dodatnu nastavu i izvannastavne aktivnosti. Zima 2003/04.

je bila prilično hladna i suha. Dolaskom proljeća zaredale su kiše te je tijekom ožujka bilo velikih poplava s ogromnim štetama u poljoprivredi. Kišovito vrijeme je nastavljeno i tijekom travnja i svibnja, stoga su poljoprivrednici uz dosta poteškoća uspjeli obaviti proljetne rade. Od zanimljivosti treba istaknuti dolazak jednog para mladih roda. One su prvo tražile mjesto na dimnjaku farofa, ali su odlučile napraviti novo gnezdo na vatrogasnem tornju.

Danas su stalni stanovnici s kućom na stupu kod naše kuće u Kozarevcu. Nogometni klub Bušpan je uz pomoć mještana i općine Kloštar

Podravski uredio svlačionice na igralištu a pripremaju se radovi za dogradnju prostorija potrebitih DVD-u. Krajem ožujka na roditeljskom sastanku je dogovorenno da se krajem školske godine organizira izlet učenika u Veliku Goricu i Hrvatsko zagorje.

Župnik župe Kozarevac, **Josip Drvoderić**, koji je došao u Kozarevac prije dvije godine, sada odlazi u Ukrajinu, a na njegovo mjesto dolazi **Nikola Benko**.

Dosadašnji župnik je izgradio vjeroučnu dvoranu, stavio je pod,

krov, ugrađena je stolarija, uvedena struja i plin. Ljudima je ostao jako drag zbog sposobnosti i velike radinosti. Njegovom zaslugom je napravljeno dječje igralište pored farofa. U ljetu su morale biti srušene dvije lipe koje su se slomile na vjetru i prijetila je opasnost da se sruše na školu ili stan.

Ove je godine obilježen Dan škole 28. svibnja (umjesto uobičajeno 29. svibnja). Bio je to lijep sunčan dan u kojem su djeca održala priredbu, imala sportska natjecanja i sportske zanimljive igre.

ŠKOLSKA GODINA 2004/2005.

Prema novom školskom kalendaru školska je godina počela 1. rujna 2004. godine. Svi učenici, od prvog do četvrtog razreda, polaze nastavu u prijepodnevnim satima. Ova je školska godina različita od prethodnih i po tome što su učenici podijeljeni u dva razredna odjela ovako: jedan odjel čine učenici prvog i četvrtog razreda (I. i IV.), a drugi odjel učenici drugog i trećeg razreda (II. i III.). Odjel s prvim i četvrtim razredom vodi učiteljica **Martina Turk**, jer je dosadašnja učiteljica Jasna Vukres otišla na porodiljski dopust. Drugi odjel s drugim i trećim razredom vodio sam ja. Od 7. prosinca učiteljica Martina Turk daje otkaz a vođenje odjela preuzima mlada učiteljica **Marina Strahija**. Engleski jezik se sada uvodi u prve i druge razrede. Predaje ga **Aleksandra Dobrić**. Vjeronauk, kao izborni predmet 2 sata tjedno, predaje svećenik i župnik **Nikola Benko**. Nastava je normalno privедena kraju.

Djelatnici škole u Dubrovniku

ŠKOLSKA GODINA 2005/2006.

Nastava počinje 5. rujna 2005. godine i traje do 14. lipnja 2006. godine. Organizira se i izvodi u 35 petodnevnih nastavnih tjedana i 175 nastavnih dana, što se utvrđuje godišnjim planom i programom rada. Odjel prvog i drugog razreda vodi učiteljica Jasna Vukres. Treći i četvrti razred pripadaju meni. Za izbornu nastavu učenici su izabrali vjerouauk kojega predaje župnik **Nikola Benko**. Engleski jezik predaje **Aleksandra Dobrić**. U rujnu, 2005. godine poduzeće "Česma" iz Bjelovara obnavlja pročelje, fasadu, na cijeloj školskoj zgradbi. Vrijednost radova je oko 50.000 kuna. U mjestu i dalje radi Nogometni klub Bušpan koji nogometne utakmice igra na igralištu u Kozarevcu i natječe se u Trećoj županijskoj ligi. Kako je Pavao Ban, nakon duge i teške bolesti u proljeće 2005. godine umro, Pjevački zbor ima problema, slabije radi. Što se tiče zbivanja u svijetu 2005./2006. godina ispunjena je nemirima. U Iraku i dalje traju krvavi sukobi a Amerikanci gube sve više vojnika i saveznika. U Njemačkoj je u lipnju počelo Svjetsko nogometno prvenstvo na kojem učestvuju i igrači Hrvatske. Hrvatska se nije probila u drugi krug natjecanja.

Ministar Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa je i dalje **Dragan Primorac** a najavio je i počeo provoditi reformu obrazovanja pod imenom HNOS (Hrvatski nacionalni obrazovni standard).

Krajem ožujka na roditeljskom sastanku je dogovorenod da se na kraju školske godine organizira izlet učenika u Međimurje. Školska nastavna godina je završila 14. lipnja 2006. Učeničke knjižice su podijeljene 29. lipnja 2006. godine.

Da zabilježimo godišnje državne praznike i crkvene blagdane koji se obilježavaju kao neradni dani u 2006./07. školskoj godini: 08. 10. 2006. Dan neovisnosti, 01. 11.2006. Svi sveti, 25. 12. 2006. Božić, 26. 12. 2006. Sveti Stjepan, 01.01. 2007. Nova godina, 06. 01. 2007. Sveta tri kralja, 08.04. 2007. Uskrs, 09. 04. 2007. Uskršnji ponедjeljak, 01. 05. 2007. Praznik rada, 07. 06. 2007. Tijelovo, 22. 06. 2007. Dan antifašističke borbe, 25. 06. 2007. Dan državnosti, 05. 08. 2007. Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, 15. 08. 2007. Velika Gospa.

Onako, usput, da kažem kako smo supruga i ja malo koristili godišnje odmore na način da idemo na ljetovanje, recimo, negdje na more. Ljetne praznike smo najvećim dijelom proveli u Kozarevcu i nije prošao ni jedan dan a da nisam bio u školi. Mali dio odmora smo proveli u Križevcima ili Ferdinandovcu a puno se radilo u vinogradima u Kozarevcu i Prugovcu.

ŠKOLSKA GODINA 2006/07.

Nastava je počela 4. rujna 2006. godine a završila 21. lipnja 2007. U prvoj dijelu školske godine obilježeni su Svi sveti i djeca su imala tri slobodna dana. 1 dalje je problem školski namještaj jer "koliko je učenika toliko je i različitih stolica". Tijekom godine namještena je učionica učiteljice Jasne novim klupama, ali ne i stolicama. Namještaj u školskoj kuhinji nije mijenjan od početka njena rada a kako izgleda bolje da ne pišem. Nadam se doglednom rješenju. U prvi razred je upisano 7 učenika, u drugi razred 5 učenika, treći razred broj 9 i četvrti 7 učenika.

Štrajk u kojem su učitelji prevareni

Tijekom ovoga vremena desio se i generalni štrajk prosvjetnih djelatnika zbog niskih osobnih dohodaka i teških uvjeta rada koji je trajao od 22. 10. do 24. 10. 2006. godine. U štrajku su se našli gotovo svi prosvjetni radnici od osnovnih škola do fakulteta. Premda je štrajk bio snažan i stabilan, sindikalni vode su pristali na neznatno povećanje plaća u sljedećih pet godina. Bio je to sramotan dogovor s Vladom na čijem je čelu Ivo Sanader a ministar prosvjete Dragan Primorac. Štrajk je prvi puta u našoj novijoj povijesti podržan od širokog kruga ljudi. Prosvjetni radnici su ostali razočarani i opet u podređenom položaju, prevareni. Sada je već i dokazano da se radilo o velikoj prijevari. Naime, 2009. godine Sanader je dao ostavku, pobegao od odgovornosti a radnicima je na plaću uveden "krizni porez" ili "harač" kako ga zove narod. Dakle plaće su smanjene a ne usklađene prema dogovoru. Toliko o plaćama koje za početnika učitelja iznose mjesečno oko 500 eura.

Učiteljica **Jasna Vukres** početkom rujna odlazi na porodiljski dopust a umjesto nje u prvom i drugom razredu radi Maja Pandur, učiteljica rodom iz Kozarevca. Tijekom godine došlo je do promjene i u župi Kozarevac. Dotadašnji župnik Nikola Benko odlazi 15. kolovoza u Ferdinandovac a na njegovo mjesto dolazi **Tomislav Leskovar** kojemu je ovo prva župa kao svećeniku. On predaje po dva sata tjedno vjeronauk u razrednim odjeljenjima. Isto tako iz prosvjete odlazi učiteljica engleskog jezika Aleksandra Dobrić a umjesto nje dolazi učiteljica iz Đurđevca **Mihaela Globan**. Prve satove u Kozarevcu je održala 1. prosinca 2006. godine.

ŠKOLSKA GODINA 2007/08.

Prekrivanje krovišta

kod, sada već pokojnog učitelja tjelesne kulture Branka Peceka, da se ovdje na Starom briježu postavi žičana vučnica i da se omogući našoj djeci učenje skijanja za vrijeme zimskih praznika. Dvije zime smo tako organizirali skijanje i djeca su bila sretna. Nažalost na kraju nije bilo novaca da se ideja do kraja realizira. Možda jednoga dana...

Dakle lastavice i rode su se spremale put juga, puhalo su topli vjetrovi, voćnjaci i vinogradi obilno rodili i počela je nova školska godina. Računam da su od 1964./65. prošle 43 godine, kao u snu. Doduše, jednu i pol godinu odnijela je vojska i dvije godine sam radio u Kloštru Podravskom a sve je drugo bio Kozarevac, kombinacija u najvećem broju godina trećeg i četvrtog razreda.

Odjeljenje prvog i drugog razreda u početku vodi **Maja Pandur** zbog porodiljskog dopusta Jasne Vukres. Od Nove godine vratila se Jasna i mi idemo dalje. Naravno, trećem i četvrtom razredu sam razrednik. Prvi puta u ovoj mojoj povijesti imamo slučaj da se u prvi razred upisuje samo dvoje učenika: Dorotea Karaš i Danijel Štukar. Drugi razred broji 7, treći razred 5, a četvrti 9 učenika. Vjeronauk, dva sata tjedno, predaje Marina Barberic a engleski jezik Mihaela Globan. Vlada RH je ispunila obećanje da će svi učenici dobiti besplatne udžbenike. Udžbenici su došli na vrijeme i prvoga dana nastave čekali učenike na klupama. Iz rada u školi važno je reći daje početkom travnja Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta organiziralo vanjsko

Školska je godina počela opet vrlo rano, 1. rujna 2007.

Mnogi roditelji prigovaraju tako ranom početku s obrazloženjem da je još vrijeme vruće i pogodno za ljetovanje. O ljetovanju bi se moglo puno pričati jer su ovdje materijalne prilike loše i malo djece ima mogućnost s roditeljima otići na more. Isto se događa i sa zimovanjem. Kada smo kod zime, snjegova i naših lijepih bregova, jedna je ideja dugo tinjala

vrednovanje učenika četvrtih i osmih razreda u cijeloj Hrvatskoj. Moji su učenici bili vrednovani u Kloštru Podravskom.

I NA KRAJU...

S godinama polako odlazi koncentracija i pamćenje. Tako se ne mogu sjetiti kako je izgledao dan 1. rujna 2008. godine. Ono što posve znam je da sam svaki prvi školski dan očekivao s nestrpljenjem, izvjesnim uzbudjenjem i tremom. I nakon 40 godina rada.

Nešto se čudno događa. Odlično se sjećam svojih prvih dana u prvom razredu kojega sam polazio dva puta: 1950/51. i 1951/52. godine. Desilo se to ovako: Svi su oko mene govorili da sam jako pametan i da bi trebao poći u prvi razred jednu godinu ranije od obvezne. 1 spremila mene mama. Bio je to odlazak radosna lica. Nešto poznato, zanimljivo. Učiteljica Fuček mi je bila predivna osoba a školu sam doživio kao drugi dom. Bilo je to 1950. godine i na mojim leđima punih 6 godina. Onda je došao šok. Učiteljica je rekla da svi moramo u školu donijeti šibe. Strah i zaprepaštenje su bili potpuni i više nikakvo uvjeravanje nije pomoglo da su šibe zbog štapića a ne da nas učiteljica kažnjava po turu ili nam daje popularne packe. Eto riječ-dvije o packama. Ako bi učenik nešto zgrijšešio ili nije naučio, napisao zadaću, učitelj mu je odredio da dobije packe. Trebalo je ispružiti ruku na koju bi učitelj prilijepio' šibu. Tako bi se ponovilo i s drugom rukom. Ako bi dijete prevarilo onoga koji kažnjava pa povuklo ruku prije udarca znao je učitelj takvog neposlušnika primiti za vrat, presaviti preko klupe i šibom našarati tur. Eto toga sam se ja uplašio pa sam prvi razred upisao s navršenih 7 godina. U to moje vrijeme fizičko kažnjavanje djece je bila normalna pojava. Sjećam se da sam gledao učitelja i razrednika u svom osmom razredu kako 'po turu' šestarom "praši" jednog mog suučenika uz riječi: "Dat ћu ti dva iz matematike, ali ћu te naprašiti jer ћe mi tako na duši lakše biti". I bilo je dobro. Duro je završio razred a razredniku je bilo na duši lakše.

Takve packe ili šibe po turu znale su primiti i djevojčice što je bilo dosta nezgodno jer u to moje vrijeme one su nosile suknjice. Za hlače se govorilo da to nose samo muški. Bilo je slučajeva da su neki

nepopravljivi učenici unaprijed znali da će dobiti po turu zbog čitanja, računanja ili zadaće i zato su se 'pripremili'. Stavili bi u hlače jastučice ili jednostavne krpe, no nekad je to znalo završiti vrlo ružno jer bi učitelj takvom 'mudrijašu' skinuo hlače pred cijelim razredom i izvršio kaznu. Ono što je slijedilo još je bilo gore. Kad bi završila nastava obično bi se djevojčice požurile do kuće kažnjenog učenika i uz posebno zadovoljstvo "Aha, vaš P. je dobio batine u školi ili P. je ostao na rezancima u školi", kažnjenika bi dočekao ljutiti otac i opet bi uslijedile batine. Ocu bi se pridružila i majka. Sto da se hvalim, svu sam tu "školu" prošao i ja. Bilo je i packi i pljuski, mama me vrlo rijetko kažnjava, ali to je za mene bila bol u duši. A volio sam je više nego svoj vlastiti život. Djeci nije padalo na pamet da se za svaku sitnicu žale mnogobrojnim zaštitnicima prava djece.

Naviru sjećanja na dane školovanja u Ferdinandovcu. Imao sam 5 godina stariju sestru i kada bi ona učila i ja bih pažljivo promatrao i slušao. Brojne sam pjesmice već prije prvog razreda znao napamet, poznavao sam slova i znao pročitati jednostavne riječi napisane na pločici. U prvom razredu sam pročitao prvu knjigu. Znam, zvala se "Guliverova putovanja". Kako u to vrijeme još nije bilo električne struje, učilo se i čitalo pri svjetlu petrolejke. Ako bi nastava bila dopodne tada bi poslije objeda bio pastir: čuvao sam krave ili svinje u šumi ili na livadi. Cesto puta zajedno krave, svinje i ovce. Na usamljenoj livadi ili u šumi, tada su još šume bile otvorene za ispašu, sjeo bih pod drvo i čitao. Knjige su me odnosile u daleke svjetove mogućega i nemogućega, u igru heroja rata ili radnih pobjeda. To su znale iskoristiti životinje i same bi otišle kući ili u tuđu livadu i opet je slijedila kazna. "Heroj" bi češće odlazio na spavanje bez večere. Bila je to kazna za nemar.

Pored školovanja dolazi vojska. Odlazak u vojsku je bio 14. rujna 1965. a povratak 10. ožujka 1967. godine. Kod kuće je ostala supruga i mala Andreja kojoj je bilo nešto više od jedne godine života. Na odsluženje sam upućen iz Vojnog odsjeka u Đurđevcu i samo sam znao da putujem s Antunom Krupskim iz Kloštra Podravskog s kojim sam polazio Učiteljsku školu u Križevcima. Bio je u paralelnom razredu i učio njemački jezik a ja engleski jezik. Antun je dobio u Vojnom

odsjeku Đurđevac žutu kuvertu a na njoj je pisalo “Vojna pošta 1552 Beograd”.

Večer prije odlaska znam da sam malo slavio, malo tugovao s prijateljima, tako da se poprilično popilo alkohola. Gostionica je bila kod Antuna Krapca i tu smo skoro dočekali jutro. Mamuran i teške glave ujutro sa suprugom biciklima krećemo u Đurđevac, 16 kilometara po običnom putu. Supruga me je željela ispratiti na željezničku stanicu. U Đurđevcu su podijeljene famozne kuverte s vojnom poštom i tu je rečeno tko s kim putuje. Krupski je preuzeo papire i mi smo iz središta Đurđevca krenuli put Željezničkog kolodvora Đurđevac. Vožnja vlakom je trajala cijelu noć i u jutro smo bili u glavnom gradu tadašnje Jugoslavije. Razvrstavanje i vožnja “TAM-om” u vojnu poštu 1552 a to je značilo na Topčider u Titovu gardu. Malo spavanja a tada presvlačenje u vojničku odoru koja je na meni stajala kao na strašilu. Prije toga šišanje “na nulericu” i tuširanje hladnom vodom što je meni, nakon onog silnog alkohola, dobro došlo. Kako smo izgledali nakon što smo postali “remci”, “gušteri” ili “fazani” može se zaključiti po prvom susretu s Krupskim. Idem ja po velikom krugu i zagledam svako lice ne bi li koga prepoznao. Odjednom mi se učini jedna poznata faca i kada smo već prošli jedan pored drugoga sijevne mi u glavi da je to Krupski, “Toni”, kako smo ga zvali. I smijeh i šala na račun jednoga i drugoga. Toni je bio u istoj kasarni (vojarni) gdje i ja, samo na drugom dijelu određenom za pješadiju. Ja sam određen da učim za vezistu kod artiljerije. Drugi divizion. Topovi i minobacači.

Bilo je dobro što sam bio s kolegom Krupskim u istoj tadašnjoj kasarni. Kada bi nam nedostajalo nešto od opreme problem bi lako riješili. Oni koji su bili vojnici to dobro znaju: -Snadi se, druže! Drugim riječima, ukrali bi opremu na drugom mjestu. Tako bi krađa bila nastavljena dalje i trajala vječno. Ništa nije bilo posebno teško, osim što je bilo beskrajno dosadno.

Prvi susret sa suprugom u Beogradu je bio uoči 29. studenoga, na Dan Republike, 1965. godine, kada su vojnici polagali “zakletvu”. Danas bi rekli Svečano obećanje. Tada je prvi puta dobivena dozvola, pismeno dopuštenje, za izlazak u grad. Smjestili smo se u hotelu

“Evropa” i to je bilo prvo upoznavanje velikog grada za Katarinu, ali i za mene. Naravno, o boravku u Armiji mogao bih napisati cijeli roman, no neka ovo ostane kao moje sjećanje na sredinu 60-ih godina prošloga stoljeća.

Kao najgluplje razdoblje života uvijek ističem vojsku. Bio sam “gardist”, pripadnik Titove garde na Topčideru u Beogradu. Nije tu bilo fizičkih poteškoća već ogroman psihički pritisak. Kada se sjetim kakve su nas sve gluposti tjerali da radimo dođe mi da vrištim. Od ustajanja “Diž, se!” do zabrane kupanja topлом vodom ili obaveznog spavanja i kada bih dobio paket od kuće prvo gaje otvarao dežurni oficir i svojim prljavim rukama kopao po njemu. Naredbe glupih podoficira, počevši od razvodnika i desetara, dovodile su me do ludila.

Posjet predsjednika Tita kasarni u kojoj je bilo 5000 vojnika s dvije kuhinje i blagovaone, donosio je nove muke. Daske podova u spavaonicama smo ribali dnom boce, kamene ploče hodnika lužinama i kiselinama a ako bi dežurni našao samo mrvu prašine na puškama, ormarićima ili krevetima slijedila je kazna požarstvom pa sve do zatvora u “Tatabani” (poznati zatvor u Beogradu).

Tako sam živio kao gardist i nije mi bilo lijepo ni dobro. Ipak, Beograd mi je ostao u lijepoj uspomeni. Vojnički grah u tadašnjoj kasarni i “pasulj” u nekom od beogradskih restorana ostali su u nezaboravnoj uspomeni. Bilo je to i vrijeme smjene Aleksandra Rankovića, šefa tadašnje milicije Jugoslavije. Vojska je bila spremna spriječiti veće nemire.

Štafeta iz 1980 i neke...

Rijeka sjećanja me nosi opet u djetinjstvo. Sjećam se prvih cigareta koje sam popušio uz suze. Bilo je to u vrijeme kada smo se mi djeca, pastiri, okupljali oko susjeda Đođa. Nije mogao hodati na jednu nogu već je imao umjesto proteze prilagođenu batinu, štap i tako polako se odbacujući išao za svinjama. No on je bio strastveni pušač. Imao je domaći duhan, arnaut, a kako nije bilo papira za zaviti duhan, umjesto papira opet je bio list duhana. Tako je cijela cigareta bila poput cigare. To je bilo strašno jako i pastir Đođ bi nam ponudio da samo "malo povučemo". Ti prvi dimovi su mi izazivah suze i kašalj, ali i privikivanje na pušenje. Naravno, mama mi je branila da pušim "dok ne dorastem za vojsku", ali njeni savjeti nisu pomagali. Tada bi pušili na skrovitim mjestima, recimo u štaglju ili plevnjaku, a to je moglo tragično završiti. Zapravo od svoje 10. godine nisam prestao pušiti dok jednom nisam primijetio da to vodi katastrofi.

U četrdesetoj godini počeo sam pušiti i do 40 cigareta dnevno, budio se u noći i pušio, u razredu nisam mogao bez pušenja pa sam zapalio cigaretu pred djecom. Jednom sam rekao: dosta! U džepu nosimo cigarete i upaljač ali ne pušimo. Bilo je strašno i samo strastveni pušači znaju kako je to kada se prekida s tim porokom. Više ne pušim ali gledam kako drugi uživaju u cigaretama. Pušenje i sve drugo što sam radio u životu, radio sam silovito, često nepromišljeno. Možda mi je to porok ili posljedica nebeskog znaka Vodenjaka.

Neobične i drage osobe djetinjstva

Matošina: Između 50-ih i 60-ih godina u Ferdinandovcu je živio čovjek za kojega nitko nije znao reći ni kako se preziva, ni kako mu je ime, odakle dolazi, ni kuda ide. Najmanje se je znalo koliko mu je godina. Jednostavno, svi su ga zvali "Matošina". Bio je niska rasta, bljedolikog lica i nikada se nije brijao već je dlake s lica čupao prstima. Nosio je neko bijelo platneno odijelo a nogavice hlača su bile u visini gležnja zavezane špagom. Ljeti i zimi, po suncu, kiši, blatu i snijegu, hodao je bos. Od ranog proljeća do kasne jeseni mogli smo ga vidjeti kako hoda poljem. Tvrđio je da mjeri zemlju i zato je zabijao u zemlju malene kolčiće i postavljao zemljane humke. Kada bi mu "mjera" došla na

nečiji štagalj ili kuću, Matošina se ljutio i grdio gazdu. Naredio bi da se za kaznu svi češljevi moraju baciti iz kuće. Naravno, uvijek smo govorili da u kući nema češlja za češljanje kose i to bi Matošinu umirilo. Opet bi postao prava dobričina. Mi, djeca, smo mu često porušili zemljane humke i bacili kolčiće, ali smo morali dobro paziti da nas ne uhvati. Nemam pojma gdje je i kada Matošina nestao.

Ivan Lugarec: Ivan je nastradao zbog žena. Moj djed Martin mi je pripovijedao daje Lugarec živio na Starom Brodu i bio silno jak. Kao primjer mi je naveo da je sam mogao odnijeti na zid hrastovu gredu dužine 9 metara ili daje mogao okomito preveslati čamcem Dravu. Kao mlad i snažan bio je vozar na Dravi: vozio je brod ili prevozio ljudе čamcem. Na njegovu nesreću u čamcu se jednom našla lijepa Brođanka i zapela mladom i snažnom Ivanu za oko. Malo ju je dirao što nije promaklo pogledu njenog supruga. Bijesan je dočekao Lugareca i podmuklo ga udario sjekicom u glavu. Ivan je prebolio rane ali su ostale posljedice: Teško je hodao, gotovo nerazumljivo govorio i pritom su mu tekle sline iz usta. Postao je seoski skitnica koji je živio od milostinje ljudi.

Postoji anegdota o Ivanu i milicajima. Jednom su tako dva milicajca noću hodala pokraj groblja u Ferdinandovcu. Kako je padala kiša, a oni su željeli pušiti, sklonili su se pod strehu totne komore (mrtvačnice). Mimo su zapalili cigarete i počeli razgovor:- Tko zna koliko bi moglo biti sati?-pitao je jedan a onda začuo glas: -Poool dddvvvaaannnaaajjjsssttt!-začuo se glas iz mrtvačnice. Strahovit je strah ošinuo naše čuvare reda. Pripovijedah su ljudi da su bacili puške, kape i kao na nekom atletskom mitingu zbrisali u milicijsku stanicu. Tu su digli uzbunu a kada su se ohrabreni nekolicinom milicajaca i civila vratili do mrtvačnice našli su našega Ivana kako mimo spava na nosilima.

Josip Lenardić: Visok oko 2 metra, snažan, pojavio bi se iznenada s debelom batinom u desnoj mci i košarom prebačenom preko lijeve ruke. Kazali su daje bio iz Đurđevca. Pamtim ga po tome što je za dar primao samo jaja. Kada bi mu baka dala nekoliko kokošjih jaja svako bi okrenuo prema suncu i pažljivo pregledao. Zatim je jaja spremio u košaru i pokrio krpom. Rijetko bi uezao hranu, no pristojno bi zamolio

vode. Ako bi mu ponudili čašu vina uzeo je malo i vrlo uljudno zahvalio. Tako je išao od kuće do kuće a seoski psi su zazirali od njegove batine i zavlačili se u dvorišta. I on se jednostavno izgubio iz života.

Pik-Anka: Među zanimljivim prosjacima iz vremena poslije Drugog svjetskog rata našla se ijedna žena. Bila je niskog rasta, okruglih crvenih obraza. Čuo sam daje bila rodom iz Virja, no to nije provjereno. Ostala je zapamćena po tome što je na sebi nosila po nekoliko bluza i sukњi i ljeti i zimi. Baka ju je znala zamoliti da pokaže sukњe a Anka je znala jednu za drugom podići i po deset komada. Tako je bilo i s bluzama. Živjela je od milostinje i svi smo je zvali, ne znam zašto, Pik-Anka.

Ponovo među Kozarevčanima

Po odsluženju vojnog roka, punih 18 mjeseci, ponovo na posao u Područnu školu Kozarevac, Osnovne škole "Stevo Došen" Kloštar Podravski. S vojskom više nisam imao posla jer me ni jednom nisu zvali na vježbe dok je moj Krupski redovito obnavljao i obavljao vojne zadatke tako daje dogurao do čina poručnika ili kapetana. Moj je čin bio i ostao "desetar".

Godine ne pitaju m za vojsku, ni za ratove a najmanje za političare i politiku. Iako sam i sam bio neko vrijeme u politici i član SKH, te član SSRNH, a poslije osamostaljenja i član HSS-a, uvidio sam da politika nije za mene. Prije sam gotovo morao biti u Partiji jer se tako

Kao član Općinske skupštine, i puno toga izborio za Kozarevac i ovaj dio Podравine.

moglo puno toga dobrog napraviti.
Vijeća mjesnih zajednica, borio sam se

Kako je ponekad bilo teško natjerati ljude na razmišljanje i korisna djela govori slučaj stare školske zgrade u Kloštru Podravskom. Zgrade iz doba Vojne krajine. Koliko sam se molio u Općini Kloštar Podravski da se stara škola kod crkve uredi i sačuva kao

spomenik kulture. Prvo je smetala Crkva jer je bila preblizu i okupljala mladež, a kasnije je smetala zgrada jer je zaklanjala vidik na drugu ulicu. Jednostavno mnogi su željeli da ona nestane i to se dogodilo kada su je djeca u igri zapalila. Ostalo je zgarište ovijeno ljudskim nemarom i jadom duše. Mogao je tu biti muzej, čitaonica, galerija slika, prostorija za mlade i stare i još puno toga.

Treba pogledati u oči

U najljepšem sjećanju mije ostao moj rad na uređenju naše škole, sudjelovao sam u gradnji doma, ceste, prvog vodovoda, radio da se istjeraju ciglari koji su pravili ogromne štete. Bezbroj programa stoji iza mene na različitim područjima. O njima sada govori prošlost i izgled mjesta, odnosno škole. Nikada nisam tražio ni dobio neko veće društveno priznanje. Već sam jednom rekao da su ona bila namijenjena nekim drugim osobama za neke druge "projekte" i zasluge.

Kao novinar nisam podilazio podobnjima već sam u svom radu želio ukazati na nepravilnosti i štete koje se čine narodu. A za takav rad nema nagrada.

Godine ostavljaju neizbrisiv trag. Počele su sve češće posjete liječnicima jer su dolazile zdravstvene tegobe. Puno je to godina, uvijek napetih živaca i pod stresom.

Kada je tako onda nije daleko do šećerne bolesti, dijabetes 2, a sve to naliježe na komplikacije s krvožilnim sustavom. Naglo je došla angina pektoris i više je bilo teško raditi. Svaki poremećaj rada i discipline u razredu sve sam teže podnosio a vremena su takva da se škola i učitelji sve manje cijene. Učitelj treba biti više kao čuvar djece dok su roditelji na poslu a sve manje onaj koji obrazuje i odgaja. Odgoj počinje u obitelji i to mora biti svima jasno. Kako će taj odgoj početi i dalje se razvijati ovisi prvenstveno o roditeljima i njihovom stavu prema dalnjem životu djeteta. Pogreške u odgojnem pristupu roditelja jednake su kod bogatih koji misle da se sve može postići novcem, kao

i onih siromašnih koji kažu da će ionako njihovo dijete biti siromašno. Posljednjih godina mije bilo teško u razredu. Došlo je vrijeme da se razmišlja o odlasku u mirovinu i toga sam bio potpuno svjestan. Premda sam od škole dobio suglasnost da mogu raditi do kraja školske godine i tako primiti još nekoliko plaća, zbog učenika, roditelja pa i škole moja je bila odluka da idem u mirovinu. Tako je eto završio moj aktivan rad u odgoju i obrazovanju. Otišao sam 23. veljače 2009. godine nakon što sam bio razrednik trećeg i četvrtog razreda. U mojojem Rješenju o mirovini stoji da imam 43 godine radnog staža. Na moje radno mjesto je primljena mlada učiteljica **Sanela Mulalić** iz Kloštra Podravskog.

Odlazak u mirovinu

Zadnjih dana radnog vijeka sam u Spomenicu škole, između ostaloga, zapisao:

-Odlučio sam da svoje godine, mjesecce i dane rada zabilježim u biografskoj knjizi „Rijeka sjećanja“, ne kako bi veličao svoj rad već kao doprinos poznavanju školstva u Kozarevcu i da zabilježim imena učenika koji su polazili ovu školu od 1964. godine. Svojim nasljednicima(cama) želim puno uspjeha u radu, želim im sreću, dobro zdravlje i neka im Bog bude na pomoć!

Cesto sam znao zapitati svoje kolege po profesiji, učitelje i profesore, kako im je bilo kada su došli u mirovinu, da li im nedostaje posao, razred, učenici, one svakodnevne obvezе koje su imali dugi niz godina. Mnogi su mi rekli da osjećaju olakšanje s obzirom da se mogu opustiti, škola i djeca kao da i nisu postojali. I ja sam mislio da će tako biti. No, vjerujte mi, nije tako. Strašno mi nedostaje cijela atmosfera, nedostaje mi dječji smijeh, njihova nespretnost, oni sjajni odgovori pa i neznanje. Nedostaje mi sada zaprljana ploča, ushićena lica ili suza u oku. Nedostaje mi čak i ljutnja na neposlušnost, isprika zbog nenapisane zadaće, male laži zbog nedolaska u školu. Odlazim, imam takvu privilegiju da još uvijek mogu navratiti u školu, pozdraviti učenike i radostan sam kada mi se obraćaju s nekom svojom dragom dječjom pričom.

POPIS UČENIKA KOJI SU POLAZILI NASTAVU 1964-2009. GODINE

Cijeli je popis sastavljen po razredima u jednoj školskoj godini, bez obzira na kombinacije i razredništvo. Ako je neki učenik ponavljao razred on se sljedeće školske godine ponovo nalazi na popisu istoga razreda. Neki su učenici zbog drugih razloga napustili školovanje i oni se gube s popisa, a neki su dulje ili kraće vrijeme boravili u Kozarevcu i stoga su stavljeni na popis. Isto tako mijenjali su se učitelji ili su samo dolazili na zamjenu. U knjizi sam nastojao točno zabilježiti važne promjene. Ako su u jednoj kombinaciji školske godine zapisana dva razrednika znači da su jedno vrijeme radili jedan a dijelom drugi. **Fotografije ne prate** razdoblje u kojem su učenici išli u školu, već su stavljenе samo kao ilustracija i uspomena na vrijeme koje nezadrživo odlazi u vječnost.

Popis nema nikakvu službenu vrijednost!

Krećemo prvoga rujna 1964. godine u 8.00 sati. Nema predstavnika Osnovne škole "Stevo Došen" Kloštar Podravski da nas predstavi roditeljima i učenicima. Kako nam je bilo, bolje da se nikada ne sazna. Rad u školi smo "naslijedili" od **Branke i Đure Babić** koji su prešli na rad u školu Prugovac. U jutro su došli učenici trećeg i četvrtog razreda a u 13 sati oni mlađeg uzrasta.

U ovome dijelu knjige želim dati više podataka o broju učenika s ilustracijom njihovih fotografija a manje se baviti opisivanjem rada ili eventualnih poteškoća. Fotografije na slijede godinu polaska nastave.

Školska godina 1964/65.

Prvi razred: Ivica Brajec, Katica Čižmešinkin, Franjo Domitrović, Stevo Grijanec, Ivan Fašaić, Katica Imbrišić, Zdravko Imbrišić, Petar Kolarić, Ivan Kuš, Ilonka Nemet, Ivka Pongračić, Ružica Pongračić, Ivica Posavec, Antun Recek, Branko Sabađija, Brankica Skec, Franjo Strunjak, Zlata Tišljarec, Josip Tržić, Ana Valent, Zdravko Vrekalić, Mirko Zdelar.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Drugi razred: Franjo Đurinović, Rozalija Fašaić, Ružica Fašaić, Tomo Fašaić, Mijo Ilinčić, Antun Karaš, Branko Kolarić, Zdenka Lovreković, Slavica Nemet, Mato Obračević, Barica Pajška, Vlado Pandurić, Josip Paunović, Marica Pedi, Josip Ploskonka, Katica Romaj, Josip Semren, Katica Slobodnjak, Ružica Serepec, Ankica Škafar, Branko Škudar, Mirko Varga.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Treći razred: Marica Babić, Ilonka Čiček, Marica Domitrović, Terezija Haleuš, Mato Horvat, Branko Janči, Jela Karaš, Marica Koprolčec, Kata Malija, Marica Obračević, Danica Pajška, Ana Papić, Pero Recek, Nadića Sabađija, Slavica Strunjak, Branko Škudar, Ivan Šogorić, Drago Šušenj, Terezija Trešćec.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Josip Anjuš, Ana Budrović, Josip Fašaić, Marija Ilinčić, Božica Kukučka, Franjo Kuš, Ružica Lovrenčec, Kata Mađar, Ružica Milošević, Bernarda Papić, Katica Osman, Slavica Sabađija, Vitomir Sabađija, Franjo Šantek, Danica Špoljarić, Andrija Vrekalić, Lilica Žižek, Stjepan Tišljarec.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 1965/66.

Prvi razred: Franjo Domitrović, Zlatko Fašaić, Stevo Grijanec, Marica Karaš, Antun Kolarić, Ilonka Nemet, Ivan Pandurić, Tomo Pajška, Antun Recek, Josip Romaj, Franjo Sabadija, Zdravko Sabadija, Franjo Strunjak, Žarko Šušenj, Martin Tambolaš, Ružica Tandarić, Zlata Tišljarec, Ivka Tomičić, Ivica Trešćec, Mira Varga.

Razrednice: **Katarina Bartolić, Ljubica Kovačević**

Drugi razred: Ivica Brajec, Ivan Fašaić, Mijo Ilinčić, Katica Imbrišić, Zdravko Imbrišić, Petar Kolarić, Ivan Kuš, Zdenka Lovreković, Mato Obračević, Marica Pedi, Ivka Pongračić, Ružica Pongračić, Ivica Posavec, Branko Sabadija, Brankica Skec, Josip Tržić, Ana Valent, Mirko Zdelar.

Razrednice: **Ljubica Kovačević i Katarina Bartolić**

Treći razred: Ilonka Čiček, Marica Domitrović, Franjo Đurinović, Rozalija Fašaić, Ružica Fašaić, Tomo Fašaić, Jelica Karaš, Antun Karaš, Branko Kolarić, Kata Malija, Slavica Nemet, Barica Pajška, Vlado Pandurić, Josip Paunović, Josip Ploskonka, Pero Recek, Katica Romaj, Josip Semren, Katica Slobodnjak, Ružica Šerepec, Ankica Škafar, Branko Škudar, Mirko Varga.

Razrednica: **Ljubica Kovačević**

Četvrti razred: Ana Babić, Marica Babić, Terezija Haleuš, Mato Horvat, Branko Jančić, Ružica Lovrenčec, Marica Koprolčec, Danica Pajška, Nadica Sabadija, Slavica Strunjak, Branko Škudar, Ivan Šogorić, Danica Špoljarić, Drago Šušenj, Terezija Trešćec.

Razrednica: **Ljubica Kovačević**

Školska godina 1966/67.

Ljubica druga s lijeva

Prvi razred: Vinko Brajec, Đurđica Budrović, Franjo Budrović, Đurđica Čajkulić, Nada Feliks, Zdravko Golubić, Pero Grijanec, Stevo Grijanec, Mladen Horvat, Zeljko Horvat, Ružica Hostnjak, Drago Janči, Ivan Kukučka, Ivan Lovreković, Franjo Martines, Miljenko Pitomačan, Željko Poreduš, Ivan Sabađija, Ružica Sabađija, Zdravko Sabađija, Bernarda Semren, Bernarda Strunjak, Bernarda Strunjak II, Franjo Strunjak, Nada Tišljarec, Zlata Tišljarec, Ivka Tomičić, Mirko Varga, Zdravko Varga, Vesna Vlahović, Ankica Tržić.

Razrednice: **Katarina Bartolić, Ljubica Kovačević**

Drugi razred: Zvjezdana Arvaj, Jadranka Barić, Ivica Brajec, Katica Čižmešinkin, Franjo Domitrović, Ivan Fašaić, Zlatko Fašaić, Marica Karaš, Antun Kolarić, Ilonka Nemet, Tomo Pajska, Ivan Pandur, Antun Recek, Josip Romaj, Franjo Sabađija, Žarko Šušenj, Martin Tambolaš, Ružica Tandarić, Vlado Tratnjak, Ivica Trešćec.

Razrednice: **Katarina Bartolić i Ljubica Kovačević**

Treći razred: Tomo Fašaić, Mijo Ilinčić, Katica Imbrišić, Zdravko Imbrišić, Jelica Karaš, Petar Kolarić, Ivan Kuš, Zdenka Lovreković, Mato Obračević, Marica Pedi, Ivka Pongračić, Ružica Pongračić, Ivica Posavec, Branko Sabađija, Brankica Skec, Katica Slobodnjak, Josip Tržić, Ana Valent, Mirko Varga, Mirko Zdelar.

Razrednici: **Amalija (Ljubica) Kovačević, Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Ilonka Čičak, Franjo Đurinović, Rozalija Fašaić, Ružica Fašaić, Antun Karaš, Branko Kolarić, Kata Malija, Slavica Nemet, Barica Pajska, Vlado Pandurić, Josip Paunović, Josip Ploskonka, Pero Recek, Katica Romaj, Josip Semren, Ružica Šerepec, Ankica Škafar, Branko Škudar, Danica Špoljarić.

Razrednici: **Amalija (Ljubica) Kovačević, Franjo Bartolić**

Školska godina 1967/68.

Prvi razred: Jadranka Brajec, Đurđica Čajkulić, Marica Derežić, Josip Đurinović, Darko Feliks, Petar Gašparec, Stanislav Glonek, Pero Grijanec, Stevo Grijanec, Mirjana Halapa, Ivica Lovreković, Rozalija Mađar, Franjo Martines, Marica Mostovljan, Ružica Nemet, Marica Poreduš, Zdravko Sabađija, Ivka Špoljarić, Zdenka Tudić, Zdravko Varga, Lila Žižek, Nada Tišljarec.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Drugi razred: Vinko Brajec, Đurđica Budrović, Franjo Budrović, Ivica Derežić, Franjo Domitrović, Zlatko Fašaić, Nada Feliks, Zdravko Golubić, Mladen Horvat, Željko Horvat, Ružica Hostnjak, Drago Janči, Ivan Kukučka, Miljenko Pitomačan, Željko Poreduš, Franjo Sabadija, Ivan Sabadija, Ružica Sabadija, Bernarda Semren, Bernarda Strunjak, Bernarda Strunjak II, Franjo Strunjak, Zlata Tišljarec, Ivka Tomičić, Mirica Varga, Vesna Vlahović, Ankica Tržić.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Treći razred: Zvjezdana Arvaj, Ivan Fašaić, Mijo Ilinčić, Marica Karaš, Antun Kolarić, Petar Kolarić, Zdenka Lovreković, Mato Obračević, Ilonka Nemet, Ivan Pandurić, Josip Romaj, Branko Sabađija, Žarko Sušenj, Martin Tambolaš, Ružica Tandarić, Vlado Tratnjak, Ivica Trešćec, Mirko Varga.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Tomo Fašaić, Katica Imbrišić, Zdravko Imbrišić, Ivan Kuš, Ivka Pongračić, Ružica Pongračić, Ivica Posavec, Josip Semren, Brankica Skec, Katica Slobodnjak, Josip Tržić, Ana Valent, Mirko Zdelar.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 1968/69.

Prvi razred: Blažica Budrović, Marica Derežić, Andrija Domitrović, Ivan Đurinović, Pero Grijanec, Ivan Horvat, Ivan Hostnjak, Mirko Karaš, Marica Kolarić, Ružica Lončarić, Franjo Martines, Ivanka Nasipak, Marija Pongračić, Željko Skec, Željko Škudar, Nada Tišljarec, Marijanka Tomičić, Marija Tržić, Božica Valent.

Razrednici: **Katarina Bartolić, Franjo Bartolić**

Drugi razred: Jadranka Brajec, Branko Burek, Đurđica Čajkulić, Josip Đurinović, Darko Feliks, Petar Gašparec, Stanislav Glonek, Mirjana Halapa, Ivica Lovreković, Rozalija Mađar, Marica Mostovljan, Ružica Nemet, Marica Poreduš, Zdravko Sabađija, Ivka Špoljarić, Zdenka Tudić, Zdravko Varga, Lila Žižek, Nada Tišljarec.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Treći razred: **Vinko** Brajec, Ivica Brajec, Đurđica Budrović, Franjo Budrović, Franjo Domitrović, Zlatko Fašaić, Nada Feliks, Zdravko Golubić, Mladen Horvat, Željko Horvat, Ružica Hostnjak, Drago Janči, Ivan Kukučka, Tomo Pajška, Miljenko Pitomačan, Željko Poreduš, Josip Romaj, Ružica Sabađija, Ivan Sabađija, Franjo Sabađija, Bernarda Semren, Bernarda Strunjak, Bernarda Strunjak II, Franjo Strunjak, Žarko Šušenj, Zlata Tišljarec, Ivka Tomičić, Ankica Tržić, Mirica Varga, Vesna Vlahović.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Četvrti razred: Ivan Fašaić, Mijo Ilinčić, Marica Karaš, Antun Kolarić, Petar Kolarić, Zdenka Lovreković, Ilonka Nemet, Ivan Pandurić, Branko Sabađija, Ružica Tandarić, Martin Tambolaš, Vlado Tratnjak, Ivica Trešćec, Mirko Varga.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 1969/70.

Učiteljica Josipa Sumak

Prvi razred: Ankica Bertalan, Marica Budrović, Marica Cvrtila, Marica Derežić, Andrija Domitrović, Branko Đurinović, Zdenka Felis, Josip Grijanec, Katica Grubić, Zlatko Imbrišić, Ivan Karaš, Mirko Karaš, Nena Krapec, Slavica Mađar, Franjo Martines, Ružica Martines, Ivanka Milošević, Ružica Mostovljan, Nada Nemet, Đurdica Pajška, Ivan Ploskonka, Blaženka Sabadija, Slavica Sabadija, Željko Santo, Zdravko Šantek, Marica Škudar, Mira Tržić.

Razrednice: **Katarina Bartolić, Josipa Sumak**

Drući razred: Blažica Budrović, Ivan Đurinović, Stanislav Glonek, Pero Grijanec, Mirjana Halapa, Ivan Horvat, Ivan Hostnjak, Marica Kolarić, Ružica Lončarić, Ivanka Nasipak, Marija Pongračić, Zeljko Skec, Zeljko Škudar, Nada Tišljarec, Marijanka Tomičić, Marija Tržić, Božica Valent.

Razrednici: **Katarina Bartolić, Josipa Šumak**

Treći razred: Jadranka Brajec, Ivica Brajec, Đurdica Čajkulić, Franjo Domitrović, Josip Đurinović, Zlatko Fašaić, Darko Feliks, Petar Gašparec, Ivica Lovreković, Rozalija Mađar, Marica Mostovljan, Ružica Nemet, Marica Poreduš, Zdravko Sabadija, Ivka Špoljarić, Franjo Štrunjak, Zlata Tišljarec, Zdenka Tudić, Zdravko Varga, Lila Žižek.

Razrednici: **Franjo Bartolić, Josipa Sumak**

Četvrti razred: Vinko Brajec, Đurdica Budrović, Franjo Budrović, Nada Feliks, Zdravko Golubić, Željko Horvat, Ružica Hostnjak, Drago Janči, Ivan Kukučka, Tomo Pajška, Željko Poreduš, Josip Romaj, Franjo Sabadija, Ivan Sabadija, Ružica Sabadija, Bernarda Štrunjak, Bernarda Štrunjak II, Žarko Šušenj, Ivka Tomičić, Ankica Tržić, Mirica Varga, Vesna Vlahović.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 1970/71.

Prvi razred: Andelka Budrović, Zlatko Budrović, Branko Đurinović, Josip Grijanec, Katica Grubić, Vesna Mađar, Franjo Martines, Ružica Martines, Franjo Nemet, Mirko Pajška, Zdenko Paunović, Slavica Sabadija, Stefanija Sel, Marica Škudar, Marijan Štrunjak, Miroslav Šušenj, Đuro Tržić, Vesna Tudić, Ivan Varga, Ivan Veličan.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Drugi razred: Ankica Bertalan, Marica Budrović, Marica Cvrtila, Andrija Domitrović, Zdenka Felis, Zlatko Imbrišić, Ivan Karaš, Mirko Karaš, Nena Krapec, Slavica Mađar, Ivanka Milošević, Ružica Mostovljan, Nada Nemet, Đurđica Pajška, Ivan Ploskonka, Blaženka Sabadija, Željko Santo, Zdravko Šantek, Mira Tržić, Božica Valent.

Razrednici: **Katarina Bartolić, Franjo Bartolić**

Treći razred: Blažica Budrović, Đurđica Čajkulić, Ivan Đurinović, Stanislav Glonek, Pero Grijanec, Mirjana Halapa, Ivan Horvat, Ivan Hostnjak, Marica Kolarić, Ivanka Nasipak, Marija Pongračić, Zdravko Sabadija, Željko Skec, Franjo Štrunjak, Željko Škudar, Nada Tišljarec, Marijanka Tomičić, Marija Tržić, Zdravko Varga.

Razrednice: **Katarina Bartolić, Josipa Šumak**

Četvrti razred: Jadranka Brajec, Josip Đurinović, Zlatko Fašaić, Darko Feliks, Petar Gašparec, Ivica Lovreković, Rozalija Mađar, Marica Mostovljan, Ružica Nemet, Marica Poreduš, Ružica Sabadija, Ivka Špoljarić, Zdenka Tudić, Zdravko Varga, Lilica Žižek, Zlata Tišljarec.

Razrednici: **Franjo Bartolić, Katarina Bartolić**

Školska godina 1971/72.

Prvi razred: Željko Domitrović, Josip Grijanec, Josip Ilinčić, Ružica Kolarić, Đurđica Kovačić, Mirko Lovreković, Franjo Martines, Ružica Martines, Mirko Pajška, Mladen Pavić, Božica Romaj, Drago Sabadija, Marica Skudar, Marija Štukar, Marijan Štukar, Marijana Tišljarec, Ivan Tudić, Marica Turek, Ivan Veličan.

Razrednici: **Zdravka Hodić, Franjo Bartolić**

Drugi razred: Anđelka Budrović, Zlatko Budrović, Branko Đurinović, Katica Grubić, Mirko Karaš, Vesna Mađar, Franjo Nemet, Zdenko Paunović, Slavica Sabadija, Štefanija Sel, Marijan Štrunjak, Miroslav Šušenj, Đuro Tržić, Vesna Tudić, Ivan Varga.

Razrednici: **Franjo Bartolić, Zdravka Hodić**

Treći razred: Ankica Bertalan, Marica Budrović, Marica Cvrtila, Đurđica Čajkulić, Andrija Domitrović, Zdenka Feliks, Stanislav Glonek, Pero Grijanec, Mirjana Halapa, Zlatko Imbrišić, Ivan Karaš, Nenica Krapec, Slavica Mađar, Ivanka Milošević, Ružica Mostovljan, Nada Nemet, Đurđica Pajška, Ivan Ploskonka, Blaženka Sabadija, Željko Santo, Zdravko Šantek, Franjo Štrunjak, Mira Tržić, Božica Valent, Zdravko Varga.

Razrednici: **Franjo Bartolić, Zdravka Hodić**

Cetvrti razred: Blažica Budrović, Đurđica Čajkulić, Ivan Đurinović, Stanislav Glonek, Pero Grijanec, Mirjana Halapa, Ivan Horvat, Ivan Hostnjak, Marica Kolarić, Ružica, Ivanka Nasipak, Marija Pongračić, Zdravko Sabadija, Željko Skec, Franjo Štrunjak, Željko, Škudar, Nada Tišljarec, Marijanka Tomičić, Marija Tržić, Zdravko Varga.

Razrednici: **Katarina Bartolić, Josipa Sumak**

Školska godina 1972/73.

Prvi razred: Andreja Bartolić, Marijana Budrović, Marijanka Đanić, Božidar Đanić, Elizabeta Inkret, Snježana Jovanović, Katica Karaš, Josip Karaš, Ružica Kolarić, Ilonka Mađar, Josip Martines, Blaženka Mihaljević, Ljiljana Skec, Marijan Skec, Vitomir Skec, Vitomir Tišljarec, Marica Turek, Josip Veličan, Marica Zdelar, Ivan Žižek.

Razrednici: **Franjo Bartolić, Katarina Bartolić, Marija Bobonj.**

Drući razred: Željko Domitrović, Josip Grijanec, Josip Ilinčić, Đurđica Kovačić, Mirko Lovreković, Franjo Martines, Ružica Martines, Mirko Pajška, Mladen Pavić, Božica Romaj, Drago Sabađija, Marica Škudar, Marija Štukar, Marijan Štukar, Marijana Tišljarec, Ivan Tudić, Ivan Varga, Ivan Veličan.

Razrednici: **Franjo Bartolić, Katarina Bartolić, Marija Bobonj.**

Treći razred: Anđelka Budrović, Zlatko Budrović, Branko Đurinović, Katica Grubić, Mirko Karaš, Vesna Mađar, Franjo Nemet, Zdenko Paunović, Slavica Sabađija, Štefanija Sel, Marijan Štrunjak, Miroslav Šušenj, Đuro Tržić, Vesna Tudić, Ivan Varga.

Razrednici: **Franjo Bartolić, Zdravka Hodić**

Četvrti razred: Ankica Bertalan, Marica Budrović, Marica Cvrtila, Đurđica Čajkulić, Andrija Domitrović, Zdenka Feliks, Stanislav Glonek, Mirjana Halapa, Zlatko Imbrišić, Ivan Karaš, Nenica Krapec, Slavica Mađar, Ivanka Milošević, Ružica Mostovljan, Nada Nemet, Đurđica Pajška, Ivan Ploskonka, Blaženka Sabadija, Željko Santo, Zdravko Šantek, Mira Tržić, Božica Valent, Zdravko Varga.

Razrednica: **Marica Bobonj**

Školska godina 1973/74.

Prvi razred: Ružica Budrović, Božidar Đanić, Marijanka Đanić, Vlado Fašaić, Marijanka Haleuš, Ivan Imbrišić, Tomislav Kolar, Jadranka Kolarić, Ivan Martines, Božica Martines, Miljenka Nemet, Bernarda Mostovljjan, Nada Pavliš, Nada Romaj, Marica Kolarić, Dragutin Štrunjak, Zdravko Štukar, Ankica Tomičić, Ivan Tomičić.
Razrednik: **Franjo Bartolić**

Drugi razred: Andreja Bartolić, Marijana Budrović, Ivanka Golubić, Elizabeta Inkret, Snježana Jovanović, Katica Karaš, Josip Karaš, Ružica Kolarić, Ilonka Mađar, Josip Martines, Blaženka Mihaljević, Ljiljana Skec, Marijan Skec, Vitomir Skec, Vitomir Tišljarec, Marica Turek, Josip Veličan, Marica Zdelar, Ivan Žižek. Razrednik: **Franjo Bartolić**

Treći razred: Zeljko Domitrović, Josip Grijanec, Josip Ilinčić, Đurđica Kovačić, Mirko Lovreković, Franjo Martines, Ružica Martines, Mirko Pajška, Mladen Pavić, Božica Romaj, Drago Sabađija, Marica Škudar, Marija Štukar, Marijan Štukar, Marijana Tišljarec, Ivan Tudić, Ivan Varga, Ivan Veličan.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Četvrti razred: Anđelka Budrović, Zlatko Budrović, Đurđica Čajkulić, Branko Đurinović, Katica Grubić, Vesna Mađar, Franjo Nemet, Zdenko Paunović, Slavica Sabađija, Štefanija Sel, Marijan Štrunjak, Miroslav Šušenj, Đuro Tržić, Vesna Tudić.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Školska godina 1974/75.

Prvi razred: Marica Budrović, Ivica Budrović, Marijana Dent, Vesna Derežić, Mato Ilinčić, Jadranka Kolarić, Ivica Krapec, Ivan Martines, Zdravko Nemet, Spomenka Prepelić, Zdenka Santo, Antun Skec, Ankica Strunjak, Dražen Tudić, Stevo Veličan.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Drugi razred: Ružica Budrović, Božidar Đanić, Marijanka Đanić, Vlado Fašaić, Marijanka Haleuš, Ivan Imbrišić, Tomislav Kolar, Božica Martinković, Bernarda Mostovljian, Miljenko Nemet, Nada Pavliš, Nada Romaj, Marica Špoljarić, Dragutin Strunjak, Zdravko Štukar.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Treći razred: Andreja Bartolić, Marijana Budrović, Ivanka Golubić, Elizabeta Inkret, Snježana Jovanović, Katica Karaš, Josip Karaš, Ružica Kolarić, Ilonka Mađar, Josip Martines, Blaženka Mihaljević, Ljiljana Skec, Marijan Skec, Vitomir Skec, Vitomir Tišljarec, Marica Turek, Josip Veličan, Marica Zdelar, Ivan Žižek.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Četvrti razred: Željko Domitrović, Josip Ilinčić, Đurđica Kovačić, Mirko Lovreković, Ružica Martines, Mirko Pajška, Mladen Pavić, Božica Romaj, Drago Sabađija, Marica Škudar, Marija Štukar, Marijan Štukar, Marijana Tišljarec, Ivan Tudić, Ivan Varga, Ivan Veličan.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Prošlo je, dakle, punih 10 godina našega rada. Broj se djece za upis u školu smanjuje, a tome treba tražiti uzrok u odlasku velikog broja ljudi na rad u Njemačku. Iseljavanja se vrše i prema većim mjestima unutar Hrvatske. Poljoprivreda sve više gubi svoje značenje. Školi najviše nedostaje prikladan prostor, sanitarni čvor i nadasve igrališta. Stalno se govori o gradnji nove škole, realno od toga ništa.

Najteže je bilo bez sanitarnog čvora. Učenici su koristili vanjski zahod gdje su bili postavljeni čučavci bez tekuće vode i vrata koja bi se mogla kulturno zatvoriti. Najteže je bilo za vrijeme hladnoća kada bi se sve to zamrznuo. Na školu su dolazile najrazličitije inspekcije samo nijedna nije zbog higijenskih problema predložila zabranu nastave. Vjerujem da bi se u tom slučaju brzo pronašla sredstva u svrhu poboljšanja rada.

Školska godina 1975/76.

Prvi razred: Tihomir Bartolić, Ljubica Bertalan, Snježana Čajkulić, Vesna Derežić, Željko Derežić, Zdravko Đanić, Željko Đanić, Darko Imbrišić, Josip Ivanović, Vesna Kolar, Jelica Martines, Franjo Mostovljian, Sanja Sabadija, Darko Sabadija, Ivan Sabadija, Blaženka Škudar, Mladen Šostarec, Ivica Vedriš, Katica Zdelar.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Drugi razred: Marica Budrović, Ivica Budrović, Marijana Dent, Vesna Derežić, Mato Ilinčić, Jadranka Kolarić, Ivica Krapec, Ivan Martines, Zdravko Nemet, Spomenka Prepelić, Zdenka Santo, Antun Skec, Ankica Strunjak, Dražen Tudić, Stevo Veličan.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Treći razred: Ružica Budrović, Božidar Đanić, Marijanka Đanić, Vlado Fašaić, Marijanka Haleuš, Ivan Imbrišić, Tomislav Kolar, Božica Martinković, Bernarda Mostovljian, Miljenko Nemet, Nada Pavliš, Nada Romaj, Marica Spoljarić, Dragutin Strunjak, Zdravko Stukar.

Razrednice: **Katarina Bartolić, Zlata Božo**

Četvrti razred: Andreja Bartolić, Marijana Budrović, Elizabeta Inkret, Katica Karaš, Josip Karaš, Ilonka Mađar, Josip Martines, Blaženka Mihaljević, Ljiljana Skec, Marijan Skec, Vitomir Skec, Vitomir Tišljarec, Josip Veličan, Marica Zdelar, Ivan Žižek.

Razrednice: **Katarina Bartolić, Zlata Božo**

Školska godina 1976/77.

Prvi razred: Ivica Apatić, Zdravko Đanić, Veljko Fusić, Tihomir Jančić, Zvjezdna Janković, Petar Karaš, Ružica Kiseljak, Jelica Martines, Branko Milošević, Dominik Prepelić, Ivan Sabadija, Tihomir Skec, Đurđica Tržić.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Drugi razred: Tihomir Bartolić, Ljubica Bertalan, Snježana Čajkulić, Vesna Derežić, Zeljko Derežić, Zeljko Đanić, Mira Horvat, Darko Imbrišić, Josip Ivanović, Vesna Kolar, Vesna Kolar, Ivan Martines, Franjo Mostovljian, Sanja Sabadija, Darko Sabadija, Blaženka Škudar, Mladen Šostarec, Ivica Vedriš, Katica Zdelar.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Treći razred: Marica Budrović, Ivica Budrović, Marijana Dent, Marijanka Đanić, Marijanka Haleuš, Mato Ilinčić, Ivica Krapec, Zdravko Nemet, Spomenka Prepelić, Zdenka Santo, Antun Skec, Ankica Strunjak, Dražen Tudić.

Razrednice: **Katarina Bartolić, Zlata Bozo**

Četvrti razred: Ružica Budrović, Božidar Đanić, Vlado Fašaić, Ivanka Golubić, Ivan Imbrišić, Tomislav Kolar, Ružica Kolarić, Božica Martinković, Bernarda Mostovljian, Miljenko Nemet, Nada Pavliš, Nada Romaj, Marica Špoljarić, Dragutin Strunjak, Zdravko Stukar, Marica Turek.

Razrednice: **Blaženka Juričić, Katarina Bartolić.**

Školska godina 1977/78.

Prvi razred: Zvjezdana Bartolić, Željko Bertalan, Ljubica Budrović, Tihomir Budrović, Snježana Domitrović, Krunoslav Đurinović, Snježana Fašaić, Dražen Horvat, Vlado Horvat, Andrija Ivanović, Ivica Mihaljević, Jasna Nikšić, Branko Štukar, Renata Šušenj.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Drugi razred: Ivica Apatić, Zdravko Đanić, Veljko Fusić, Josip Ivanović, Tihomir Janči, Zvjezdana Janković, Petar Karaš, Ružica Kiseljak, Jelica Martines, Branko Milošević, Dominik Prepelić, Ivan Sabadija, Tihomir Skec, Đurdica Tržić.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Treći razred: Tihomir Bartolić, Ljubica Bertalan, Vesna Derežić, Željko Derežić, Željko Đanić, Darko Imbrišić, Vesna Kolar, Franjo Mostovljian, Darko Sabadija, Sanja Sabadija, Blaženka Škudar, Mladen Šostarec, Ivica Vedriš, Katica Zdelar.

Razrednici: **Katarina Bartolić, Franjo Bartolić, Božica Rakijašić**

Četvrti razred: Marica Budrović, Ivica Budrović, Marijana Dent, Marijanka Haleuš, Mato Ilinčić, Ivica Krapec, Zdravko Nemet, Spomenka Prepelić, Zdenka Santo, Antun Skec, Ankica Strunjak, Dražen Tudić, Stevo Veličan.

Razrednici: **Katarina Bartolić, Franjo Bartolić, Božica Rakijašić**

Školska godina 1978/79.

Prvi razred: Gordana Bartolić, Zlatko Fusić, Ivica Horvat, Marica Karaš, Vesna Kolarić, Željko Mađar, Darko Nemet, Krunoslav Posavec, Franjo Santo, Željko Strunjak, Ankica Šerepec, Mladen Turek.

Razrednici: **Ivica Knežić, Katarina Bartolić**

Drugi razred: Zvjezdana Bartolić, Željko Bertalan, Ljubica Budrović, Tihomir Budrović, Snježana Domitrović, Krunoslav Đurinović, Snježana Fašaić, Veljko Fusić, Dražen Horvat, Vlado Horvat, Andrija Ivanović, Ivica Mihaljević, Jasna Nikšić, Branko Štukar, Renata Šušenj.

Razrednici: **Ivica Knežić, Katarina Bartolić**

Župnikova trešnja u cintoru: Odmah preko ograde na zelenoj travi raste usamljena trešnja. Ne bi bila vrijedna spomena da to nije jedina rana trešnja u selu. Dozrijeva sredinom svibnja i njeni plodovi počinju magnet za djecu i oni

rumenjeti već početkom toga mjeseca. Te prve bobice bile su pravi

su jurišali na nezrele trešnjice svim svojim snagama, pješke, trčeći, na biciklima. Imao sam ogromne muke da dokažem kako su nezrele trešnje opasne za jelo i da lomljenje čitavih grana jako boli trešnjicu. Razderao sam grlo dokazujući da će se trešnja osušiti ako je nastave pustošiti. Malo su oni marili za moje moralne prodike ali, začudo, trešnja se uspjela održati do danas. Opet lome njene grane zbog nekoliko trešanja i opet se ne može dokazati štetnost takvih postupaka. Divim se malenoj trešnjici i želim joj još dugi život. Daje po mome ja bih je ostavio kao muzejski primjerak borbe za život i njene plodove namijenio samo

ptičicama.

Školska godina 1979/80.

Prvi razred: Ivo Belec, Krunoslav Budrović, Željko Cvrtila, Josip Čajkulić, Marijan Dent, Mirjana Grgičin, Ružica Inkret, Krunoslav Karaš, Marica Karaš, Vesna Kolarić, Snježana Kolar, Andelko Lončar, Siniša Nikšić, Slavko Nikšić, Jasna Pandur, Marin Škudar, Jasenka Šostarec.

Razrednica. **Katarina Bartolić**

Drugi razred: Gordana Bartolić, Zlatko Fusić, Ivica Horvat, Andrija Ivanović, Željko Mađar, Darko Nemet, Krunoslav Posavec, Franjo Santo, Željko Strunjak, Ankica Šerepec, Mladen Turek.

Razrednici: **Ivica Knežić, Katarina Bartolić**

Treći razred: Zvjezdana Bartolić, Željko Bertalan, Ljubica Budrović, Tihomir Budrović, Snježana Domitrović, Zdravko Đanić, Krunoslav Đurinović, Snježana Fašaić, Veljko Fusić, Dražen Horvat, Vlado Horvat, Ivica Mihaljević, Jasna Nikšić, Branko Stukar, Renata Sušenj.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Ivica Apatić, Josip Ivanović, Tihomir Jančić, Petar Karaš, Ružica Kiseljak, Jelica Martines, Branko Milošević, Dominik Prepelić, Ivan Sabadija, Tihomir Skec, Đurđica Tržić.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Evo nas na početku 9. desetljeća 20. stoljeća. Uvjeti rada su daleko bolji nego što je to bilo prije gotovo 15 godina. Generacije učenika odlaze dalje u više razrede Osnovne škole 'Stevo Došen' Kloštar Podravski, a mene za svakom generacijom pomalo boli srce. -Baš onda kada bi ti klinci mogli ovdje dati najviše, odlaze. Većina djece u četvrtim razredima je bila toliko zrela da su pokretali svoje vlastite male programčice rada, zrelo su čitali, recitirali, stvarali likovna djela. Ipak, polako se gubio kontakt i oni sada idu svojim putem zaokupljeni nekim novim životnim zadacima.

Školska godina 1980/81.

Prvi razred: Mirjana Budrović, Sanja Domitrović, Tihomir Đurinović, Marija Karaš, Mihaela Osman, Bara Pajska, Željko Skafar, Željko Turopolec, Darko Vedriš.

Razrednica: **Katarina Bartolić**.

Drugi razred: Marica Anjoš, Ivo Belec, Krunoslav Budrović, Zeljko Cvrtila, Marijan Dent, Mirjana Grgičin, Ružica Inkret, Krunoslav Karaš, Marica Karaš, Vesna Kolarić, Snježana Kolar, Andelko Lončar, Siniša Nikšić, Jasna Pandur, Marin Škudar, Jasenka Šostarec.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Treći razred: Gordana Bartolić, Zlatko Fusić, Ivica Horvat, Andrija Ivanović, Zeljko Mađar, Darko Nemet, Krunoslav Posavec, Franjo Santo, Željko Strunjak, Ankica Šerepec, Branko Štukar, Mladen Turek.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Zvjezdana Bartolić, Željko Bertalan, Ljubica Budrović, Tihomir Budrović, Snježana Domitrović, Krunoslav Đurinović, Snježana Fašaić, Veljko Fusić, Dražen Horvat, Vlado Horvat, Ivica Mihaljević, Jasna Nikšić, Renata Šušenj.

Razrednik: **Franjo Bartolić**.

Školska godina 1981/82.

Prvi razred: Franjo Belec, Jasmina Budrović, Dalibor Haleuš, Ivanka Ivanović, Sanjica Koplolčec, Zdravko Mihaljević, Tanja Nikšić, Sanja Pandur, Tihomil Štukar, Brankica Štukar.

Razrednica: **Katarina Bartolić**.

Drugi razred: Mirjana Budrović, Sanja Domitrović, Tihomir Đurinović, Marija Karaš, Vesna Kolarić, Mihaela Osman, Bara Pajška, Željko Škafar, Željko Turopolec, Darko Vedriš.

Razrednica: **Katarina Bartolić**.

Treći razred: Ivo Belec, Krunoslav Budrović, Željko Cvrtila, Marijan Dent, Zlatko Fusić, Mirjana Grgičin, Ružica Inkret, Andrija Ivanović, Krunoslav Karaš, Marica Karaš, Snježana Kolar, Andelko Lončar, Željko Mađar, Siniša Nikšić, Slavko Nikšić, Jasna Pandur, Marin Škudar, Jasenka Šostarec.

Razrednik. **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Gordana Bartolić, Ivica Horvat, Darko Nernet, Krunoslav Posavec, Franjo Santo, Željko Strunjak, Ankica Serepec, Branko Štukar, Mladen Turek.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 1982/83.

Prvi razred: Nenad Bartolić, Damir Haleuš, Sanja Hasnić, Anita Kolar, Mario Paunović, Mario Sabadija, Mladen Sabadija, Brankica Štukar, Marica Veličan.

Razrednica: **Katarina Bartolić.**

Drugi razred: Franjo Belec, Jasmina Budrović, Dalibor Haleuš, Ivanka Ivanović, Sanjica Koprolčec, Zdravko Mihaljević, Tanja Nikšić, Sanja Pandur, Tihomil Štukar, Brankica Štukar.

Razrednica: **Katarina Bartolić.**

Treći razred: Mirjana Budrović, Sanja Domitrović, Tihomir Đurinović, Marija Karaš, Vesna Kolarić, Mihaela Osman, Željko Škafar, Željko Turopolec, Darko Vedriš.

Razrednik: **Franjo Bartolić.**

Četvrti razred: Ivo Belec, Krunoslav Budrović, Željko Cvrtila, Marijan Dent, Zlatko Fusić, Mirjana Grgičin, Ružica Inkret, Andrija Ivanović, Krunoslav Karaš, Marica Karaš, Snježana Kolar, Andelko Lončar, Željko Mađar, Siniša Nikšić, Slavko Nikšić, Jasna Pandur, Marin Škudar, Jasenka Šostarec.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 1983/84.

Prvi razred: Antonija Juhas, Tomislav Kiseljak, Renata Sabadija, Daniela Strunjak, Branko Škafar, Ivica Škudar, Svjetlana Šušenj, Marina Varga.

Razrednica: **Katarina Bartolić.**

Drugi razred: Nenad Bartolić, Damir Haleuš, Sanja Hasnić, Anita Kolar, Mario Paunović, Mario Sabadija, Mladen Sabadija, Brankica Štukar, Marica Veličan.

Razrednica: **Katarina Bartolić.**

Treći razred: Franjo Belec, Jasmina Budrović, Dalibor Haleuš, Ivanka Ivanović, Sanja Koprolčec, Zdravko Mihaljević, Tanja Nikšić, Sanja Pandur, Tihomil Štukar, Brankica Štukar.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Mirjana Budrović, Sanja Domitrović, Tihomir Đurinović, Marija Karaš, Vesna Kolarić, Mihaela Osman, Željko Škafar, Željko Turopolec, Darko Vedriš.

Razrednik: **Franjo Bartolić.**

Školska godina 1984/85.

Prvi razred: Kristina Bartolić, Lidija Horvat, Tomislav Kiseljak, Dalibor Osman, Marina Sabadija, Kristijan Tišljarec.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Drugi razred: Antonija Juhas, Renata Sabadija, Daniela Strunjak, Branko Škafar, Ivica Škudar, Svjetlana Šušenj, Marina Varga.

Razrednica: **Katarina Bartolić.**

Treći razred: Nenad Bartolić, Damir Haleuš, Sanja Hasnić, Anita Kolar, Mario Paunović, Mario Sabadija, Mladen Sabadija, Brankica Štukar, Marica Veličan.

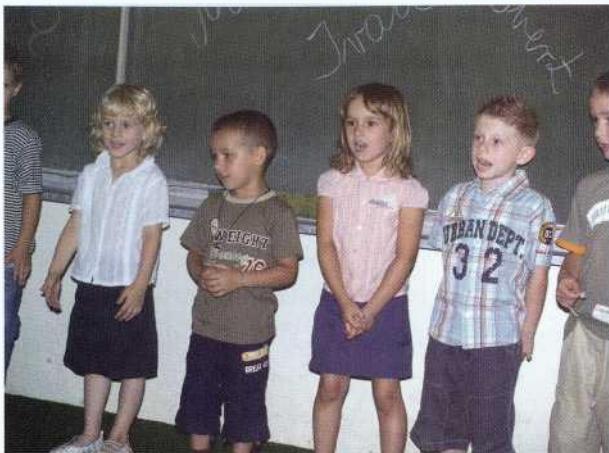
Razrednik: **Franjo Bartolić.**

Četvrti razred: Franjo Belec, Jasmina Budrović, Dalibor Haleuš, Ivanka Ivanović, Sanja Koprolčec, Zdravko Mihaljević, Tanja Nikšić, Sanja Pandur, Tihomil Štukar, Brankica Štukar.

Razrednik: **Franjo Bartolić.**

Jubilej

Prošlo je već 20 godina rada. Prošlo je brzo jer nije bilo vremena na bacanje. Osobne probleme, probleme školskog prostora, probleme mjesta rješavali smo na najbolji mogući način. Tužna je slika broja učenika jer se svake godine taj broj smanjuje. Mijenjaju se programi i planovi, blistaju novi udžbenici. Puno smo slavili: s tadašnjih pozicija najviše su se slavili rođendan druga Tita, 25. svibnja i Dan Republike, 29. studenoga. Pripremali smo štafete i štafetne palice koje nisu odlazile

dalje od Kloštra Podravskog, no mi smo zanosno pisali pisma s početkom koji je otprilike ovako išao: "Dragi naš druže Tito! U rascvjetanom maju, u najljepšem mjesecu, slavimo Tvoj dragi rođendan...".

Neizostavne priredbe su bile za Dan Republike, (svi smo se tome jako radovali jer je to bilo vrijeme kolinja i

masovnih posjeta građana iz gradova na selo koji su dolazili po svojeg branjenika (utovljenu svinju). Pili smo rakiju i vino, puno pričali i kartali se 'šnapsa'. Dok su po cijeloj kući mirisali čvarci i svinjsko pečenje, pekli se digani kolači i štrukli, pripremali smo se za večernju zabavu. Trebalo je unaprijed rezervirati stol jer je posjeta bila velika. Mi smo s djecom priredili priredbu, svirali su domaći svirci (sada se sjetim Obračevića, Matića Karasa, Emesta i sastava koji je zabavljao društva do jutarnjih sati).

Slavili smo Dan armije, 22. prosinca a zatim je dolazio Djed Mraz. Kakve su samo bile novogodišnje zabave! Kako čovjek danas da ne kaže za ona vremena da su bila ljepša i bolja od današnjih. Ma, bili smo mladi, znali smo se zabavljati! Dolazio bi Dan žena, 8. ožujak. Na sve strane pjesma "I ona što je živjela k'o zadnji rob sa više snage

vjeruje u novu dob!”. Hvalospjevi majkama, sestrama, bakama, nepoznatoj radnici, učiteljici. Slavili smo Prvi svibanj ili Prvi maj. Svuda zastave, jorgovani, putovanja. Jedne smo godine putovali k učiteljici Jožici Sumak u Zagorje. Noću je pao snijeg što je bila prava senzacija i šteta na ranom voću i vinovojoj lozi. Slavili smo mi i Božić. Bolje je reći da smo počeli na Badnjak. Okićen bor i pravo slavlje s mesom, samom i kolačima. Slavili smo kršćanski blagdan kao učitelji a nismo bili istjerani iz škole. Tajna je bila u tome da se je jedan sin rodio 24. prosinca. Kada bi dolazili milicajci, Slavko i drugovi, priupitati zašto bor, svjetlo i pjesme, mi smo to pravdali rođendanom. I sve bi prošlo bez kazne a da li je bilo prijave nikada nisam pitao niti me zanima.

Prije 8 godina provedena je široka akcija oko rasterećenja učenika i još uvijek traje. S velikim zanosom sudjelovao sam s učenicima u upisivanju zajma za ceste. Niti sam ikada video novosagrađenu cestu iz sredstava zajma, niti smo dobili povrat novca. E, puste li pameti...

Vrijedno je napomenuti **otvaranje školske kuhinje** za djecu. Prehrana je počela 15. svibnja 1970. godine. Hrana se pripremala u matičnoj školi i gotova se dovozila u školsku kuhinju gdje su je djeca blagovala. Mali događaj, ali vrijedan za naše učenike.

Školska godina 1985/86.

Prvi razred: Jasmina Budrović, Dražen Fašaić, Andelko Slobodnjak, Slavica Štukar, Žarko Vedriš.

Razrednica: **Katarina Bartolić.**

Drugi razred: Kristina Bartolić, Lidija Horvat, Tomislav Kiseljak, Dalibor Osman, Marina Sabadija, Kristijan Tišljarec.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Treći razred: Antonija Juhas, Renata Sabadija, Daniela Strunjak, Branko Škafar, Ivica Škudar, Svjetlana Šušenj, Marina Varga.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Nenad Bartolić, Damir Haleuš, Sanja Hasnić, Anita Kolar, Mario Paunović, Mario Sabadija, Mladen Sabadija, Brankica Štukar, Marica Veličan.

Razrednik: **Franjo Bartolić.**

Zabrinjava me naglo i rapidno opadanje broja učenika. Posljedice je to imigracije i odlazaka na rad u druge zemlje. Dolazili su "gastarbajteri" na "urlab", u gradskim kariranim odjelima i posuđenim automobilima, pozdravljali su "gut morgen" a oni vičniji njemačkom jeziku samo bi promrmljali "mmmogen". Stizali su Mercedesima, Opelima, Volkswagenima, hvalili se ogromnim zaradama, putem se rastajali od žena i dovozili stare traktore i tako Nijemcima i Austrijancima očistili s polja staru kramu-kažu dobri Podravci. Zapadna Europa je kompletno mogla napraviti zamjenu poljoprivredne mehanizacije jer je stara završila na dvorištima i štagljevima hrvatskog seljaka. A zatim je ta starudija našla puteve za Bosnu i Hercegovinu. Sve te promjene imale su dubok odraz na školstvo i u Kozarevcu. Društvena gibanja nisu donijela ništa dobroga za djecu jer njihovo brojno opadanje je bila veća šteta od činjenice da se je izgradilo nekoliko novih kuća koje danas stoje gotovo prazne.

Školska godina 1986/87.

Prvi razred: Ankica Grgičin, Tihomir Horvat, Antun Juhas, Marija Kolarić, Dubravaka Koprolčec, Anita Lončarić, Željka Skec, Ana Slobodnjak, Danijel Šantek, Kristina Sostarec.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Drugi razred: Jasmina Budrović, Dražen Fašaić, Anđelko Slobodnjak, Slavica Štukar, Žarko Vedriš.

Razrednica: **Katarina Bartolić.**

Treći razred: Kristina Bartolić, Lidija Horvat, Tomislav Kiseljak, Dalibor Osman, Marina Sabadija, Kristijan Tišljarec.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Antonija Juhas, Renata Sabadija, Daniela Strunjak, Branko Škafar, Ivica Škudar, Svjetlana Šušenj, Marina Varga.

Razrednik: **Franjo Bartolić.**

Školska godina 1987/88.

Prvi razred: Marina Budrović, Ana Horvat, Ksenija Pajška, Andreas Ploskonka, Danijel Santek, Franjo Sušenj.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Drugi razred: Ankica Grgičin, Tihomir Horvat, Antun Juhas, Marija Kolarić, Dubravaka Koprolčec, Anita Lončarić, Željka Skec, Ana Slobodnjak, Danijel Šantek, Kristina Šostarec.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Treći razred: Jasmina Budrović, Dražen Fašaić, Andđelko Slobodnjak, Slavica Štukar, Žarko Vedriš.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Kristina Bartolić, Lidija Horvat, Tomislav Kiseljak, Dalibor Osman, Marina Sabadija, Kristijan Tišljarec.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 1988/89.

Prvi razred: Denis Horvat, Franjo Karaš, Jasmina Ploskonka, Damir Sabadija, Maja Sabadija, Damir Škudar, Silvija Tambolaš, Ivana Tržić.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Drugi razred: Marina Budrović, Ana Horvat, Ksenija Pajska, Andreas Ploskonka, Danijel Šantek, Franjo Šušenj.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Treći razred: Ankica Grgičin, Tihomir Horvat, Antun Juhas, Marija Kolarić, Dubravaka Koprolčec, Anita Lončarić, Zeljka Skec, Ana Slobodnjak, Kristina Sostarec.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Jasmina Budrović, Dražen Fašaić, Andelko Slobodnjak, Slavica Štukar, Žarko Vedriš.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 1989/90.

Prvi razred: Marko Đurinović, Ivica Hasnić, Damir Janči, Maja Pandur, Marijan Pandur, Marina Paunović, Melita Šogorić, Monika Tambolaš, Matija Tišljarec, Ivica Turopolec.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Drugi razred: Denis Horvat, Franjo Karaš, Šaša Radelić, Damir Sabadija, Maja Sabadija, Damir Škudar, Silvija Tambolaš, Ivana Tržić, Jasmina Ploskonka.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Treći razred: Marina Budrović, Ana Horvat, Ivan Karaš, Ksenija Pajksa, Andreas Ploskonka, Franjo Šušenj.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Ankica Grgičin, Tihomir Horvat, Antun Juhas, Marija Kolarić, Dubravaka Koprolčec, Anita Lončarić, Željka Skec, Ana Slobodnjak, Kristina Sostarec.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 1990/91.

Prvi razred: Danijel Đanić, Ana Fundić, Ivanka Grejanec, Đuro Grijanec, Ivan Horvat, Ivica Imbrišić, Dragomir Pajška, Zdravko Pandur, Marina Paranos, Marina Poreduš.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Drugi razred: Marko Đurinović, Ivica Hasnić, Damir Janči, Maja Pandur, Marijan Pandur, Marina Paunović, Melita Šogorić, Monika Tambolaš, Matija Tišljarec, Ivica Turopolje

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Treći razred: Denis Horvat, Franjo Karaš, Jasmina Ploskonka, Šaša Radelić, Damir Sabadžija, Maja Sabadžija, Damir Škudar, Silvija Tambolaš, Ivana Tržić.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Marina Budrović, Ana Horvat, Ivan Karaš, Ksenija Pajška, Andreas Ploskonka, Franjo Šušenj.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 1991/92.

Prvi razred: Danijel Đanić, Ivica Lončarić, Marko Nemet, Goran Pandurić, Ivana Škudar, Tomislava Slavinić.

Drugi razred: Ana Fundić, Ivanka Grejanec, Đuro Grijanec, Ivan Horvat, Dragomir Pajška, Zdravko Pandur, Marina Paranos, Marina Poreduš, Maja Varga.

Razrednica: **Katarina Bartolić.**

Treći razred: Marko Đurinović, Damir Jančić, Maja Pandur, Marijan Pandur, Marina Paunović, Melita Šogorić, Monika Tambolaš, Matija Tišljarec, Ivica Turopolec, Mato Pekić.

Četvrti razred: Denis Horvat, Franjo Karaš, Jasmina Ploskonka, Šaša Radelić, Damir Sabadžija, Maja Sabadžija, Damir Škudar, Silvija Tambolaš, Ivana Tržić, Marijana Pekić .

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Vrijeme Domovinskog rata učenici su doživjeli s puno straha. Česte uzbune, opasnosti od napada iz zraka ili iz šume su bile realno moguće. Odlazak roditelja na bojišnicu djeca su teško proživljavala. U slučajevima opasnosti odlazili smo u sklonište, zapravo u podrum župnog stana. U nekoliko navrata prekidana je nastava da bi se po skraćenom programu završila školska godina. "Olujom" 1995. godine, vojno-redarstvenom akcijom oslobođeni su okupirani dijelovi Hrvatske i dolazi do kraja rata.

Osobno, kao roditelji, proživljavali smo teške trenutke godina Domovinskog rata. Sin Tihomir je bio dragovoljac od početka a zet Ivica Šafarić je čak pet puta ranjavan. Među ostalim, ostao je bez desnog oka i teško mu je stradala desna ruka. Gotovo bez sredstava za život, plaće su bile oko 100 DM, život je bio strašan. -Prokleti rat, prokleti političari koji uživaju u krvoproljeću, prokleti oni koji se bogate uz napuhano rodoljublje dok drugi pate, proljevaju krv, ginu!

Školska godina 1992/93.

Prvi razred: Martina Đanić, Željko Fašaić, Nikola Gašparec, Marijan Ilinčić, Keti Kobali, Nataša Lovreković, Josip Nemet, Sanela Radelić, Siniša Radelić, Slađana Santo, Marijana Slavinić, Diana Skec, Martina Šogorić, Ivica Tišljarec, Valentina Veličan.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Drugi razred: Milena Horvat, Ivica Lončarić, Marko Nemet, Goran Pandurić, Tomislava Slavinić, Ivana Škudar.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Treći razred: Ana Fundić, Ivanka Grejanec, Đuro Grijanec, Ivan Horvat, Ivica Imbrišić, Dragomir Pajška, Zdravko Pandur, Marina Paranos, Marina Poreduš.

Razrednica: **Mirjana Matulec**

Četvrti razred: Marko Đurinović, Damir Janči, Dinko Nasipak, Maja Pandur, Marijan Pandur, Marina Paunović, Mato Pekić, Melita Šogorić, Monika Tambolaš, Matija Tišljarec, Ivica Turopolec.

Razrednica: **Mirjana Matulec**

Školska godina 1993/94.

Prvi razred: Martina Đurinović, Matija Fašaić, Nikolina Feliks, Marija Grijanec, Marko Horvat, Ivan Karaš, Anita Kobali, Mihael Osman, Josip Pandur, Marin Ploskonka, Irena Sabadija, Marta Sabadija, Ivana Slobodnjak, Marija Tišljarec.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Drugi razred: Željko Fašaić, Nikola Gašparec, Marijan Ilinčić, Keti Kobali, Nataša Lovreković, Josip Nemet, Sanela Radelić, Siniša Radelić, Sladana Santo, Marijana Slavinić, Diana Skec, Martina Šogorić, Ivica Tišljarec, Valentina Veličan.

Razrednica: **Mirjana Matulec**

Treći razred: Milena Horvat, Ivica Lončarić, Marko Nemet, Goran Pandurić, Tomislava Slavinić, Ivana Skudar.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Četvrti razred: Ana Fundić, Ivanka Grejanec, Đuro Grijanec, Ivan Horvat, Ivica Imbrišić, Dragomir Pajska, Zdravko Pandur, Marina Paranos, Marina Poreduš.

Razrednica: **Mirjana Matulec**

Uspomena na rad u Osnovnoj školi Kloštar Podravski kada je praktički još bio rat. Sjećam se jedne vožnje na motociklu a po meni su padala neka umjetna vlakna. Navodno su služila za ometanje radara a narod se uplašio zbog pomisli na otrove. Dvije godine rada u Osnovnoj školi Kloštar Podravski bilo je novo iskustvo. Prvi puta sam radio u čistom odjeljenju. Vodio sam jednu generaciju učenika u prvom i drugom razredu. Zapravo to je bio rad u ratno vrijeme i nešto sasvim drukčije od normalnog rada.

Težak i neizbrisivo tužan trag na mene je ostavio dogadaj kada je učenik prvoga razreda Vjekoslav Horvat, mali ljubimac učitelja i učenika, poginuo pod

kotačima vojnog automobila. Vjekoslav je prije početka nastave poželio kupiti malo slatkiša u trgovini preko puta škole a crna sudbina je htjela daje došlo do naleta vozila. Samo smrt najbliže rodbine ili roditelja može biti tako bolna, tako razarajuća. Gledam u buketić cvijeća i svijeću na mjestu gdje je trebala biti plava, simpatična glavica

dojučerašnjeg izvrsnog učenika i suze mi same zalijevaju lice. Radom u poslijepodnevnom turnusu nisam bio osobito impresioniran. Povratak u Kozarevac i ulazak u uobičajeni ritam rada riješio me je mnogih dilema. Pada mi jedna mudra izreka napamet: "Svugdje je lijepo, al' je doma najljepše".

Školska godina 1994/95.

Prvi razred: Barbara Gašparec, Nikola Feliks, Marta Sabadija, Suzana Šantek, Elizabeta Šušenj, Marko Tudić.

Razrednica: **Melanija Srnak**

Drugi razred: Martina Đurinović, Matija Tišljarec, Nikolina Feliks, Marija Grijanec, Marko Horvat, Ivan Karaš, Anita Kobali, Mihael Osman, Josip Pandur, Sanela Radelić, Siniša Radelić, Marin Ploskonka, Irena Sabadija, Marta Sabadija, Ivana Slobodnjak, Marija Tišljarec.

Razrednica: **Melanija Srnak**

Treći razred: Martina Đanić, Željko Fašaić, Nikola Gašparec, Marijan Ilinčić, Keti Kobali, Nataša Lovreković, Josip Nemet, Sanela Radelić, Siniša Radelić, Slađana Santo, Marijana Slavinić, Diana Skec, Martina Šogorić, Ivica Tišljarec, Valentina Veličan.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Milena Horvat, Ivica Lončarić, Marko Nemet, Goran Pandurić, Tomislava Slavinić, Ivana Škudar, Diana Žilić.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Teško mije za povjerovati a ipak je točno da smo već 30 godina u Kozarevcu. Ja sam doduše dvije godine radio u Osnovnoj školi Kloštar Podravski (1992/93, 1993/94.) i putovao na poslijepodnevnu smjenu i u vrijeme ratnih uzbuna. Premda sam imao izvrsne učenike u te dvije godine, nije mi se dopalo putovanje i suprotne smjene sa suprugom Katarinom. Zato se ponovo vraćam u Kozarevac na početku 1994/95. godine i sada kao 50-godišnjak nastavljam rad u kombinaciji trećeg i četvrtog razreda. Za vrijeme napada na Vukovar i Osijek imali smo učenike-prognanike iz obitelji Slavinić, Varga a Pekići su bili prognanici iz Bosne i Hercegovine.

Školska godina 1995/96.

Prvi razred: Nikolina Feliks, Alen Janči, Angelika Paunović, Matija Sabadija, Goran Santo, Iva Topolovčan, Anita Veličan.

Razrednica: **Katarina Bartolić**.

Drugi razred: Nikola Feliks, Barbara Gašparec, Sanela Radelić, Siniša Radelić, Marta Sabadija, Suzana Šantek, Elizabeta Šušenj, Marko Tudić.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Treći razred: Martina Đurinović, Nikolina Feliks, Marija Grijanec, Marko Horvat, Ivan Karaš, Anita Kobali, Mihael Osman, Josip Pandur, Sanela Radelić, Siniša Radelić, Marin Ploskonka, Irena Sabadija, Marta Sabadija, Ivana Slobodnjak, Matija Tišljarec, Marija Tišljarec.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Martina Đanić, Željko Fašaić, Nikola Gašparec, Marijan Ilinčić, Keti Kobali, Nataša Lovreković, Josip Nemet, Sanela Radelić, Siniša Radelić, Sladjana Santo, Marijana Slavinić, Diana Skec, Martina Šogorić, Ivica Tišljarec, Valentina Veličan.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 1996/97.

Prvi razred: Marko Đanić, Josip Grijanec, Antonije Ivanović, Ana Karaš, Dražen Karaš, Vedrana Krapec, Ivan Lovreković, Mirsada Lugonja, Brankica Obračević, Dražen Ploskonka, Marko Podgorac, Šaša Prepeljić, Tatjana Radelić, Ivan Sabadija, Andrej Skec, Siniša Skec, Zdravkica Šantek.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Drugi razred: Alen Janći, Angelika Paunović, Sanela Radelić, Siniša Radelić, Malija Sabadija, Goran Santo, Iva Topolovčan, Anita Veličan.

Razrednica: **Katarina Bartolić.**

Treći razred: Barbara Gašparec, Marta Sabadija, Suzana Šantek, Elizabeta Šušenj, Marko Tudić.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Martina Đanić, Martina Đurinović, Marija Grijanec, Marko Horvat, Ivan Karaš, Anita Kobali, Mihael Osman, Josip Pandur, Marin Ploskonka, Irena Sabadija, Ivana Slobodnjak, Matija Tišljarec, Marija Tišljarec.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

SNJEŠKO U MOM DVORIŠTU

Bilo je snježno jutro. Mama je kuhala ručak u kuhinji a ja sam se dosadivala. Odjednom sam se sjetila da napravim snješka. Obukla sam kaput, stavila na glavu kapu, omotala se šalom i izašla u dvorište. Zakotrljala sam veliku grudu snijega, zatim manju i na kraju najmanju. Posložila sam ih po veličini i pošla u kuću da se ogrijem.

Opazila sam mamu kako odlazi u smočnicu. Na stolu bila mrkva i grah. Uzela sam mrkvu i grah i nakon slaganja snješka ukrasila sam ga mrkvom i grahom. Tako je nastao snješko u mom dvorištu.

Došli su vrapci i čudili se mom snješku. Vjetar je plesao s pahuljicama snijega a zima se smijala s nedalekog brijege.

Lana Horvat

Školska godina 1997/98.

Prvi razred: Mihael Imbrišić, Renata Imbrišić, Monika Ivanović, Ivana Kerezović, Denis Martines, Ivana Pandurić, Zdenka Paunović, Podgorac Darko.

Drugi razred: Marko Đanić, Josip Grijanec, Antonijo Ivanović, Ana Karaš, Dražen Karaš, Vedrana Krapec, Ivan Lovreković, Brankica

Obračević, Marko Podgorac, Šaša Prepelić, Tatjana Radelić, Helena Romaj, Ivan Sabadija, Andrej Skec, Siniša Skec, Zdravkica Santek, Mario Car.

Razrednica: Katarina Bartolić.

Treći razred: Alen Jančić, Angelika Paunović, Sanela Radelić, Siniša Radelić, Matija Sabadija, Goran Santo, Iva Topolovčan, Anita Veličan.

Četvrti razred: Martina Đanić, Barbara Gašparec, Marta Sabadija, Suzana Santek, Elizabeta Šušenj, Marko Tudić.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 1998/99.

Prvi razred: Adrijano Ivanović, Neven Jančić, Natalija Martines, Nikola Ploskonka, Željko Radelić, Antun Tudić, Dragana Žanija.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Drugi razred: Mihael Imbrišić, Renata Imbrišić, Monika Ivanović, Ivana Kerezović, Denis Martines, Ivana Pandurić, Zdenka Paunović, Darko Podgorac.

Razrednica: **Katarina Bartolić**

Treći razred: Marko Đanić, Josip Grijanec, Antonijo Ivanović, Antonija Jovanović, Ana Karaš, Dražen Karaš, Vedrana Krapec, Ivan Lovreković, Brankica Obračević, Marko Podgorac, Šaša Prepelić, Tatjana Radelić, Helena Romaj, Ivan Sabadija, Andrej Skec, Siniša Skec, Zdravkica Santek.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Martina Đanić, Alen Jančić, Antun Jovanović, Angelika Paunović, Sanela Radelić, Siniša Radelić, Matija Sabadija, Goran Santo, Iva Topolovčan, Anita Veličan.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Sa školskom godinom **1998/99.** Katarina Bartolić završava svoj radni vijek i odlazi u mirovinu. I kako reče jedna pametna novinarka "mirovina ne znači mirovanje". Dapače, Katarina je cijeli svoj radni vijek posvetila djeci, stavljajući svu svoju veliku ljubav na pijedestal prema svojoj vlastitoj Andreji, Tihomiru, Zvjezdani, Gordani, Nenadu i Kristini, no u njenom velikom srcu ostalo je puno mesta da svakom svom učeniku svije gnijezdo u njedrima kao brižna majka. A upravo skrbna majka će svom djetetu tražiti i otkrivati najbolje životne putove. Mislim da su generacije djece prepoznale to veliko majčinsko srce i danas sa zahvalnošću gledaju na svoju učiteljicu. Danas se još dići s unucima: Lorenom i Leonom Šafarić, Doroteom i Dorijanom Karaš, Petrom i Lomom Pošta, te Stjepanom Bartolić

MOJA DRAGA UČIONICA

Ja rado idem u školu. Ona je u sredini sela i veoma je stara. U njoj su dvije učionice, hodnik kuhinja i WC. Nedavno je dobila lijepu fasadu i sada je kao mlada djevojka. Svakoga jutra u njoj zaori veseli smijeh djece koja dolaze na nastavu.

Moja učionica je velika. U njoj su učenici trećeg i četvrтog razreda. Četiri prozora daju dovoljno svjetlosti. Na prozorima se nalaze zavjese i cvijeće. Zidovi su svijetle boje i na njima se nalaze slike prirode. Imamo dvije zelene ploče po kojima crtamo i pišemo. Pored ploče, na stalku, visi karta Hrvatske. U kutu učionice su televizor i video. Ispred televizora se nalazi stol i na njemu računalo. U učionici imamo devet zelenih klupa sa stolicama i učiteljev radni stol i stolica. Iza nas stoji ormari u kojima se nalazi pribor za likovni. Kraj ormara je pješčanik. S druge strane ormara je vješalica za naše kapute. Na podu je plava strunjača na kojoj vježbamo. Menije moja učionica lijepa. Uvijek razgovaramo o tome da takva treba i ostati. Rado bi jednoga dana postala učiteljica, učila djecu i imala lijepu učionicu.

Rad učenice Helene Tudić

Školska godina: 1999/2000.

Prvi razred: Helena Bertalan, Ivan Budrović, Željkica Đanić, Alen Ferenčić, Franjo Imbrišić, Branislav Karaš, Darijo Kobali, Filip Kolar, Marko Mostovljan, Jelena Slavinić, Ivana Varga.

Razrednica: **Jasna Kovačev**

Drugi razred: Adrijano Ivanović, Neven Janči, Natalija Martines, Nikola Ploskonka, Željko Radelić, Antun Tudić.

Razrednica: **Jasna Kovačev.**

Treći razred: Mihael Imbrišić, Renata Imbrišić, Monika Ivanović, Ivana Kerezović, Denis Martines, Ivana Pandurić, Zdenka Paunović, Darko Podgorac.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Marko Đanić, Martina Đanić, Josip Grijanec, Antonijo Ivanović, Antonija Jovanović, Ana Karaš, Dražen Karaš, Vedrana Krapec, Ivan Lovreković, Brankica Obračević, Marko Podgorac, Šaša Prepelić, Tatjana Radelić, Helena Romaj, Ivan Sabadžija, Andrej Skec, Siniša Skec, Zdravkica Šantek.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

MOJA IGRA S RODITELJIMA

Jednoga dana bila sam s roditeljima u kući. Vrijeme je bilo oblačno. Pozvala sam roditelje na igru koja se zove 'monopol'. Skupili smo se oko stola i počeli igrati. Igra je jako lagana. Mama je rekla da kupuje jedno zeleno polje. Morala je platiti trideset tisuća kuna. (To nije pravi novac). Tata je na kocki dobio šest. Išao je za šest i srušio me. Ja sam bila ljuta na njega. Kada sam opet počela igrati kupila sam najjače polje. Zove se Ženevski trg. Ono iznosi četrdeset tisuća kuna. Tata je mene prosio da mu prodam to polje, no ja nisam htjela. Igra je prestala kada je počela emisija na TV. Kad je emisija završila opet smo se igrali. Na kraju je tata pobijedio. I tako je prošla večer u igri s roditeljima.

Rad učenice Adrijane Janči

Školska godina 2000/01.

Prvi razred: Matea Bertalan, Manuela Budrović, Mirjana Grejanec, Ivan Imbrišić, Ivan Karaš, Samanta Radelić, Josipa Romaj.

Razrednica: **Jasna Kovačev**

Drugi razred: Helena Bertalan, Ivan Budrović, Alen Ferenčić, Franjo Imbrišić, Branislav Karaš, Darijo Kobali, Filip Kolar, Marko Mostovljian, Ivana Varga.

Razrednica: **Jasna Kovačev**

Treći razred: Adrijano Ivanović, Neven Janči, Natalija Martines, Nikola Ploskonka, Željko Radelić, Antun Tudić.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Mihael Imbrišić, Renata Imbrišić, Monika Ivanović, Antonija Jovanović, Ivana Kerezović, Denis Martines, Ivana Pandurić, Zdenka Paunović, Darko Podgorac.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 2001/02.

Prvi razred: Tomas Fašaić, Klara Gašparec, Mirjana Grejanec, Anamarija Horvat, Mateja Krapec, Matija Krapec, Mario Podgorac, Dragica Radelić, Adrijana Skec, Gabrijel Skec, Tihana Varga.

Razrednica: **Jasna Kovačev**

Drugi razred: Matea Bertalan, Manuela Budrović, Ivan Imbrišić, Ivan Karaš, Samanta Radelić, Josipa Romaj.

Razrednica: **Jasna Kovačev**

Treći razred: Helena Bertalan, Ivan Budrović, Alen Ferenčić, Franjo Imbrišić, Branislav Karaš, Dario Kobali, Filip Kolar, Marko Mostovljian, Ivana Varga.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Adriano Ivanović, Neven Janči, Natalija Martines, Nikola Ploskonka, Željko Radelić, Antun Tudić.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 2002/03.

Prvi razred: Mirjana Grejanec, Ivana Horvat, Lana Horvat, Adrijana Janči, Sandi Martines, Antun Mostovljan, Matija Ploskonka, Brigita Radelić, Matija Santo, Helena Tudić.

Razrednica: **Jasna Kovačev**

Drugi razred: Tomas Fašaić, Klara Gašparec, Anamarija Horvat, Mateja Krapec, Matija Krapec, Mario Podgorac, Dragica Radelić, Adrijana Skec, Gabrijel Skec, Tihana Varga.

Razrednica: **Jasna Kovačev**

Treći razred: Matea Bertalan, Manuela Budrović, Ivan Imbrišić, Ivan Karaš, Samanta Radelić, Josipa Romaj.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Helena Bertalan, Ivan Budrović, Alen Ferenčić, Franjo Imbrišić, Antonija Jovanović, Branislav Karaš, Dario Kobali, Filip Kolar, Marko Mostovljan, Ivana Varga.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Sveti Nikola se slavi 6. prosinca i toga dana učenici primaju darove koje svake godine osigura Općina Kloštar Podravski. Time je pomalo zaboravljen Djed Mraz i naše mukotrpno pakiranje darova. Darove primaju i djeca koja navrše prvu godinu života. Sveti Nikola se lijepo pozdravi, odradi se priredba i učenici zadovoljni odlaze kućama. Nekoliko godina unatrag Sveti Nikola dolazi u vjeroučnu dvoranu koja je prikladnija od škole za ovaj događaj.

Školska godina 2003/04.

Prvi razred: Lucija Horvat, Elvis Ivanović, Veronika Kolar, Valentina Mihaljević, Andrej Nemet.

Razrednica: **Jasna Vukres**

Drugi razred: Mirjana Grejanec, Ivana Horvat, Lana Horvat, Adrijana Janči, Sandi Martines, Antun Mostovljан, Matija Ploskonka, Brigita Radelić, Matija Santo, Helena Tudić.

Razrednica: **Jasna Vukres**

Treći razred: Tomas Fašaić, Klara Gašparec, Anamarija Horvat, Mateja Krapec, Matija Krapec, Mario Podgorac, Dragica Radelić, Adrijana Skec, Gabrijel Skec, Tihana Varga.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Matea Bertalan, Manuela Budrović, Ivan Imbrišić, Ivan Karaš, Samanta Radelić, Josipa Romaj.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 2004/05.

Prvi razred: Mirjana Fusić, Helena Imbrišić, Kristina Jovanović, Ana Radelić, Matea Radelić, Karlo Škafar, Helena Štukar, Mario Šušenj.

Razrednica: **Marina Strahija**

Drugi razred: Lucija Horvat, Elvis Ivanović, Veronika Kolar, Valentina Mihaljević, Andrej Nemet.

Razrednica: **Marina Strahija**

Treći razred: Mijana Grejanec, Ivana Horvat, Lana Horvat, Adrijana Janči, Sandi Martines, Antun Mostovljan, Matija Ploskonka, Brigita Radelić, Matija Santo, Helena Tudić.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Tomas Fašaić, Klara Gašparec, Anamarija Horvat, Mateja Krapec, Matija Krapec, Mario Podgorac, Dragica Radelić, Adrijana Skec, Gabrijel Skec, Tihana Varga.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 2005/06.

Prvi razred: Davor Bereknjaj Mohorko, Antun Imbrišić, Katarina Janči, Manuel Jovanović, Ksenia Prepeljć.

Razrednica: **Jasna Vukres**

Drugi razred: Mirjana Fusić, Helena Imbrišić, Kristina Jovanović, Ana Radelić, Matea Radelić, Karlo Škafar, Helena Štukar, Mario Šušenj.

Razrednica: **Jasna Vukres**

Treći razred: Lucija Horvat, Elvis Ivanović, Veronika Kolar, Valentina Mihaljević, Andrej Nemet.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Mirjana Grejanec, Ivana Horvat, Lana Horvat, Adrijana Janči, Sandi Martines, Antun Mostovljian, Matija Ploskonka, Brigitा Radelić, Matija Santo, Helena Tudić.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 2006/07.

Prvi razred: Andela Dent, Alen Ivanović, Katarina Ivanović, Dario Radelić, Patrik Skec, Anamaria Škafar, Zeljkica Turopolje.

Razrednica: **Maja Pandur**

Drugi razred: Davor Bereknjaj Mohorko, Antun Imbrišić, Katarina Janči, Manuel Jovanović, Ksenia Prepelić

Razrednica: **Maja Pandur**

Treći razred: Mirjana Fusić, Helena Imbrišić, Kristina Jovanović, Ana Radelić, Matea Radelić, Karlo Škafar, Helena Štukar, Mario Šušenj.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Lucija Horvat, Elvis Ivanović, Veronika Kolar, Valentina Mihaljević, Andrej Nemet.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 2007/08.

Prvi razred: Dorotea Karaš, Daniel Štukar.

Razrednica: **Jasna Vukres**

Drugi razred: Andela Dent, Alen Ivanović, Katarina Ivanović, Dario Radelić, Patrik Skec, Anamaria Škafar, Željkica Turopolec.

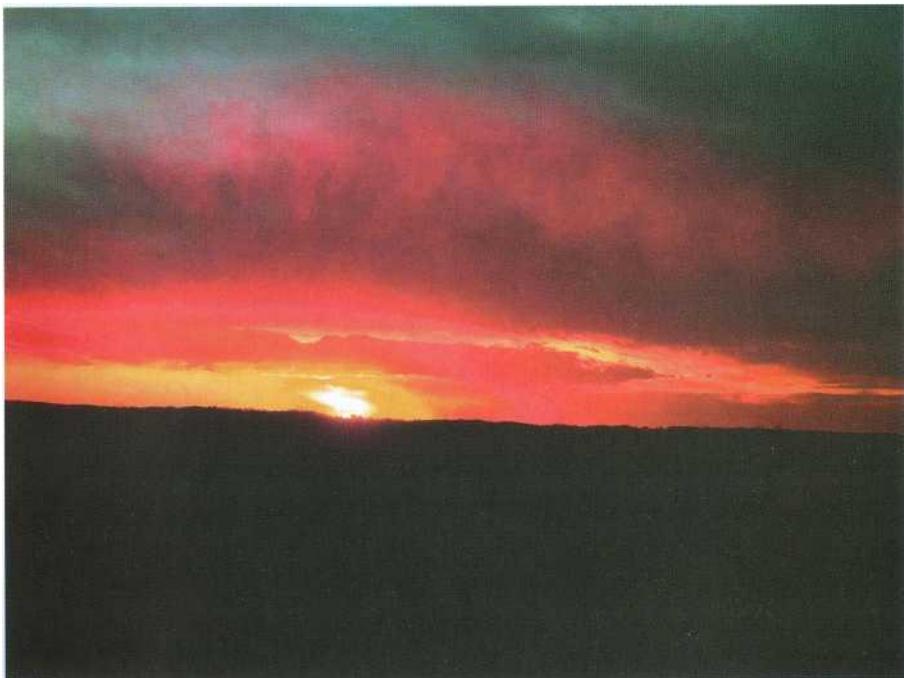
Razrednica: **Jasna Vukres**

Treći razred: Davor Bereknjaj Mohorko, Antun Imbrišić, Katarina Janči, Manuel Jovanović, Ksenia Prepelić

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Četvrti razred: Mirjana Fusić, Helena Imbrišić, Kristina Jovanović, Ana Radelić, Matea Radelić, Karlo Škafar, Helena Štukar, Mario Šušenj.

Razrednik: **Franjo Bartolić**

Školska godina 2008/09.

Prvi razred: Mateo Bereknjaj Mohorko, Mateo Mihaljević, Andreja Radelić, Leonardo Radelić, Mateja Radelić, Valentino Radelić, Robert Škafar, Katarina Varga.

Razrednica: **Jasna Vukres**

Drugi razred: Dorotea Karaš, Mario Radelić, Daniel Štukar.

Razrednica: **Jasna Vukres**

Treći razred: Andela Dent, Alen Ivanović, Dario Radelić, Patrik Skec, Anamaria Škafar, Željkica Turopolec.

Razrednici: **Franjo Bartolić, Sanela Mulalič**

Četvrti razred: Davor Bereknjaj Mohorko, Antun Imbrišić, Katarina Janči, Manuel Jovanović, Ksenia Prepelić.

Razrednici: **Franjo Bartolić, Sanela Mulalič**

DODATAK: POSLIJE RATA

Mali zanimljiv dodatak:

POPIS UČENIKA KOJI SU POHAĐALI NASTAVU ODMAH POSLIJE DRUGOG SVJETSKOG RATA U KOZAREVAČKOJ ŠKOLI 1945-1946. GODINE

Završeni razredi u Kozarevcu omogućili su djeci da nastave daljnje školovanje. Primjer za to je Pavao Ban koji je nastavio školu na zagrebačkoj Bogosloviji i naposljetku završio Glazbenu akademiju u Zagrebu.

Nastava je bila organizirana s razlogom jer u ratno vrijeme nije se održavala redovna nastava.

Nastavu su polazili i učenici iz Male Črešnjevice.

Različiti razredi (prvi, drugi, treći, četvrti):

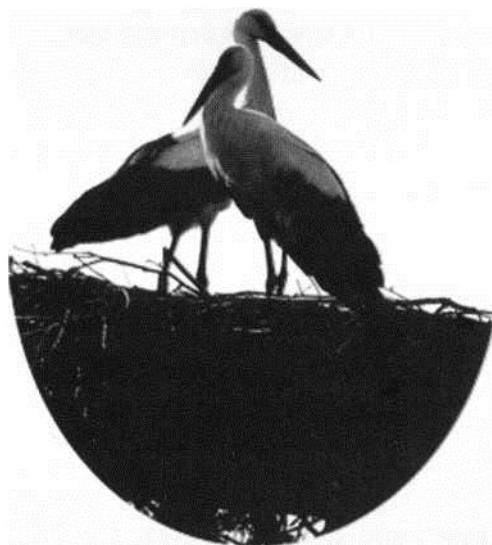
1. Pavao Ban, 2. Franjo Bertalan, 3. Marko Budrović, 4. Tomo Budrović, 5. Vlado Budrović, 6. Josip Burek, 7. Ivan Cvilila, 8. Vinko Derežić, 9. Tomo Derežić, 10. Petar Đurinović, 11. Mirko Feliks, 12. Mato Furjan, 13. Tomo Furjan, 14. Tomo Golubić, 15. Martin Hasnić, 16. Tomo Horvat, 17. Franjo Horvat, 18. Vid Horvat, 19. Vinko Horvat, 20. Ivan Hostnjak, 21. Martin Janči, 22. Ivan Karaš, 23. Andrija Kardinar, 24. Stjepan Kovačić, 25. Antun Krapec, 26. Ivan Kuš, 27. Ivan Lončarić, 28. Blaž Pajška, 29. Emest Pandur, 30. Franjo Skec, 31. Josip Skec, 32. Matija Skec, 33. Petar Slobodnjak, 34. Franjo Slobodnjak, 35. Đuro Strunjak, 36. Vinko Škudar, 37. Đuro Šušenj, 38. Blaž Tišljarec, 39. Josip Zvardon, 40. Josip Žižek.

Iste godine **prvi razred** su polazili: Marija Dardić, Roza Karaš, Marija Prepelić, Franca Skec, Andjela Strunjak.

Drugi razred: Roza Cvrtila, Ivan Fašaić, Ana Gorički, Matija Grijanec, Roza Horvat, Mirko Jakšeković, Matija Karaš, Matija Kolarić, Ivan Pajška, Katica Pavišić, Petar Šostarić, Đuro Šostarić, Lucija Šušenj, Matija Šušenj, Ana Tišljarec, Bernarda Tomšić, Sofija Trešćec.

Treći razred: Ana Budrović, Đuro Horvat, Ivan Kolarić, Franjo Kukučka, Vinko Lovreković, Ivan Pajška, Ivan Poreduš, Valent Sabadija, Stjepan Sel, Đuro Skec, Franjo Šogorić, Tomo Zdelar.

Evo izvrsne prigode da se prisjetimo naših prijatelja i poznanika koje polako prekriva magla zaborava, da se prisjetimo prezimena u Kozarevcu kojih je sve manje.

ŽIVOTOPISI

Katarina (r. Kozar) Bartolić

Katarina je rođena 24. studenoga 1944. godine u Križevcima, u Gornjem gradu, Markovićeve ulice. Otac Stjepan je obavljao različite poslove a među ostalima bio je i krojač. Dane umirovljenja je dočekao kao prodavač.

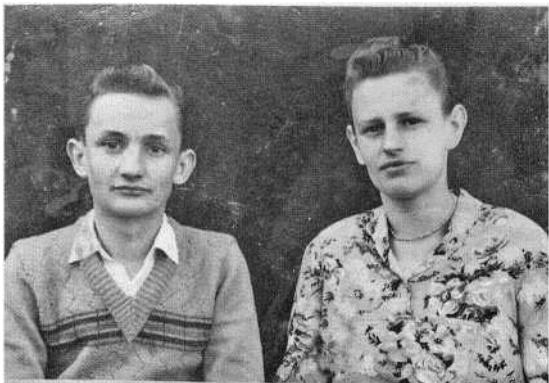
Osnovnu školu je završila u Križevcima a nakon nje je upisala Učiteljsku školu, također u Križevcima, 1959. godine. Maturirala je s odličnim uspjehom 1964. godine. Iste se godine udaje i zajedno sa suprugom Franjom preuzima mjesto učiteljice u Područnoj školi Kozarevac.

Kasnije je upisala Pedagošku akademiju u Zagrebu, no od školovanja je nakon dvije godine odustala zbog velikih obveza prema svoje, tada četvoro djece i obveza na poslu. Zakonom joj je priznat status učiteljice razredne nastave.

Rodila je šestero djece i svi su oni završili srednje školovanje. Kasnije su neki postigli i visoko obrazovanje. Višegodišnji veliki psihički i fizički napor u uzrokovah su joj pogoršanje zdravlja, no usprkos toga u učiteljstvu je ostala punih 35 godina, te je u mirovinu otišla 1999. godine. Ljubav prema djeci kod nje nikada nije bila upitna a sada je najviše usmjerena prema unucima. Ostala je živjeti u Kozarevcu gdje obitelj ima kuću odmah pokraj škole.

Uz obveze majčinstva i svakodnevnog posla u školi, puno je vremena posvetila radu sa ženama Kozarevca. Bila je član Udruge žena, pripremala je priredbe za Dan žena, razvijala svijest o položaju žene u suvremenom i kulturnom društvu. "I ona što je živjela ko zadnji rob, sa više snage vjeruje u novu dob", bila je iskrena krilatica učiteljice Katarine.

Franjo Bartolić

Rođen sam 3. veljače 1944. godine u Ferdinandovcu. Otac Antun je umro kada sam imao svega 4 godine i od tada se o meni i starijoj sestri brinu majka Marija, djed Martin i baka Marija. Osnovnu školu sam završio u Ferdinandovcu 1959. godine a na nagovor mojih učitelja, najviše razrednika Josipa Holera, majka mi dopušta da se upišem u Učiteljsku školu u

Križevcima koju sam uspješno završio 1964. godine (trajala je 5 godina). Nakon maturiranja dolazi vjenčanje s Katarinom i prvo radno mjesto učitelja u Kozarevcu. Poslije vojske, 1965-1967., upisujem Pedagošku akademiju u Zagrebu, te uspješno diplomiram za zvanje učitelja razredne nastave.

Od dolaska u Kozarevac aktivno radim u društveno-političkim-gospodarskim projektima od kojih su najvažniji bili postavljanje vodovoda na principu arteškog bunara i asfaltiranje glavne ceste prema Kloštru Podravskom i Bilogori. U novoizgrađenom društvenom domu projektiram pozornicu na kojoj su održane brojne priredbe pa tako dolaze i poznati pjevači narodne i zabavne glazbe. Suorganizator sam društvenog života a kao najdraži program ističem "zetovske zabave". U Domovinskom ratu sam predsjednik Civilne obrane i vodim brigu da djeca budu u svakom trenutku sigurna. U stan, u Kloštru Podravskom, prihvaćam prognanike iz Osijeka i pažljivo radim s učenicima-prognanicima. Dugi niz godina radim kao suradnik novina Večernji list, Glas Podravine, Podravski list. Povremeno pišem i za Školske novine. Volim poljoprivredne poslove u vinogradu i voćnjaku a klijet i vinograd posjedujem u Prugovcu i Kozarevcu.

U PREPARANDIJI 5 GODINA

Učiteljska škola u Križevcima (poznata preparandija) osposobljavala je izvrsne učitelje jer su predavali poznati i iskusni profesori (Puževski-direktor, Bendelja-jedno vrijeme direktorica, Borković, Ungerer, Jugović, supruzi Venturin, Selanec, Milobara, Velebit, Lazić, Ećimović, Filipaj, Konficić, Flok ...)

Fotografije snimljene prije 47 godina u Učiteljskoj školi Križevci. Katarina i ja smo pohađali tzv. "A" razred jer su postojali paralelni razredi naše generacije (1959-1964. godine). Mi smo učili engleski jezik dok su oni iz "B" razreda učili njemački. Križevci su u to vrijeme bili pravi učenički grad. Pored Učiteljske škole tu je bila Gimnazija i velika Škola učenika u privredi (ŠUP) čiji su učenici bili radnici u sve većem tvorničkom gigantu pod nazivom 'Čelik'. Izuzetno poznata i priznata je Poljoprivredna škola Križevci, najstarija škola u ovome dijelu Europe. Kada bi se sve te rijeke učenika slile na Željeznički kolodvor malo je bilo šanse da se uđe u vagon. Često sam se puta vozio na stubištu vagona, bilo je teško i opasno, no putovali smo bez karte.

TRENUCI KOJI MIJENJAJU POGLED NA ŽIVOT...

Za Dan škole, 29. svibnja 2009. pozvan sam na priredbu učenika što je bilo uobičajeno i ranijih godina i ništa nije "mirisalo" na iznenadenje. Ipak, svi učenici, sve djelatnice u školi a k njima se priklonio i župnik Tomislav, pripremili su divno iznenadenje kao službeni oproštaj. Riječi koje su izgovorene iz dječijih usta, prikaz rada kojega je dala Jasna, mijenjaju pogled na svijet. Uzbuden do vrhunca, ostao sam bez riječi i sve što sam suvislo izgovorio bilo je-hvala vam od srca-. Primljeni darovi ostati će kao zahvala duboko zakopani u srcu. I zaista, hvala svim učenicima, dragim osobama na doživljenom trenutku iskrene ljubavi i poštovanja! U djeliću sekunde sve se nakupljeno razočarenje rasprsne kao balon. Sve samosažaljenje nestane bez ikakvog traga. Opet zvanje učitelja postaje divno i vrijedno da se za njega bori! HVALA SVIMA!

Učitelji i nastavnici koji su radili u školi Kozarevac u moje vrijeme: **Ljubica**

**Kovačević, Josipa Sumak,
Zdravka Hodić, Marija
Sabadija-Bobonj, Blaženka
Juričić, Zlata Božo, Božica
Rakijašić, Ivica Knežić,
Mirjana Matulec, Miroslav
Rabadija, Melania Srnak,
Jasna Kovačev-Vukres,
Renata Bratanović-Palaić,
Marina Strahija, Maja
Pandur.**

Sadržaj

Mojim najdražim	3
Moja nezaboravna rijeka	4
S Katarinom	5
Put u prošlost	6
Vatrogasci i II. svjetski rat	13
Velika škola u malom mjestu	17
Osmogodišnje školovanje u Kozarevcu	20
Dolazak Homolke: promjena statusa škole	27
Savjetnici (Inspektor) o školi Kozarevac	31
Početak rada područne škole Kozarevac	41
Naše učiteljevanje u Kozarevcu	43
Kasno je ljeto, idemo životnim putem _____	48
Kapitalističko iskustvo	58
Društvene i političke promjene	60
Telefon i plin u školu	62
Propadanje seoskih sredina	63
Šport i kultura	65
Na prijelazu stoljeća	70
I na kraju	84
Odlazak u mirovinu	92
Popis učenika 1964-2009	93
Dodatak: poslije rata	146
Životopis: Katarina (r. Kozar) Bartolić	148
Franjo Bartolić	149
U preparandiji 5 godina	150
Trenuci koji mijenjaju pogled na život	151

Knjiga "Rijeka sjećanja" je prilog poznavanju prilika u razvoju školstva, odgoja i obrazovanja brojnih generacija djece od 1. rujna 1964. do 23. veljače 2009. godine kada sam otisao u mirovinu. To je Vrijeme rada Katarine (1964.-1999.) i moje (1964.-2009.) jer je to bilo prvo i, uglavnom, jedino mjesto našeg učiteljskog rada, Pored promjena broja učenika i uvjeta rada, knjiga obuhvaća osnovnu povijest razvoja školstva u Kozarevcu od osnutka škole 1833. godine, vremena prve Jugoslavije, te vremena poslije Drugoga svjetskog rata do današnjih dana.

Da su ovdje uvjeti rada biti strahovito teški govoriti podatak da su u osmorazrednoj nastavi jedno vrijeme radila samo četiri učitelja. S toga su učitelji ili nastavnici nastojali što prije potražiti radno mjesto u drugoj sredini. Neki Sorić se zadržao svega mjesec dana i nikada se više nije vratio.

Za takvo stanje mještani su najmanje krivi. Ovdje je većina ljudi susretljiva, ljubazna, gostoljubljiva. Bilo je doduše primjera kada je ljudska glupost i svađa onemogućila razvoj dobrih projekata kao što je bila ideja da se izgradi nova školska zgrada sredinom 80-tih godina ili kada pojedinci u lokalnoj vlasti nisu pokazali dovoljno volje i znanja za poboljšanje uvjeta rada. Posebno je bilo premalo volje da školski stan dobije prikladniji, ljepešći i kulturniji izgled, jer u konačnici sve to ostaje mjestu i potrebama njegovih stanovnika. -U svakom žitu ima kukolja- kaže naš narod i zaista je u pravu.

Knjiga nije monografija a još manje povijest. Ona je niz informacija do kojih sam došao proučavajući razne dokumente ili su mi događaji ostali u sjećanju kao slike iz dugogodišnjeg rada.

Franjo Bartolić

ISBN: 978-953-56163-0-6

9 789535 616306